



**2002-2022 YILLARI ARASINDA KURUMSAL
KAYNAK PLANLAMASI ALANINDA
YAYINLANMIŞ ULUSLARARASI
ARAŞTIRMALARIN, GÖRSEL HARİTALAMA
YÖNTEMİ İLE BİBLİYOMETRİK ANALİZİ:
ARAŞTIRMA EĞİLİMLERİ**

**2023
DOKTORA TEZİ
İŞLETME**

İsmail Hakkı KAVAK

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Fatma Zehra SAVİ**

**2002-2022 YILLARI ARASINDA KURUMSAL KAYNAK PLANLAMASI
ALANINDA YAYINLANMIŞ ULUSLARARASI ARAŞTIRMALARIN,
GÖRSEL HARİTALAMA YÖNTEMİ İLE BİBLİYOMETRİK ANALİZİ:
ARAŞTIRMA EĞİLİMLERİ**

İsmail Hakkı KAVAK

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Fatma Zehra SAVİ**

**T.C.
Karabük Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
İşletme Anabilim Dalında
Doktora Tezi
Olarak Hazırlanmıştır**

**KARABÜK
Aralık 2023**

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	1
TEZ ONAY SAYFASI.....	4
DOĞRULUK BEYANI	5
TEŞEKKÜR	6
ÖZ.....	7
ABSTRACT.....	9
ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ.....	11
ARCHIVE RECORD INFORMATION	12
KISALTMALAR	13
ARAŞTIRMANIN KONUSU	14
ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....	15
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	15
ARAŞTIRMA PROBLEMİ.....	18
KAPSAM VE SINIRLILIKLAR	19
ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR.....	21
1. KURUMSAL KAYNAK PLANLAMASI (KKP).....	22
1.1. Kurumsal Kaynak Planlamasının Tanımı, Tarihçesi ve Özellikleri.....	22
1.2. Kurumsal Kaynak Planlamasının Sağladığı Faydaları	24
1.3. Kurumsal Kaynak Planlamasının Uygulamasındaki Zorluklar ve Risk Faktörleri	28
1.4. Kurumsal Kaynak Planlamasının Uygulamadaki Zorluklar, Karşılaşılan Problem ve Başarısızlık Sebeplerine Getirilen Eleştiriler	29
1.5. Kurumsal Kaynak Planlaması Uygulamalarının Dünya'daki ve Türkiye'deki Durumu.....	30
1.6. Kurumsal Kaynak Planlaması Yazılımları Nelerdir?.....	31
2. BİBLİYOMETRİK ANALİZ.....	32
2.1. Bibliyometri Kavramı	32

2.2. Bibliyometri Uygulamaları	37
2.2.1. Bilim-Teknoloji Politikası ve Yönetimi	37
2.2.2. Akademik Yayınlar ve Değerlendirme	38
2.2.3. Kütüphanecilik ve Bilimsel Bilgi	38
2.2.4. Bilimsel İş Birliği ve Ağlar	38
2.3. Bibliyometrik Yöntemler	38
2.3.1. Atıf Analizi.....	39
2.3.2. Eş Kelime Analizi.....	39
2.3.3. Bibliyografik Eşleştirme	39
2.3.4. Ortak Atıf (Co-citation) Analizi	39
2.3.5. Bibliyometrik Haritalama-Görselleştirme.....	40
2.4. Bibliyometrik Analizlerde Kullanılan Veri tabanları	42
3. ARAŞTIRMANIN BULGULARI.....	44
3.1. Yayınların ve Atıfların Yıllara Göre Dağılımı.....	44
3.2. Atıfların Dağılımı.....	44
3.3. Yayın Yapılan Dergiler	45
3.4. Yayın Yapılan Konferanslar.....	46
3.5. En Fazla Yayın Yapan Yazarlar	48
3.6. En Fazla Yayına Katkı Sunan Yazarlar.....	49
3.7. Ortak Yazarlık: Ülke Analizi	50
3.8. Yıllara Göre Ortak Yazarlık: Ülke Analizi.....	52
3.9. En Fazla Yayın Yapan Ülkeler	53
3.10. En Fazla Atıf Alan Yayınlar	55
3.11. En Fazla Atıf Alan Yayınlar Arası Bağlantılar	57
3.12. Anahtar Kelime (Keyword) Analizi	59
3.13. Yıllara Göre Keyword (Anahtar Kelime) Analizi	62
3.14. Web of Science (WoS) Kategorilerine Göre Analiz.....	64
3.15. Araştırma Alanlarına Göre Analiz	65
3.16. Yayın Dillerinin Dağılımı.....	66
3.17. Yayıncıların Dağılımı	67
3.18. Yayınların İlişkili Olduğu Kurumlara Göre Dağılım	69
SONUÇ	73
KAYNAKÇA.....	79

TABLÖLÄR LİSTESİ	88
ŒEKİLLER LİSTESİ	89
ÖZGEÇMİŒ	90

TEZ ONAY SAYFASI

İsmail Hakkı KAVAK tarafından hazırlanan “2002-2022 YILLARI ARASINDA KURUMSAL KAYNAK PLANLAMASI ALANINDA YAYINLANMIŞ ULUSLARARASI ARAŞTIRMALARIN, GÖRSEL HARİTALAMA YÖNTEMİ İLE BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: ARAŞTIRMA EĞİLİMLERİ ” başlıklı bu tezin Doktora Tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Fatma Zehra SAVI

Tez Danışmanı, İşletme Anabilim Dalı

Bu çalışma, jürimiz tarafından Oy Birliği ile İşletme Anabilim Dalında Doktora tezi olarak kabul edilmiştir. 20.12.2023

Unvanı, Adı SOYADI (Kurumu)

İmzası

Başkan : Doç. Dr. Sabahattin ÇETİN (BARÜ)

Üye : Doç. Dr. Canan YILDIRAN (KBÜ)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Neşe YILDIZ (KBÜ)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Alper Tunga ŞEN (KÜ)

KBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu, bu tez ile, Doktora derecesini onamıştır.

Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

DOĞRULUK BEYANI

Doktora tezi olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı herhangi bir yola tevessül etmeden yazdığımı, araştırmamı yaparken hangi tür alıntılarım intihal kusuru sayılacağını bildiğimi, intihal kusuru sayılabilecek herhangi bir bölüme araştırmamda yer vermediğimi, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu ve bu eslere metin içerisinde uygun şekilde atıf yapıldığını beyan ederim.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak ahlaki ve hukuki tüm sonuçlara katlanmayı kabul ederim.

Adı Soyadı: İsmail Hakkı KAVAK

İmza :

TEŞEKKÜR

Doktora öğrenimim boyunca desteklerini ve yardımlarını üzerimden eksik etmeyen, bu eserin ortaya çıkmasında en önemli yol göstericim olan ve bizleri öğrencisinden ziyade kendi ailesinin bir ferdi gibi görüp değer veren; her an yanımda olan saygıdeğer hocam Prof. Dr. Fatma Zehra TAN başta olmak üzere, Tez İzleme Komitesinde yer alan hocalarım Doç. Dr. Canan YILDIRAN, Dr. Öğr. Üyesi Neşe YILDIZ ile Jürim Başkanı yer alan Doç. Dr. Sabahattin ÇETİN ile Dr. Alper Tunga ŞEN'e, ihtiyaç duyduğum anda yardımlarını eksik etmeyen Dr. Öğr. Üyesi İrfan YURT hocalarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca; bu günlere gelmemin baş mimarları olan annem Lamia KAVAK ve babam Musa KAVAK'a tüm abi ve ablalarıma, desteklerini esirgemeyen aile fertlerime, çok uzak diyarlardan gelip yanımda olan ve hayatıma güzellik katan herkese anlayış ve destekleri için çok teşekkür ediyorum.

Bu eser 2022 yılında ebediyete intikal eden canım ablam Filiz KAVAK'a armağan olsun.

ÖZ

Kurumsal Kaynak Planlaması (KKP); organizasyonların verimliliğini ve etkinliğini arttırmak için, iş süreçlerini ve işletmenin farklı fonksiyonlarını ortak bir çatı altında birleştiren-otomatikleştiren bütünlük yazılım sistemleri olarak tanımlanabilir. Günümüzde bu yazılımların ya tamamı ya da ihtiyaca göre belirli paketleri seçilerek, neredeyse tüm organizasyonlar tarafından kullanılmaktadır. Teknolojik gelişmeler ve değişen insan ihtiyaçlarıyla birlikte, KKP konusundaki araştırmalar da her zaman güncelliğini korumaktadır. Ayrıca KKP'nin multidisipliner çalışma alanı olarak, örneğin: mühendislik, işletme ve yönetim gibi alanların da araştırmalarına konu olması nedeniyle yoğun ilgi görmektedir.

Bibliyometrik Analiz en güncel tanımıyla; “belirli bir alanda, belirli bir dönemde ve belirli bir bölgede, kişiler ya da kurumlar tarafından üretilmiş yayınların ve bu yayınlar arasındaki ilişkilerin sayısal analizi olarak” ifade edilmektedir (Ulakbim, 2022). VOSviewer programı ise; belirli alandaki çalışmaların bibliyometrik analiz ile görsel haritalamasını yapıp, mevcut durumun fotoğrafını ortaya koyan ücretsiz bir görselleştirme programdır.

Bu çalışma; Web Of Science uluslararası bilimsel veri tabanından; “Kurumsal Kaynak Planlaması” anahtar kelimesinin; 2002-2022 yılları arasındaki, “İşletme” ve “Yönetim Bilimleri” alan parametreleri seçilerek ulaşılan, 1152 yayının bibliyometrik analizi ile ortaya çıkarılmıştır. Bibliyometrik Analiz programı olarak Vosviewer görselleştirme programı kullanılmıştır. Çalışmanın amacı, Kurumsal Kaynak Planlaması yayınlarında son 20 yıldaki küresel araştırma eğilimlerini ortaya koymak, ulusal literatürdeki boşluğu gidermek ve yeni bir bakış açısı kazandırmaktır.

Yapılan analizler sonucunda; en çok yayın yapan yazarlar, en çok atıf alan yayınlar, en çok yayına sahip kurumlar ve ülkeleri gibi birçok farklı veri ile çalışılmıştır. Elde edilen verilerden bazılarının sonucu ise şöyledir: en fazla makale yayınlanan dergi “Journal of Enterprise Information Management”, en fazla yayın yapan yazarlar, 15’er yayınlı: “Pattel KK ve Vij S”, en fazla yayın yapan ülke “ABD” ve ayrıca Liang, Saraf, Hu ve Xue’nun (2007), “Assimilation of enterprise systems: the effect of institutional pressures and the mediating role of top management. MIS quarterly, 59-87” eseri en fazla atıf alan yayındır. Kurumsal Kaynak Planlama çalışmalarının uluslararası

araştırmalardaki durumu hakkında, veriler ışığında bilgiler derlenmiş ve yorumlanmıştır. Böylece yeni araştırmacıların; KKP alanındaki küresel düzeydeki çalışmaların sürecini anlamak, eksiklikleri tespit etmek ve gelecekte hangi çalışmaların yapılması gerektiğini belirlemede başvurabileceği nc kaynak olması hedeflenmiştir. Ulusal yazında; KKP zerine uluslararası çalışmaların derlendiği ayrıca kullanılan program ve yöntemle de benzer bir çalışma olmadığı görülmüştü. alışmanın KKP alanında, ierik ve yöntemi ile ulusal literatürde ilk olma zelliği ve bir boşluğu doldurması hedefiyle n plana ıktığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Kaynak Planlama; Bibliyometrik Analiz, Vosviewer

ABSTRACT

Enterprise Resource Planning (ERP) can be defined as integrated software systems that unite and automate business processes and various functions of an organization under a common framework, aiming to enhance efficiency and effectiveness. Nowadays, these software solutions are widely adopted by almost all organizations, either in their entirety or by selecting specific packages based on their needs. Due to technological advancements and evolving human requirements, research on ERP continually maintains its relevance. The multidisciplinary nature of ERP, encompassing fields such as engineering, business, and management, contributes to its sustained interest.

Bibliometric Analysis, in its most current definition, refers to the numerical analysis of publications and their relationships produced by individuals or institutions in a specific field, during a certain period, and within a defined region (Ulakbim, 2022). The VOSviewer program, on the other hand, is a free visualization tool that performs bibliometric analysis and generates visual maps of studies in a particular field.

This study conducts bibliometric analysis on 1152 publications retrieved from the Web of Science international scientific database using the keywords "Enterprise Resource Planning," focusing on the parameters of "Business" and "Management Sciences" between 2002 and 2022. The VOSviewer visualization program is utilized for bibliometric analysis. The objective of the study is to reveal global research trends in Enterprise Resource Planning (ERP) publications over the past 20 years, addressing a gap in the national literature and offering a novel perspective.

The analyses encompass various data sets, including the most prolific authors, the most cited publications, institutions with the highest number of publications, and leading countries. Some of the key findings include the most published journal being "Journal of Enterprise Information Management," the top authors being Pattel KK and Vij S with 15 publications each, the United States being the leading country in terms of publications, and Liang, Saraf, Hu, and Xue's (2007) work on "Assimilation of enterprise systems: the effect of institutional pressures and the mediating role of top management. MIS quarterly, 59-87" being the most cited publication. The study compiles and interprets information based on the data, shedding light on the international status of

Enterprise Resource Planning research. The aim is to serve as a pioneering source for new researchers to understand the global progress of studies in the ERP field, identify gaps, and determine future research directions.

In the national literature, it is observed that there is no similar study compiling international research on ERP, along with the program and methodology used. The study distinguishes itself by being the first in the national literature regarding ERP in terms of content and methodology, aiming to fill a gap in this area.

Keywords: Enterprise Resource Planning; Bibliometric Analysis, VOSviewer

ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ

Tezin Adı	2002-2022 Yılları Arasında Kurumsal Kaynak Planlaması Alanında Yayınlanmış Uluslararası Araştırmaların, Görsel Haritalama Yöntemi İle Bibliyometrik Analizi: Araştırma Eğilimleri
Tezin Yazarı	İsmail Hakkı KAVAK
Tezin Danışmanı	Prof. Dr. Fatma Zehra TAN
Tezin Derecesi	Doktora
Tezin Tarihi	20/12/2023
Tezin Alanı	İşletme Anabilim Dalı
Tezin Yeri	KBÜ/LEE
Tezin Sayfa Sayısı	90
Anahtar Kelimeler	Kurumsal Kaynak Planlaması, Bibliyometrik Analiz, VOSviewer

ARCHIVE RECORD INFORMATION

Name of the Thesis	Visual Mapping Method With Bibliometric Analysis Of International Research Published in The Field Of Enterprise Resource Planning Between 2002-2022: Research Trends
Author of the Thesis	İsmail Hakkı KAVAK
Advisor of the Thesis	Prof. Dr. Fatma Zehra TAN
Status of the Thesis	Doctor of Philosophy
Date of the Thesis	20/12/2023
Field of the Thesis	Business Administration
Place of the Thesis	UNIKA/IGP
Total Page Number	90
Keywords	Enterprise Resource Planning, Bibliometric Analysis, VOSviewer

KISALTMALAR

ERP	: Enterprise Resource Planning
IM	: Inventory Management (Envanter Yönetimi)
KKP	: Kurumsal Kaynak Planlaması
MIP	: Malzeme İhtiyaç Planlaması
MRP	:Material Requirement Planning (Malzeme İhtiyaç Planlaması)
MRP2	:Manufacturing Resources Planning (Üretim Kaynakları Planlaması)
WOS	: Web Of Science

ARAŞTIRMANIN KONUSU

Sanayi Devrimi ile başlayan yoğun üretim süreçleri, makineleşme, teknolojik gelişmeler, artan nüfus ve kaynakların verimli kullanılması gibi sebeplerle her işletmenin verimliliğini arttırmak için yeniliklere uyum sağlaması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bilgisayar sistemleri ve yazılımların da hızlı gelişimi ve organizasyonların ihtiyaçlarına göre çeşitlenmeleri ile değişen ihtiyaçlara kolaylıkla uyum sağlanabilmesi çok önemli olmaktadır. 1960'lardan sonra hızla gelişmekte olan teknolojiler ve üretimin karmaşıklığı, iç içe geçmiş bütünleşik sistemler için verilerin derlenmesi ve yorumlanmasının önemini de ön plana çıkarmaktadır.

Kurumsal Kaynak Planlaması sistemleri; mal ve hizmet üretimi için gereken hammadde, işgücü, makine, finansman, pazarlama, müşteri ilişkileri gibi birçok kaynağın, en etkin kullanımı için verilerin derlendiği bütünleşik yazılım çözümleri sunan sistemler olarak karşımıza çıkmıştır. KKP sistemleri; kullanıcılarına ve profesyonellere yönetim süreçlerinde en etkili ve verimli olacak şekilde yol göstermeyi amaçlayan yazılımlardır. Kurumsal Kaynak Planlaması (KKP); günümüzün bütünleşik, karmaşık ve rekabetçi iş ortamında işletmelerin mevcut koşullarının en verimli ve etkili şekilde kaynaklarını planlamalarını, yönetmelerini ve yeniliklere uyum sağlamalarını kolaylaştıran stratejik yaklaşımlar sunmaktadır.

Teknolojik gelişmeler, son 30 yılda neredeyse insanlık tarihinde binlerce yılda ulaşılamayan bir gelişmişlik düzeyine ulaştığı kabul edilmektedir. Sanayi devriminde "ne üretirsen satılır" düşüncesinden, kıt kaynakların ve enerjinin en verimli şekilde kullanılması hedefiyle, ihtiyaçlara yönelik üretim modellerine; Endüstri 4.0 kavramlarına, bulut teknolojilerden Yapay Zekâ ve robotlara kadar yaşanan gelişmeler hayatın tamamında yer almaya başlamış ve ilerleyen zamanlarda da gelişerek daha fazla yer alacağı ayrı bir gerçekliktir.

Bu bağlamda Kurumsal Kaynak Planlaması yazılımları da her zaman güncelliğini koruyacak ve bu alanda hem mühendislik hem de sosyal bilimlerin alanının araştırmacılarının ilgi ve gündeminde olmaya devam edecektir.

İşte tam da bu noktadan hareketle, KKP alanında yapılan araştırmaların süreç içindeki gelişimini anlamak için; bibliyografik haritalaması ve diğer bir deyişle görselleştirilmesinin, özellikle ulusal yazın alanında bir ihtiyacı karşılayacağı düşüncesiyle araştırmanın konusu olarak belirlenmiştir.

Araştırma konusu; sosyal bilimler alanında Kurumsal Kaynak Planlaması üzerine yapılan uluslararası araştırmalardaki, 20 yıllık süreç ile mevcut durumu ile gelişimini inceleyerek, gelecekteki trendleri ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda, bibliyometrik haritalama yöntemi kullanılarak analiz gerçekleştirilmiş ve ilgili veriler sistematik bir biçimde derlenmiştir.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Bu çalışma, Kurumsal Kaynak Planlaması (KKP/ERP) alanındaki son 20 yıllık küresel araştırma eğilimlerindeki durumu ortaya çıkarmak ve ulusal literatürdeki bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır.

Çalışmanın amacı, KKP alanındaki araştırmaların belirlenen dönem içindeki gelişimini ve öne çıkan yapılarını belirlemektir. Bu amaçla, Web Of Science veri tabanında yer alan KKP anahtar kelimesiyle ilişkilenen yayınlardan, bibliyometrik analiz yapılmıştır. Analiz için Vosviewer görsel haritalama programı kullanılmıştır. Bu programın kullanımı, çalışmanın yenilikçi ve güncel bir yaklaşımla yapılmasını sağlamıştır.

Ulusal literatürde, KKP alanındaki küresel araştırma eğilimlerini ortaya çıkaran herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Çalışma, bu açığı kapatarak KKP alanında yayın yapmak isteyen araştırmacılar için önemli bir kaynak olacaktır.

Çalışmanın sonuçları, yeni araştırmacılar için son 20 yıllık gelişimi hızlıca görmek ve anlamak için temel bir kaynak olabilmesinin yanı sıra, süreç içinde alandaki evrime ve trendlere göre yeni yayınlar üretilmesinde de rehber olabilmesi hedeflenmiştir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırma: Web Of Science veri tabanında ulaşılan yayınlar içinden: “Kurumsal Kaynak Planlaması” anahtar kelimesi: “2000-2022” yılları zaman aralığı, “İşletme” ve “Yönetim Bilimi” parametreleri seçilerek ulaşılan çıktılar, VOSviewer Görselleştirme programı (1.6.18 sürümü, 2022) kullanılarak bibliyometrik analizi araştırmanın yöntemi olarak belirlenmiştir.

Bilimsel araştırmaların yaygınlaşmasıyla birlikte, araştırmacıların doğru ve güvenilir bilgilere erişim sağlaması gittikçe önemli hale gelmiştir. Web of Science,

bilimsel ve akademik yayınlara erişim sağlamak ve bilimsel araştırmaları desteklemek amacıyla oluşturulmuş akademik bir veri tabanıdır. Web of Science için: “Dünya çapında etki değeri (impact factor) yüksek bilimsel dergileri kapsayan, Clarivate Analytics firmasına ait çok disiplinli atıf indekslerinden oluşan veri tabanı” (Ulakbim, 2022) tanımlaması yapılmıştır.

Akademisyenler; kitap, tez, makale, çalıştay ve her tür akademik çalışmayla alandaki bilgi birikimini artırmaya, akademi ve ticari hayata katkı sağlamayı hedeflemektedir. KKP alanında yapılan çalışmaların daha verimli olabilmesi, literatürdeki tekrarların önüne geçilmesi ve potansiyel çalışma konularının saptanması için bu alanındaki akademik ürünlerin incelenmesi ve mevcut durumun ortaya konulması önem arz etmektedir. Bunun için çalışmalarda, bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak analizler yapıldığını görmekteyiz. (Huang ve Yasuda, 2016).

Belirli bir literatürün ülkelere, yazarlara, yayınlara, yayınların yıllarına, dillere ve konularına göre dağılımının niceliksel analizine “betimsel bibliyometri” denmektedir. Ayrıca literatürdeki yazarlar, yayınlar/yazılar, yazıların yayımlandığı ülkeler arasındaki ilişkilerin, atıf yoluyla niceliksel olarak analiz edilmesine ise “değerlendirici” ya da “davranışsal bibliyometri” adı verilir (Yılmaz, 2019). Bu araştırmanın yönteminde hem betimsel hem de davranışsal bibliyometri yaklaşımı kullanılmıştır.

Bilimsel haritalama alanında, analiz birimlerini belirlerken; yazarları, dokümanları, dergileri veya belirli terimleri ve sözcükleri dikkate alan çeşitli yaklaşımlar bulunmaktadır (Salini, 2016). Bu çeşitlilik, araştırma alanının farklı boyutlarının incelenmesine olanak sağlamaktadır.

Bibliyografik eşleştirme yöntemiyle, yazarların, döküman ve dergilerin kullanımıyla ilgili verileri daha geniş bir perspektifle ele almamıza olanak sağlamaktadır. Yazar bazlı bibliyografik eşleştirmeyle, aynı kaynaklara başvuran yazarlar arasındaki iş birliklerine ulaşılabilmektedir. Bu yaklaşım, ortak çalışma alanlarını, bilimsel etkileşimleri ve ağdaki önemli otoriteleri ortaya çıkarmak için kullanılır. Dergi bazlı bibliyografik eşleştirme ise aynı kaynakları kullanan dergiler arasındaki ilişkileri anlamamıza yardımcı olmaktadır. Bu yaklaşım, dergilerin benzer araştırma alanlarına odaklanıp odaklanmadığını, farklı disiplinler arasındaki köprüleri ve bilimsel etkileşimleri belirlememize olanak sağlamaktadır. (Şişik, 2022).

Yazar Eş-Atıf (Co-author) ve Dergi Eş-Atıf (Co-journal) analizi, araştırmacıların birlikte çalıştığı yazarları ve birlikte atıf yapan dergileri belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu analizler ile araştırma alanındaki iş birliklerini ayrıca yayınlar arasındaki ilişkileri anlamamıza yardımcı olabilmektedirler.

Ayrıca araştırma alanının kavramsal yapısını incelemek için Eş-Kelime (Co-word) analizi de kullanılır (Cobo vd., 2011a). Bu analizde, ilgili dokümanların başlık, alanlarından; özet, metin içi veya belirli kombinasyonlarından seçilen en önemli veya anahtar kelimeler kullanılarak yöntem oluşturulmuştur.

Eş-Kelime analizi; bibliyografik veri kaynaklarının sağladığı dizinler ve araştırmacıların kendi belgelerinde kullandıkları orijinal anahtar kelimeler üzerinden de gerçekleştirilebilir. Bu analiz yöntemi, bir araştırma alanının kavramsal yapısını ve ele aldığı temel kavramları belirlememize yardımcı olur (Cobo, vd., 2011a).

Eş-Atıf ve Eş-Kelime analizleri, bir araştırma alanının farklı temalarını belirlemek için zamana dayalı bir çerçeve kullanır (Cobo vd., 2011b). Bu analizler, araştırmacılara alanın gelişimi, trendleri ve odak noktaları hakkında geniş bir anlayış sağlamaktadır. Yazar eş-atıf (co-author), birlikte atıf yapan yazarları belirlemeyi hedeflerken, dergi eş-atıf birlikte atıf yapan dergileri belirlemeyi amaçlar. Bir araştırma alanının kavramsal yapısını incelemek için, ilgili dökümanların en önemli ya da anahtar kelimelerini kullanan eş-kelime (co-word) analizi de kullanılır. Terimlerin birlikte oluşumuna dayalı eş-kelime analizi, kelimelerin belgelerin başlık, özet ve gövdelerinden ya da bunların belirli kombinasyonlarından seçilmesine olanak sağlar. Ayrıca, bibliyografik veri kaynaklarının sağladığı dizinler ve yazarların kendi belgelerinde kullandıkları orijinal anahtar kelimeler üzerinden de eş-kelime analizi yapılabilir. Eş-kelime analizi, bir araştırma alanının kavramsal yapısını ve alanın ele aldığı ana kavramları belirlemeye yardımcı olur (Cobo vd., 2011a). Eş-atıf ve eş-kelime analizi, bir araştırma alanının belirli bir zaman diliminde ele alınan farklı temalarını belirlemek amacıyla boylamsal bir çerçeve kullanır (Cobo vd 2011b).

Bir bilimsel alanın sosyal yapısını incelemek ve ilişki ağlarını analiz etmek için sıklıkla yazarların ve yazarların arasındaki bağlantıları kullanılan eş-yazarlık (co-authorship) analizi kullanılabilir (şişik, 2022). Bu analiz yöntemi, yazarların ortak çalışma eğilimlerini, iş birliklerini ve bilimsel iletişimi ortaya çıkarmada etkili bir araç olarak kullanılmaktadır.

Ayrıca araştırma alanının uluslararası boyutunun incelenmesi, yazarların bağlı olduğu kurumları temel alarak yapılmaktadır (Brown, 2017; Thompson vd., 2019). Bu analiz yöntemi ile farklı ülkelerden yazarların iş birlikleri, kurumsal bağlantıları ve bilimsel ağlar arasındaki ilişkileri anlaşılmasına yardımcı olabilmektedir.

Bilimsel alanın entelektüel temelini veya aynı kaynaklara başvuran dokümanları analiz etmek için kullanılan bir başka analiz türü ise eş-atıf (co-citation) analizidir, yani en az iki farklı yayından atıf alınmasını ifade etmektedir (Şişik, 2022). Bu analiz yöntemi, farklı çalışmalar arasındaki atıf ilişkilerini ve ortak referansları ortaya çıkararak bilimsel alanın temel çalışmalarını ve etkileşimleri belirlememizi sağlar.

Önemli bir ayrım noktası ise bibliyografik eşleşmenin atıf yapan dökümanları, eş-atıf analizinin ise atıf yapılan dökümanları analiz ettiği konusudur. Bu sebeple, bibliyografik eşleşme genellikle sabit ve durağan iken, eş-atıf zamanla değişkenlik gösterebilmektedir.

Tanımlamalar akabinde bu araştırmanın analizleri:

- eş-atıf (co-citation),
- eş-yazar (co-author),
- eş-oluşum (co-occurrence)
- eş-kelimeler (author keyword) ve
- eş-kurum (co-organization) analizlerinden faydalanılarak veriler derlenmiş ve araştırmanın yöntemini oluşturmuştur.

ARAŞTIRMA PROBLEMİ

Kurumsal Kaynak Planlaması araştırmaları hakkında ulusal yazında: uluslararası yayınlar üzerinden Bibliyometrik Analiz ile ortaya çıkarılan herhangi bir araştırmanın olmaması araştırmanın aynı zamanda problemini oluşturmuştur. Probleme cevap olması açısından KKP yayınlarının Web Of Science veri tabanından elde edilen bilimsel yayınlarının, son 20 yıllık süreçteki (2002-2022 (10.11.2022)) durumu Vosviewer görsel haritalama programı aracılığıyla bibliyometrik analizi yapılarak alandaki bir boşluk doldurulmak istenmiştir. Bunun için 18 adet sorunun cevabına ulaşarak, alandaki gelişmeler hakkında yeni araştırmacılara yol gösterici olmaya çalışılmıştır. Araştırmanın cevap aradığı sorular şunlardır:

1. Yayınların ve Atıfların yıllara göre dağılımı nasıldır?

2. Ulaşılan yayınların atıf alma ve atıf verme durumu nedir?
3. En fazla yayına sahip dergiler hangileridir?
4. Analiz sonucu ulaşılan yayınlardan, en fazla yayına sahip konferanslar hangileridir?
5. En fazla yayın yapan yazarlar kimlerdir?
6. En fazla yayına katkı sunan yazarlar kimlerdir?
7. Ortak Yazarlık: Ülke Analizine göre öne çıkan ülkeler hangileridir?
8. Yıllara Göre Ortak Yazarlık: Ülke Analizine göre öne çıkan ülkeler hangileridir?
9. En fazla yayın yapan ülkeler hangileridir?
10. En fazla atıf alan yayınlar hangileridir?
11. En fazla atıf alan yayınlar arası bağlantılar nasıldır?
12. Keyword (Anahtar Kelime) Analizi sonucuna göre hangi Anahtar kelimeler daha fazla kullanılmıştır?
13. Yıllara göre Keyword (anahtar Kelime) yoğunluğu nasıldır?
14. WOS Kategorilerine göre en fazla hangi alanda yayın vardır?
15. Araştırma alanlarına göre en kapsamlı araştırma alanları hangileridir?
16. En çok yayın yapılan diller hangileridir?
17. En çok araştırmaya sahip olan yayıncı hangileridir?
18. Yayın sayısına göre hangi kurumlar/üniversiteler ön plana çıkmaktadır ve alanda etkin olan kurumlar hangileridir?

Bu soruların cevapları, alandaki boşluğa yenilikçi bir araştırma yöntemiyle güncel bakış açısı kazandırmaya çalışacaktır.

KAPSAM VE SINIRLILIKLAR

Araştırmanın Kapsamı, Web of Science bilimsel yayın veri tabanında yer alan uluslararası araştırmalarda: "Enterprise Resource Planning" "Kurumsal Kaynak Planlaması" anahtar kelimesi aratılarak elde edilen eserleri içermektedir. Toplamda 4497 araştırmanın yer aldığı bu veri havuzu, farklı disiplinlerden gelen eserleri içermektedir. Çalışmanın ana veri setlerini belirlemek amacıyla: "İşletme" ve "Yönetim Bilimleri" alanları, 2002-2022 yıl aralığı, Kitap bölümü, Makale, Bildiri Makalesi, Editoryal Makale, Erken Erişim Makale parametreleri kullanılarak sınırlılıklar belirlenmiştir ve sonuçta ulaşılan 1152 yayın araştırmanın veri havuzunu oluşturmuştur.

Girilen parametrelere göre elde edilen çıktıların dökümü şöyledir:

Tablo 1: Araştırma Kapsamı

Araştırma Tipi	N
Makale	701
Bildiri	431
Kitap Bölümü	81
Derleme Makalesi	19
Editoryal Materyal	14
Erken Erişim	12

*Bu tablodaki toplam yayın sayısı, elde edilen sayıdan daha fazla görünmesinin sebebi, bazı araştırmaların sistemde iki veya farklı araştırma tipi içinde de yer alabilmesinden kaynaklanmaktadır.

Bu araştırmalara ilişkin;

1. Web of Science arama parametreleri aşağıdaki gibidir.

Results for "enterprise resource planning" (All Fields) and 2022 or 2021 or 2020 or 2019 or 2018 or 2017 or 2016 or 2015 or 2014 or 2013 or 2012 or 2011 or 2010 or 2009 or 2008 or 2007 or 2006 or 2005 or 2004 or 2003 or 2002 (Publication Years) and Management or Business (Web of Science Categories) and Article or Proceeding Paper or Book Chapters or Review Article or Editorial Material (Document Types)

2. İlgili arama parametreleri çerçevesinde sorgu linki şöyledir:

<https://www.webofscience.com/wos/woscc/summary/837298c3-083d-4357-aefb-4da022836c6f-5cfce4d1/relevance/1>

Belirtilen sorgu parametreleri ve sorgu linki çerçevesinde 10 Kasım 2022 tarihi itibarıyla 1152 araştırmaya erişilmiştir. Dolayısıyla bu çalışma elde edilen 1152 araştırma verisiyle derlenmiştir.

ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Tez konusun belirlendiği tarih itibariyle bu konunun ulusal literatürde benzer bir örneği yoktur. Kurumsal Kaynak Planlaması hakkında uluslararası yazından derlenen, ulusal bir araştırma mevcut olmadığı gibi bu tez konusunun belirlendiği tarih itibariyle; ulusal veri tabanında da bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak 2021 Haziran ayında “Yanartaş, Mustafa ve Duman, Ayşegül’ün” ulusal veri tabanından derlenen, “Kurumsal Kaynak Planlaması Alanında Üretilen Akademik Tez ve Makalelerin Bibliyometrik Analiz Yöntemi ile İncelenmesi” başlıklı eserleri; başlık ve analiz yöntemi ile en yakın araştırma olarak yerini almıştır. Benzerlik seçilen konu başlığı ve yöntemle sınırlıdır. İçerik ve kullanılan programlar tamamıyla farklıdır.

Adı geçen yayın: ulusal tez merkezinden ve Dergipark akademik veri tabanından; 2000-2020 yılları arasında üretilmiş 141 tez ve 101 makalenin 8 soruya cevap olması hedefiyle, Microsoft Excel 2016 programı kullanılarak bibliyometrik analiz yapılmıştır.

Web Of Science veri tabanından, araştırmada kullanmış olduğumuz parametreler ile bibliyometrik çalışmalar da eklenerek yapılan analizde: Kurumsal Kaynak Planlaması çalışmalarının, farklı alt başlıklarla daraltılarak yapılmış bibliyometrik çalışmalar olduğu ancak, analiz yöntemi ve VOSviewer analiz programı kullanılarak yapılmış benzer çalışmaya rastlanamamıştır. Bu durum 2021 yılında Yanartaş, M ve Duman, A.’nın yayınlanmış akademik makalelerinde de ifade edilmiştir. Uluslararası veri tabanlarında, KKP alanında ilk bibliyometrik çalışmanın Esteves ve Pastor’un 2001 yılında yapmış oldukları; “Enterprise Resource Planning Systems Research: An Annotated Bibliography” çalışması olduğu bilinmektedir. (Esteves ve Pastor, 2001; Yanartaş ve Duman 2021). Kurumsal Kaynak Planlaması alanında Bibliyometrik araştırmalar yıllar içinde artmaya başlamıştır. Ancak bu araştırmanın hazırlandığı süreç içerisinde, Vosviewer programıyla hazırlanmış benzer içerikli bir başka yayına rastlanamamıştır. Hazırlanan bu tez ele aldığı makale sayısı ve VOSviewer görsel haritalama programının kullanımıyla da ilk olma özelliğini taşımaktadır.

1. KURUMSAL KAYNAK PLANLAMASI (KKP)

Kurumsal Kaynak Planlaması (KKP ya da yaygın olarak bilindiği şekliyle; ERP- Enterprise Resource Planning): günümüzün karmaşık ve rekabetçi iş ortamında işletmelerin etkili bir şekilde kaynaklarını planlamalarını, yönetmelerini ve entegre etmelerini sağlayan stratejik bir yaklaşım olarak: bir organizasyonun temel iş süreçlerini bütünleştirip ve otomatik olarak devamlılığını sağlamaya yardımcı olan bütünleşik yazılım sistemlerini ifade etmektedir (Monk ve Wagner, 2006; Liang, Saraf, vd. 2007). Başka bir tanımlamaya göre de bir işletmenin operasyonel süreçlerinden gelen bilgileri merkezi bir sistem aracılığıyla toplayarak, derleyip anlamalı hale getirmesi için kullanılan ticari yazılımlar olarak ifade edilmektedir. KKP: işletmelerin satın alma, stok yönetimi, üretim-makina, satış, pazarlama, finans, insan kaynakları, müşteri ilişkileri, tedarikçiler gibi işlevsel alanlarından elde edilen verileri tek bir sistemde toplayarak; derleyip denetler, bilgi akışını sağlar, süreçleri iyileştirir ve veri tabanlı karar verme yeteneklerinin gelişimine olanak sağlayabilmektedir. (Wallace ve Kremzar, 2001; Monk ve Wagner, 2013). KKP'nin etkili bir şekilde uygulanması, işletmelerin kaynaklarını daha verimli kullanmalarına, süreçlerini optimize etmelerine ve müşteri memnuniyetini artırmalarına olanak sağlayan sistemlerdir. Ayrıca işletme genelinde mevcut durumun kolay bir şekilde görünürlüğü sağlanabilir böylece organizasyonun süreçlerinin etkinliğini ve verimliliğini görüp iyileştirmeye yardımcı olabilirler. Ancak KKP uygulamalarının başarısı genellikle karmaşık ve zorlu bir değişimi bunun yönetim sürecini ve uygun eğitimi gerektirmektedir. Sistemin verimliliği için süreçlerin yeniden tasarımı ile kültürel değişiklikler olması gerekli olabilmektedir. (Altın,2022; Al-Mashari, 2003; Alparslan).

1.1. Kurumsal Kaynak Planlamasının Tanımı, Tarihçesi ve Özellikleri

Kurumsal Kaynak Planlaması (KKP/ERP) sistemlerinin başlangıcını; Amerika'da 1960'lı yıllarda kullanılmaya başlanan envanter yönetim (IM Inventory Management) sistemlerinin ortaya çıkışı olarak kabul edilmektedir. İlk aşamada büyük işletmeler envanter kontrollerini basitleştirmek ve otomatikleştirmek için bilgisayar sistemlerini ve böylece envanter programlarını kullanmaya başlamışlardır (Klaus, Rosemann ve Gable, 2000). Burada Envanter Yönetim sistemlerini biraz detaylandırmak KKP sistemlerinin tarihini ve süreç gelişimi anlamak açısından faydalı olabilir.

Envanter Yönetimi (IM); mal ve hizmetlerin stoklanması, takibi ve kontrolü gibi süreçlerin planlanması ve yönetilmesini kapsayan bir disiplin olarak açıklanmaktadır. Bu alandaki çalışmalar; kaynakların satın alınması, depolanması, takibi ve stok kontrolü gibi süreçlerin geliştirilmesine odaklanır. Envanter yönetimi uygulamaları, bazı kaynaklara göre antik çağlara kadar uzanmaktadır. Mısır Firavunları döneminde bile, tarım ürünlerinin ve diğer malzemelerin kaydedildiği erken dönem envanter sistemi kullanıldığı belirtilmiştir. Ticaretin ve üretimin gelişmesiyle birlikte envanter yönetimi uygulamaları daha karmaşık hale gelerek gelişimini sürdürdüğü söylenebilir. (Yankah, Osei, Owusu-Mensah, vd. 2022).

1970 yılların sonuna doğru; Malzeme İhtiyaç Planlaması (MIP/MRP) sistemleri, bir üretim planı oluşturmak için gerekli bileşenleri ve malzemeleri belirlemek üzere tasarlanmıştır. 1980'lerde ise MIP2 olarak geliştirilmiş, iş süreçlerini daha da bütünleşik bir hale getirilmesi ve maliyet hesaplama yeteneklerinin genişletilmesi hedeflenmiştir (Ptak ve Schragenheim, 2004).

KKP sistemleri tanımın ise 1990'larda ortaya çıktığı kabul edilmektedir. Bu sistemler, önceki sistemlerin yeteneklerini genişleterek, işletme süreçlerini tek bir sistem ile birleştirmeyi başarmıştır. KKP tüm süreçlerin (satın alma, muhasebe, stok, üretim, satışlar, pazarlama, finans, insan kaynakları, müşteri ilişkileri gibi) arasında veri akışı sağlayarak kolay bir bakış açısı ile yönetmeyi mümkün kılmaktadır. Bu süreçlerin verileri ve bilgileri birleştirilerek, bilgiye dayalı olarak karar verme sürecini daha hızlı hale getirdiği vurgulanmıştır (Davenport, 1998).

Gelişen teknolojilerle birlikte günümüzde KKP sistemleri sürekli evrim geçirmeye devam etmektedir. Bulut tabanlı çözümler, makine öğrenmesi ve yapay zekâ uygulamaları gibi yeni teknolojiler kullanılmasıyla beraber, işletmelere daha fazla esneklik ve ölçeklenebilirlik sunmaya başlamıştır (Leon, 2014). Böylece işletmelerin verimliliği de teknolojik gelişmelere paralel olarak arttırılmaya çalışılmaktadır.

Kurumsal Kaynak Planlaması (KKP/ERP) sistemlerinin temel özelliği için: tüm iş süreçlerini bir araya getirebilmesi olarak tanımlanabilmektedir. Bu sistemler; satın alma, stok yönetimi, üretim, makine, satışlar, pazarlama, finans, insan kaynakları, müşteri ilişkileri gibi işletme süreçlerini entegre ederek, süreçler arasında bilgi akışını sağlamaktadır (Monk ve Wagner, 2013).

KKP; neredeyse tüm sektörlerin (telekomünikasyon, perakende, medya, sağlık, kamu vb.) tüm faaliyet birimlerini (satış sonrası servis, bakım, onarım, insan kaynakları

vb.) kapsayan, şirketlerde süregelen tüm bilgi akışının entegrasyonunu sağlayan ticari yazılımlar olarak tanımlanabilir (Keçek, G. ve Yıldırım, E,2009).

KKP sistemleri gerçek zamanlı bilgi sağlayabilmektedir. Bu özelliğiyle, yöneticilere anında bilgiye dayalı kararlar verme yeteneği sağlar. İşletmelerin, değişen durumlara karşı hızlı karar alabilme esnekliğini, müşteri hizmetlerinin iyileştirilebilmesini ve böylece verimliliği arttırmaya yardımcı olabilmektedir (Chen, 2001).

KKP sistemleri esnekler. Bu genellikle özelleştirilebilir ve ölçeklenebilir özelliklere sahip olduğu için savunulmaktadır. Bu bir işletmenin planlanmış iş süreçlerine ve ihtiyaçlarına göre uyarlanabilir olduğunu, iş hacimlerindeki artış veya azalışa göre sistemin güncellenebilir oluşu anlamına gelmektedir (Shehab, Sharp, Supramaniam, ve Spedding, 2004).

Bunlara ek olarak; modern KKP sistemleri genellikle bulut tabanlıdır, bu da işletmelere daha fazla esneklik ve erişilebilirlik sağlamaktadır. Bulut tabanlı KKP sistemleri, kullanıcıların herhangi bir cihazdan ve mekândan bağımsız olarak istenilen yerden erişilmesine olanak sağlamaktadır. Böylelikle genelde daha düşük maliyetle daha hızlı müdahale imkânı sunmaktadırlar (Leon, 2014).

1.2. Kurumsal Kaynak Planlamasının Sağladığı Faydaları

Kurumsal Kaynak Planlaması (KKP/ERP) sistemlerinin işletmelere sunduğu birçok avantaj ve faydaları vardır (Gunasekaran, vd., 2008; Wu, Chen, ve Chen, 2010; Hong ve Kim, 2002). Bu sistemler için yukarıdaki tanımlarda da değindiğimiz gibi; iş süreçlerini bir araya getirerek, işletme genelinde tutarlı ve gerçek zamanlı bilgi akışı sağlamaktadırlar. KKP yazılımlarının kullanıcılara olan faydalarından bazılarını özetlemek gerekirse:

- İş süreçlerinde bütünlük bir bilgi akışını sağlaması,
- İşletmenin süreç içerisinde süreçlerinde oluşabilecek değişikliklere uyum sağlayabilmesi,
- KKP yazılımları kurulum sürecinde varsa işletmenin tamamlanamamış süreçlerinin belirli bir sistematığe sokulması,
- İşletmede işlem sürelerinin kısılması,
- Bilgi akışında etkinliğin sağlanması ile kontrol ve gözlem imkânını hızlandıran bir yapıya kavuşulması

- İşletmedeki kaynakların daha verimli kullanılabilmesi,
- Gelişmiş planlama ve karar alma kolaylığı sunduğu ifade edilebilir (Boztaş, M. Ve Özmızrak, M, 2012).

İşletmelerin rekabet üstünlüğü sağlamanın temel nedeni, kaliteli bilgiye dayalı kararlar alarak gerçekleştirilen etkin faaliyetlerdir. Bu nedenle, günümüzde bu tür faaliyetlerin başarıyla yerine getirilmesi ve uygulanması için bilginin daha etkin ve verimli bir şekilde yönetilebilmesi gereklidir. Örgüt içinde sadece açık veya örtülü bilgiye sahip olmak yeterli değildir. Önemli olan, mevcut bilginin sistematik ve hedeflere uygun bir şekilde ortaya çıkarılması değerlendirilebilmesidir (Boztaş, M. Ve Özmızrak, M, 2012; Aşan, 2022)

Bu da yönetici veya kullanıcılarının, eldeki veriler ışığında daha hızlı kararlar alabilmesini, duruma hızlıca müdahale etmelerine yardımcı olur. KKP sistemlerinin entegrasyon yeteneği, iş süreçlerini ve bilgi akışını koordine eder ve bu da işletmenin genel verimliliğini artırır. (Koh, Simpson, 2007).

Ayrıca işletmenin departmanlar arası veri akışı ve süreç iletişimini sağlayarak daha iyi bir iş birliğini sağlayabilir. Bu da işletme verimliliğine olumlu bir katkı sağlayabildiğidir (Boztaş, M. Ve Özmızrak, M, 2012; (Aşan, 2022). Ayrıca işletmelere daha fazla rekabet avantajı sağlama potansiyeli vardır. KKP'nin sağladığı süreç iyileştirmeleri ile verimlilik artışları işletmelerin pazarda daha rekabetçi pozisyonda olmalarına yardımcı olabilmektedir. İş süreçlerini otomatize etmesi sebebiyle etkinliğini ve verimliliğini artırabilir. Ayrıca, otomasyon ve entegrasyon sayesinde, manuel hataların ve aksamaların azaltılmasına da yardımcı olabilmektedir. KKP'nin süreç otomasyonu yetenekleri, iş süreçlerini hızlandırabilir, sıfır ya da daha az hata ile sürecin yönetilmesine yardımcı olabilmektedir. İş süreçlerinin daha etkin hale getirilmesi genellikle maliyetlerde tasarruf sağlar ve operasyonel verimliliği artırmaktadır (Hitt, Wu, ve Zhou, 2002).

Sistemin bir diğer avantajı da genel maliyet tasarrufu sağlamasıdır. KKP sistemleri, süreçlerin otomatikleştirilmesi yoluyla, işlemleri ve üretimi hızlandırabilir böylece işgücü maliyetlerinde tasarruf sağlanmasına yardımcı olur. Daha doğru ve tutarlı veri sağlayarak, yanlış kararlar ve hatalı tahminler nedeniyle oluşabilecek maliyetleri de azaltabilir. Bir diğer faydası ise işletme süreçlerinde mevcut durumun görünürlüğünü arttırmasıdır. Malzeme ve envanter yönetiminde daha fazla kontrol

sağlar ve gereksiz maliyetler ile israfları azaltmaya yardımcı olabilmektedir (Akkermans ve Van Helden, 2002).

Daha etkili bir tedarik zinciri yönetiminin sağlanması KKP'nin diğer bir faydası olarak öne çıkmaktadır. KKP sistemleri tedarik zinciri süreçlerini daha etkin bir şekilde yönetmeye yardımcı olmaktadır, bu da lojistik ve depolama maliyetlerinin azaltılmasına olanak tanımaktadır. Bu süreçlerin verimli bir biçimde yönetilmesi, stok seviyelerinin optimize edilmesine ve talep tahminlerinin daha doğru bir şekilde karşılanmasına katkıda bulunabilir. Bu sayede, işletmeler sürdürülebilir rekabet avantajı elde edebilir ve müşteri hizmetlerini olumlu yönde etkileyebilirler (Garcia-Buendia, vd. 2021).

Ayrıca KKP sistemleri; işletmelerin sürekli değişen iş ve teknoloji gereksinimlerine daha hızlı yanıt vermesi için esneklik sağlayan yazılımlardır. (Polat ve Akman, 2008). KKP sistemleri genellikle büyüme ve genişleme kapasitesine karşı esneklik sağlayabilir.

KKP sistemleri işletmeler büyüdükçe ve gereksinimlerini değiştikçe ölçeklenebilir ve geliştirilebilir sistemlerdir. Bu özelliğiyle, büyüme ve uluslararası pazarlara açılmak isteyen işletmeler için önemli bir fonksiyonu olduğu söylenebilir (Madapusi ve D'Souza, 2012). Bu esneklik, özellikle hızla büyüyen ve uluslararası pazarlara genişleyen işletmeler için kritik bir öneme sahiptir. KKP sistemleri, iş süreçlerini bütünleştirerek ve veri yönetimini tek bir platformda birleştirerek, şirketlerin daha karmaşık operasyonlara ve büyük hacimli veri işleme ihtiyaçlarına daha etkili bir şekilde yanıt vermesine olanak sunduğu araştırmacılarca kabul edilmektedir. Bu sayede, işletmeler, genişleme süreçlerini daha sorunsuz bir şekilde yönetebilir, operasyonel verimliliği artırabilir ve rekabet avantajı elde edebilirler.

Kurumsal Kaynak Planlaması sistemlerinin işletmelere sağladığı başka bir avantaj da müşteri hizmetlerinin daha etkin kullanılarak iyileştirilmesine ve geliştirilmesine yardımcı olmasıdır. Örneklendirmek gerekirse KKP; işletmelere müşteri siparişlerini daha hızlı ve daha doğru bir şekilde işleme, müşteri etkileşimlerini daha iyi yönetme, yorumlama ve müşteri ilişkilerini genel olarak geliştirme yeteneği sunabilmektedir. Müşteri memnuniyeti ve sadakatini arttırdığı için daha yüksek satış hacimlerine ulaşmaya ve karlılığın artmasına yardımcı olabilmektedir (Stefansson, 2002; Helo, Anussornnitisarn, ve Phusavat, 2008).

KKP'nin bir başka faydası, sürecin hızlanması ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesidir. Özellikle dağıtım süreçleri, KKP sistemleri ile daha etkin ve hatasız bir

şekilde kontrol edilerek yönetilebilmektedir. Bu durum hem maliyetleri azaltmaya hem de müşteri memnuniyetini artırmada önemli bir fayda olduğu söylenebilir.

KKP sistemleri yukarıda da belirtildiği gibi maliyet tasarrufları sağlayabilmektedir. Süreçlerin otomasyonu veri girişleri ve dönüşleri ile işlem hatalarını azaltılabilir ve bu da iş süreçlerinin daha etkin hale getirilmesine yardımcı olabilir. KKP'nin sağladığı başka bir fayda ise; veri entegrasyonu ve verinin çoğaltılmasını, veriler arasındaki uyumsuzlukları önleme ya da tespitini kolaylaştırarak veri yönetiminde ve veri depolama maliyetinde tasarruf sağlayabilir. Ayrıca KKP sistemleri genellikle iş süreçlerini standartlaştırarak ve best practice (en iyi uygulamalar) ile süreci en üst seviyede uyumlu hale getirmeye destek verebilmektedir. Böylece kullanıcı ve yöneticilerin doğru zaman verilerle; süreçleri daha etkin ve verimli hale getirmelerine ve sektör standartlarına yakalamalarına yardımcı olabilmektedir (Velcu, 2007).

İşletmeler yasal zorunlulukları karşılamak ve denetim süreçlerini kolaylaştırmak için KKP sistemlerini etkin olarak kullanmaktadırlar. Sistemin kullanıcılara sağladığı bir diğer önemli avantaj da yasal uyumluluklarla ilgilidir. İşletmeler ulusal ya da uluslararası yasa koyucuların taleplerini karşılamak için KKP sistemlerinden faydalanabilirler. Kısaca: yasal mevzuata uyum ve raporlama yetenekleri ile yasal zorunlulukları karşılayabilmeyi kolaylaştırabilirler. Böylece yasal mevzuatlara uyum maliyetlerini düşürerek ve potansiyel para cezalarını önleyip, çıkabilecek maliyetleri azaltmaya yardımcı olabilirler (Poston ve Grabski, 2001).

KKP sistemlerinin sağladığı diğer önemli avantaj da stratejik planlama yeteneklerini geliştirmek olduğu söylenebilir. KKP sistemleri gerçek zamanlı, doğru ve tutarlı veri sağlayarak, yöneticilere ve kullanıcılarına iş süreçleri ve verimlilik hakkında daha derinlemesine ve anlaşılır bilgiler sunmaktadır. Bu durum ise stratejik planlamayı ve hedef belirlemeyi destekleyerek daha etkin ve hızlı kararlar alınmasına yardımcı olmaktadır (Muscatello, Small, ve Chen, 2003).

KKP sistemlerinin sağladığı faydalar arasında şeffaflık ve hesap verebilirlik de vardır. İşletme süreçlerinde daha fazla görünürlük sağlar, böylece yöneticiler operasyonların her alanını daha iyi anlayabilir, kontrol, müdahale ve yönetilebilirlik kolaylaşır. Ayrıca KKP sistemleri genellikle iş süreçlerinin denetimini de kolaylaştırmaktadır. Bu daha fazla hesap verebilirlik sağlar, potansiyel hata ve yolsuzlukları saptamaya ve müdahale etmeye yardımcı olabilir (Nicolaou, 2004).

1.3. Kurumsal Kaynak Planlamasının Uygulamasındaki Zorluklar ve Risk Faktörleri

Öncelikle seçilecek KKP sisteminin; işin kendisine ve süreçlerine kurum kültürüne, mevcut teknolojilere uyumlu olmasına dikkat edilmesi gerekebilmektedir. Bazı araştırmalarda KKP'nin uygulanmasının maliyetli ve zaman alıcı olabileceğine ve işletmelerin ihtiyaçlarına tam olarak uymayabileceğine dikkat çekilmiştir (Kumar ve Hillegersberg, 2000; Nah, Lau, ve Kuang, 2001).

KKP uygulamalarının en belirgin zorluklarının başında yüksek maliyetler olduğu söylenebilir. Ayrıca sistemin uygulama ve bakım maliyetleri işletmelerin bütçelerinin üzerinde olabilir. Beklenmedik maliyet artışları ve gecikmeler, KKP sisteminin maliyetlerinin yükselmesine sebep olabilecek diğer durumlardır (Garg ve Garg, 2013).

Sistemin uygulamasının başarısız olması da ayrı bir risk faktörüdür. İşletmenin mevcut ve teknolojik altyapısıyla seçilen KKP sisteminin uyumlu olması gerekir. İşe uygun seçilmeyen sistemlerin başarılı olma şansın olamayabileceği ifade edilmektedir. KKP uygulamaları; yanlış ürün seçimi, teknik hatalar, kullanıcı direnci veya yetersiz proje yönetimi ve eğitim eksikliği gibi nedenlerle başarısız olabilir. Bu durum iş süreçlerinde kesintilere ve verimlilik kayıplarına yol açabilecek risk faktörü ve zorlukların başında gelir (Al-Mashari, Al-Mudimigh ve Zairi, 2003).

KKP projelerinin uygulanmasında bir başka önemli risk ise değişim yönetiminde yaşanabilecek zorluklardır. İş süreçlerinin organizasyonel yapının veya işletme kültürünün değiştirilmesi gerektiğinde dirençle karşılaşılabilen göz östevenünde bulundurulmalıdır. Aksi takdirde değişikliklerin uygulanmasında zorluklar yaşanması söz konusu olabilir (Umble, Haft ve Umble, 2003). Özellikle KKP sistemlerinin uygulamaları genellikle örgütsel anlamda değişiklik gerektirir. Bu değişiklikler, işletme çalışanlarının iş süreçlerine ve görevlerine olan yaklaşımlarında önemli değişiklikler olacağı anlamına gelebilir (Al-Mudimigh, Zairi ve Al-Mashari, 2001).

KKP uygulamalarının başarılı olması için uygun proje yönetimi kritiktir. Ancak, KKP uygulamalarında karmaşık ve geniş çaplı projeleri yönetmek, önemli bir zorluktur. Proje yönetiminde yaşanan hatalar projenin başarısız olmasına neden olabilir (Akkermans ve Van Helden, 2002).

KKP projelerinde bir başka risk veri dönüştürme ve bütünleştirme sorunlarıdır. Sistemler genellikle birçok farklı veri kaynağından gelen verileri kullanarak birleştirir

ve süreç çıktılarında veri tutarsızlıkları veya kayıpları görülebilir. Kayıp ve hatalı çıktılar ise iş kararlarını etkileyebilir ve genel iş verimliliğini düşürebilir

Türk işletmelerinde karşılaşılan risklerin başında genel olarak, kullanıcı eğitim eksikliği gelmektedir. KKP sistemlerinin karmaşıklığı göz önüne alındığında, kullanıcıların bu sistemleri etkili bir şekilde kullanabilmeleri için uygun eğitim almasının önemli olduğu ifade edilmektedir. (Paşaoğlu, 2021; Kant ve Odabaşı, 2019; Karabaş, Uysal ve Karkacier, 2017)

KKP uygulamalarında Türkiye'deki işletmeler için diğer potansiyel risk ise sistem seçimiyle ilgilidir. İşletmeler özellikle ihtiyaçlarına en uygun olanı seçerken geniş ürün seçenekleri arasından doğru olabilecek KKP sistemini seçmekte zorlanabilirler (Paşaoğlu, 2021; Kant ve Odabaşı, 2019; Karabaş, Uysal ve Karkacier, 2017)

1.4. Kurumsal Kaynak Planlamasının Uygulamadaki Zorluklar, Karşılaşılan Problem ve Başarısızlık Sebeplerine Getirilen Eleştiriler

KKP sistemlerinin uygulanmasında karşılaşılan belli başlı başarısızlıklar sebebiyle birçok araştırmada eleştirilere olduğu görülmektedir. Bazı araştırmacıların; KKP sistemlerinin genellikle işletme süreçlerini yeterince dikkate alamadığını ve genellikle "tek tip" çözümler sunduğunu belirtmişlerdir. (Davenport, 1998). Ayrıca, ERP sistemlerinin işletmeler üzerindeki kontrolünü ve esnekliği azaltabileceği yönünde eleştiriler de olmuştur (Bingi, Sharma ve Godla, 1999). KKP'nin başarısını etkileyen diğer bir kritik faktör ise uyum sorunlarıdır. İşletmelerin var olan süreçlerinin ve alışkanlıklarının KKP sistemleriyle tam olarak uyumlu olmaması durumunda, uygulamanın başarısını ciddi şekilde etkileyebildiği yönünde görüşler de vardır (Hong ve Kim, 2002). Bazı araştırmacılar da sistemlerin yetersiz esnekliğini eleştirmişlerdir. İşletmelerin dinamik ve değişken ihtiyaçlarını karşılayabilmek için KKP sistemlerinin esnek ve özelleştirilebilir olması gerektiğine vurgu yapmışlardır. Buradan hareketle KKP sistemlerinin bu yöndeki ihtiyaca yeterince cevap veremediği eleştirisini getirmişlerdir (Aloini, Dulmin ve Mininno, 2007).

KKP projelerinin zamanında ve bütçe dahilinde tamamlanamaması da sık karşılaşılan sorunlardan biridir. Bu durum özellikle büyük ölçekli KKP projelerinde,

projenin planlanan süreden daha uzun sürmesine ve beklenenden daha fazla maliyetli olmasına yol açabilmektedir (Aşan, 2022; Altın, 2022).

Aslında KKP sistemlerinin uygulanmasında karşılaşılan zorluk veya başarısızlıklar diğer bir yandan; KKP sistemlerine yönelik bir başka eleştiri de genellikle karmaşık ve kullanıcı dostu olmayan arayüzleri nedeniyle kullanıcıların bu sistemlere uyum sağlamakta zorluk yaşaması olarak dile getirilmiştir. İşletmelerin KKP sistemlerinin uygulama ve yönetilmesi konusunda daha etkin stratejiler geliştirmesine de yardımcı olabilir. Sonuç olarak KKP'nin uygulama sürecinde karşılaşılan zorluklarla ilgili dönüşler ve eleştiriler, bu tür sistemlerin geliştirmesi ve verimliliğinin artırılması bakımından da önemli bir geri bildirim kaynağı olarak kullanılabilir. Ancak KKP uygulamalarında başarılı olmak için, bu sistemlerin doğru şekilde seçilmesi, uygulanması ve yönetilmesi gerektiği unutulmamalıdır. (Umble, Haft ve Umble, 2003).

1.5. Kurumsal Kaynak Planlaması Uygulamalarının Dünya'daki ve Türkiye'deki Durumu

Kurumsal Kaynak Planlaması sistemleri dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de birçok işletme tarafından kullanılmaktadır. Ancak uygulama ve adaptasyon süreçleri, coğrafi konum ve kültürel farklılıklar nedeniyle çeşitlilik gösterebilmektedir.

Dünya genelinde, KKP sistemleri geniş bir sektör ve işletme yelpazesinde yaygın olarak kullanılmaktadır (Bradford ve Florin, 2003). Özellikle büyük ve orta ölçekli işletmeler iş süreçlerini, entegre etmek ve yönetmek için KKP sistemlerine güvenmektedir (Holland, Light ve Gibson, 1999).

Türkiye'deki durum dünya genelindeki trendlere paralel olsa da belirli farklılıklar bulunmaktadır. Türkiye'deki işletmeler, KKP sistemlerini uygulamakta ve adaptasyon sürecini yönetmekte bazen zorluk yaşayabilmektedir. Bunun nedeni genellikle bu sistemlerin yüksek maliyeti, kullanıcıların eğitim eksikliği ve teknik zorluklardır. Buna rağmen, KKP sistemlerinin Türkiye'deki işletmeler tarafından kullanımı son yıllarda artmıştır ve bu trendin devam etmesi beklenmektedir ((Paşaoğlu, 2021; Kant ve Odabaşı, 2019; Karabaş, Uysal ve Karkacıer, 2017).

Sonuç olarak hem dünya genelinde hem de Türkiye'de, KKP sistemlerinin başarılı bir şekilde uygulanması ve yönetilmesi, işletmeler için önemli bir zorunluluk olduğu düşünülebilir. Bu sistemlerin etkili bir şekilde kullanılabilmesi için, doğru seçim, uygulama ve yönetim stratejilerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

1.6. Kurumsal Kaynak Planlaması Yazılımları Nelerdir?

Tanımlamalardan yola çıkarak Kurumsal Kaynak Planlaması (KKP) sistemleri için, iş süreçlerini birleştiren ve entegre eden kapsamlı iş yönetim çözümleri sunan yazılımlar olduğunu belirtmiştik. Bu yazılımları sunan, birçok yerli ve yabancı KKP yazılım sağlayıcısı bulunmaktadır. Bu sağlayıcılar çeşitli endüstri ihtiyaçlarını karşılamak için geniş bir yelpazede çözümler sunmaktadırlar. Aşağıda Dünyadaki ve Türkiye'deki yazılım sağlayıcılarının en bilinenlerinin hangileri olduğu açıklanmaya çalışılmıştır.

Uluslararası KKP yazılım sağlayıcıları arasında en eski, en büyük ve en yaygın olarak bilinen ve kullanılanlar; SAP, Oracle, Microsoft Dynamics ve Infor'dur (Deep, Guttridge, Dani ve Burns, 2008). SAP dünya genelinde en büyük pazar payına sahip olan KKP sağlayıcısıdır ve birçok büyük ve orta ölçekli işletme tarafından kullanılmaktadır (Ranganathan ve Brown, 2006). Oracle ve Microsoft Dynamics da geniş bir müşteri tabanına sahiptir ve çeşitli endüstri segmentlerinde çözümler sunmaktadırlar (Çark, 2019).

Türkiye'deki yerli KKP yazılım sağlayıcıları arasında: Logo, Netsis, IAS (CANIAS ERP), AKINSOFT, Dia ve Mikro gibi firmalar bulunmaktadır (tepebilisim.com, 2022). Bu firmalar genellikle Türkiye'deki küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ) yönelik çözümler sunarlar ve yerel iş süreçlerini ve ulusal yasaları daha iyi bilmeleri sebebiyle tercih edilirler. Her ne kadar uluslararası ve yerli ERP sağlayıcıları arasında belirgin farklar olduğu düşünülse de temelde hepsi aynı amaca hizmet eder: iş süreçlerini birleştirmek, etkinleştirmek ve verimliliği arttırmak olarak ifade edilebilir.

2. BİBLİYOMETRİK ANALİZ

2.1. Bibliyometri Kavramı

Bu bölümde bibliyometrinin tarihsel süreci temel tanımlamalarından yola çıkarak alan hakkında bilgiler vererek yapılan araştırmanın daha kolay anlaşılır olması hedeflenmektedir.

Bibliyometrinin temel ilkeleri ve yöntemleri 1920'lerde ve 1930'larda geliştirilmeye başlanmıştır. Bunlar Bibliyometrinin yasaları olarak kaynaklarda yerini almıştır. Bu yasalar: Bradford, Lotka ve Zipf, Pareto ve Price yasaları olarak geçmektedir. Bu yasalar; bibliyometrinin temel yasalarını tanımlayan öncülerdendir (Hood ve Wilson, 2001). (Bu yasalar tezin ilerleyen bölümlerinde açıklanmaktadır.)

Bibliyometrinin gelişimi, 1960'larda bilgisayarların kullanılmaya ve yaygınlaşmaya başlamasıyla büyük bir ivme kazanmıştır. Bu dönemde, birçok bilimsel veri tabanı oluşturulup, bibliyometrik analizler için yeni teknikler ve yazılımlar geliştirilmiştir (Leydesdorff, 1987). Bibliyometrik analizler için; bilgisayar bilimleri, veri tabanları ve istatistik gibi diğer disiplinlerden; çeşitli yöntemler ve teknikler de kullanılmaya başlanmıştır (Milojević, 2015; Zan, 2012).

Bibliyometri tanımının akademik anlamda ilk kullanımı ise: 1969 yılında Pritchard tarafından olmuştur. Kendisi Bibliyometriyi: “İstatistiksel ve matematiksel yöntemlerin bilimsel iletişim ortamlarına uygulanması” olarak tanımlamış (Pritchard, 1969).

Temelde, bibliyometri biliminin amacını, bir araştırma alanının yapısını ve gelişimini belirlemek olduğu söylenebilir. Akademik araştırmaların ölçülmesi ve değerlendirilmesi için önemli bir araçtır. Öncelikli olarak Bibliyometri: bilimsel yayınların ve bu yayınların atıflarının sayısal (kantitatif/nicel) analizini inceleyen bir bilim dalı olarak tarif edilmiştir (Salini, 2016). Diğer bir tanımda; yayınlar ve yazarlarla ilgili sayıların her türlü niceliksel analizini içerdiği ifade edilmiştir (Thelwall, 2008). Bibliyometri alanının amacı için; bilimsel bir alan, konu ya da disiplinin mevcut durum ve gelişimini ortaya çıkarmaya yönelik olarak, çeşitli analiz türlerinden yararlanılması olarak geniş bir tanımlama yapılabilir (Cobo vd., 2011). Bibliyometri biliminin temel amacı; bir araştırma alanının yapısını ve gelişimini belirlemek olduğu söylenebilir. Bunu genellikle belirli bir konuda yapılan araştırmalar ile bu araştırmaların birbirleriyle olan ilişkilerini ve bu araştırmaların hangi coğrafik bölgelerden veya kurumlardan geldiğinin

analiziyle belirlendiği ifade edilmektedir. Bibliyometri, bilgi bilimi ve istatistik kesişiminde yer alan bir disiplin olarak kabul edilmiş, bilimsel ve teknik literatürün miktar ve dağılımını analiz eden, ölçen bir araştırma metodu olarak hizmet verdiği ifade edilmiştir (Broadus, 1987).

Daha açık bir ifadeyle kavram: bilimsel alanda kullanılan literatürün ve literatür kullanımının sayısal analizi için, teknik olarak bir dizi istatistiksel ve matematiksel yöntemler olarak nitelenmiştir (Pritchard, 1969). Bibliyometrik analizler, araştırma eğilimlerini belirlemekte, araştırmalar arasındaki boşlukları ve yeni araştırma fırsatlarını tanımlamada önemli bir yol gösterici olduğu ifade edilmiştir. Aynı zamanda araştırılan konuda, en çok etki yaratan yayınları ve araştırmacıları ayrıca ve disiplinler arası etkileşimi belirlemek için de kullanılabilenliği vurgulanmaktadır.

Bibliyometrik analiz: sosyal bilimler alanında da yaygın olarak kullanılan bir araştırma yöntemidir (Adams, Gurney vd., 2013). Bu analiz türü bilimsel yayınlar ve atıflar aracılığıyla akademik araştırmaların değerlendirilmesini sağlar. Daha açık bir ifadeyle araştırmaların etkisini değerlendirmek, araştırma alanlarını belirlemek, atıf analizleri yapmak ve bilimsel iletişimi geliştirmek için kullanılır. Ayrıca, disiplinler arası ilişkilerin analizi, bilim insanlarının iş birliği ağlarının çıkarılması ve araştırma trendlerinin belirlenmesi gibi alanlarda da önemli bir rol oynar. Akademik yayınlar ve atıflar üzerinden yapılan analizler, belirli bir konunun popülerliğini, atıf yapılan çalışmaları ve bilimsel etkileşimleri ortaya çıkarabilir (Leydesdorff, 2006). Böylece araştırma trendlerini belirlemede önemli bir rol oynadığı söylenebilir.

Bibliyometrik analiz araştırmacılar ve karar vericiler için bir rehberlik aracı olarak kullanılabilir. Bir araştırma alanındaki önde gelen çalışmaları belirlemek, araştırma eğilimlerini ve yönelimlerini anlamak, potansiyel iş birliği fırsatlarını belirlemek ve araştırma projelerinin etkisini değerlendirmek için bibliyometrik analizden yararlanır (Meho ve Yang, 2019). Başak bir ifadeyle yeni araştırmacıların, konulardaki yığılmaları ve eksiklikleri kolaylıkla tespit edebileceği gibi gelecekteki yönelim ve yenilikleri görebilme imkânı sağlayan istatistiksel bir yöntem olduğu söylenebilir.

Bibliyometri ile bilimsel yayınların ve atıfların nasıl dağıldığını, disiplinler arası iş birliği ağlarını ve bilimsel toplulukların etkileşimini ortaya çıkarttığı değerlendirilmiştir. (Van Eck ve Waltman, 2019). Bu bilgiler sosyal bilimlerdeki bilgi

transferi ve disiplinler arası çalışmanın teşvik edilmesi açısından değerlidir. Bibliyometrik analiz, sosyal bilimler alanında önemli bir araç olarak kabul edilir.

Bibliyometri: yayınların ve atıfların miktarının, sıklığının, dağılımının ve genel kullanımının analizine yoğunlaşır. Bu genellikle belirli bir konuda yapılan araştırmaların birbirleriyle olan ilişkilerinin ve bu araştırmaların hangi coğrafik bölgelerden, araştırmacılardan veya kurumlardan geldiğinin analiziyle gerçekleştirilebilir. Bibliyometride, yayınların ve atıfların miktarının, sıklığının, dağılımının ve genel kullanımının analizine yoğunlaştığı ifade edilerek açıklanmaktadır. Özellikle akademik yayınların ve yazarların etkisi, ilişkisi ve yapısına odaklandığına da vurgu yapan tanımlamalar da var (De Bellis, 2009). Bibliyometri, disiplinler arası bir yaklaşım olmakla birlikte, bilgi ve bilgi üretiminin özelliklerini ve dinamiklerini anlamak için benzersiz bir bakış açısı kurduğu ifade edilmiştir. (Hood ve Wilson, 2001).

Son yıllarda, bibliyometri; büyük veri analizleri ile makine öğrenmesi gibi modern teknolojilerin uygulanmasına odaklanmaya başlamıştır (Mingers ve Leydesdorff, 2015). Aynı zamanda bibliyometri, süreç içerisinde giderek daha çok disiplinler arası bir alan olmuş; sosyoloji, ekonomi, tıp ve diğer bilim dallarının bilimsel literatürlerinin analizinde sıklıkla kullanılır hale gelmiştir (Sugimoto ve Larivière, 2018).

Üniversiteler ve araştırma kurumları (enstitüler) genellikle kendi araştırma etkinliklerinin etkisini değerlendirmek için bibliyometrik analizler kullanmaktadırlar. (Diem ve Wolter, 2013). Benzer şekilde, hükümetler ve politika yapıcılar genellikle bilimsel araştırmanın gelişimini ve etkisini izlemek ve değerlendirmek için bibliyometrik analizlere başvurabilmektedirler (Diem ve Wolter, 2013). Bibliyometri: bilim politikasında da uygulanır. Bilim politikasında bibliyometri bir ülkenin, bölgenin veya kurumun bilimsel etkinliklerinin ve etkisinin ölçümünde ve karşılaştırılmasında kullanıldığı yönünde görüşler vardır. Ayrıca bilimsel yayınlar ve atıflar üzerinde yapılan bibliyometrik analizler bilim politikalarının oluşturulmasında ve değerlendirilmesinde önemli bir araç olduğunu göz ardı etmemek gerektiği vurgulanmıştır. (Burada bilim politikasının neyi ifade ettiği hakkında küçük bir bilgi paylaşmak faydalı olacaktır. Bilim politikası; bilim ve teknolojinin, toplum ve ekonomi üzerindeki etkisini anlamaya ve optimize etmeye yardımcı olurken, aynı zamanda bilimsel ve teknolojik yeniliklerin sosyal, çevresel ve etik sonuçlarını da ele alabilmektedir (Flink ve Kaldewey, 2018).)

Bütün bu tanımlamaların altında özet olarak ve en güncel haliyle: “Bibliyometrik Analiz; Belirli bir alanda belirli bir dönemde ve belirli bir bölgede, kişiler ya da kurumlar tarafından üretilmiş yayınların ve bu yayınlar arasındaki ilişkilerin sayısal olarak analizi” olarak tanımlamasıyla kısaca ifade edilebilir (Ulakbim, 2022).

Bibliyometri için: bilimsel çalışmaların nicel analizini yaparak, bilim dünyasının gelişimini anlamak için kullanılan bir yöntem olduğunu ifade etmiştik. Bibliyometrik analizler çeşitli yasalar ve modellerle desteklenmektedir. Bibliyometrik yasalar için: “Bilimsel literatürün genel eğilimlerini ve desenlerini açıklar” tanımı yapılmaktadır. Bibliyometrik yasalar araştırmacılarının adlarıyla anılmaktadır. Bu yasalar; Bradford Yasası, Zipf Yasası, Lotka Yasası, Price Yasası ve Parateo Yasası olarak geçmektedir. (Pritchard, 1969).

Bradford Yasası: bir İngiliz Kütüphaneci olan Samuel Clement Bradford tarafından ilk olarak 1934'te Kendi adıyla anılan önermedir. Araştırmasında belirli bir konudaki makalelerin çoğunluğunu, az sayıda derginin yayınladığını savunmuştur. Belirli bir konudaki çok sayıda yayının az sayıda dergide toplandığını ve bu dergilerin üç kategoriye ayrılabilceğini belirten bir bibliyometrik yasadır:

Konuyla ilgili makalelerin çoğunu yayınlayan temel dergiler. Çekirdek dergiler: Bu dergiler, belirli bir konudaki makalelerin çoğunu yayınlamalıdır. Tipik olarak alandaki en prestijli dergilerdir ve yüksek etki faktörüne sahiptirler.

Konuyla ilgili daha az sayıda makale yayınlayan ikincil dergiler. İkincil dergiler: Bu dergiler, belirli bir konuda daha az sayıda makale yayınlamalıdır. Tipik olarak temel dergilerden daha az prestijlidirler, ancak yine de alan üzerinde önemli bir etkiye sahiptirler.

Konuyla ilgili çok az sayıda makale yayınlayan üçüncül dergiler. Üçüncül dergiler: Bu dergiler, belirli bir konuda çok az sayıda makale yayınlamalıdır. Genellikle ikincil dergilerden daha az prestijlidirler ve alan üzerinde çok sınırlı etkileri vardır.

Bradford yasası, çeşitli alanlarda bilimsel literatürün dağılımını incelemek için kullanılmıştır. Belirli bir alandaki en önemli dergileri belirlemek için de kullanılmıştır. Bilimsel makaleler, patentler ve kitaplar dahil olmak üzere çok çeşitli bibliyografik verilere uygulanabileceği, bilimsel literatürün dağılımını anlamak için yararlı bir araç olduğu ifade edilmektedir. Belirli bir alandaki en önemli dergileri belirlemek için ve zaman içindeki gelişimini izlemek için kullanılabilir. (Bradford, 1934)

Lotka Yasası ilk olarak 1926'da Alfred J. Lotka tarafından savunulan görüştür. Belirli bir alandaki yazarlar arasındaki üretkenlik dağılımını açıklayan matematiksel bir yasa olarak tanımlanmıştır. Buna göre: n makale üreten yazar sayısının n^2 ile ters orantılı olduğunu belirtiyor. Başka bir deyişle daha fazla makale üreten yazarların sayısı giderek azalmaktadır. Lotka'nın Yasa'sı yazarların bilimsel üretkenliğini ele almaktadır. Bazı yazarlar diğerlerinden daha üretkendir ve bir alana katkılarını değerlendirirken bu dikkate alınmalıdır. İkincisi, araştırmacılar arasında iş birliğini teşvik etmenin önemli olduğunu öne sürmektedir (Lotka, 1926)

Zipf Yasası; 1949 yılında Amerikalı dilbilimci George Kingsley Zipf tarafından ortaya atılmıştır. Bu yasa dildeki kelime sıklığının dağılımını açıklar. Başka bir ifadeyle de: kelime frekanslarını ve sıklığını belirlemede kullanılır. Yani en sık kullanılan kelime en yüksek yüzdeye sahipken ikinci en sık kullanılan kelime, en sık kullanılanın yarısı kadar sıklıkla kullanılır ve bu orantı sıralama boyunca devam eder. Örneğin: en yaygın kelime %10 oranında kullanılıyorsa, ikinci en yaygın kelime %5 oranında kullanılır ve bu düşüş devam eder. (Zipf, 1949; Milojević, 2015)

Price yasası: bilim tarihçisi ve sosyolog olan Derek J. de Solla Price tarafından 1965 yılında sunduğu yasadır. Bilimsel çıktının büyük bir kısmından az sayıda bilim insanının sorumlu olduğunu savunmuştur. Herhangi bir alandaki çıktının yaklaşık %50'sinin gruptaki toplam insan sayısının karekökü tarafından üretildiğini belirten bir matematik yasası olarak ifade edilmektedir. Örneğin, 100 kişilik bir grupta, ilk 10 kişi çıktının %50'sinden üretmektedir. Ayrıca bu modelin fizik, kimya, biyoloji ve matematik dahil olmak üzere çok çeşitli alanlarda geçerli olduğunu da savunmuştur (Price, 1965).

Pareto Yasası; 19. yüzyılın sonunda İtalyan iktisatçısı Vilfredo Pareto tarafından ortaya savunulan bir görüştür (Pareto, 1896). Pareto Yasası; aynı zamanda 80/20 kuralı olarak da bilinen, birçok durumdaki işlemlerin yaklaşık olarak %80'inin sebeplerinin %20'sinden kaynaklandığını iddia eden yaygın bir gözlemdir. (Pareto, 1896;). Pareto: İtalya'daki arazilerin %80'inin sahibinin nüfusun %20'si olduğunu fark etmesiyle savunmaya başladığı görüşüdür. Ayrıca pazardaki satışların %80'inin işletmelerin %20'si tarafından yapıldığının tespitinden sonra; gelir eşitsizliğini, üretkenliği ve pazar payını açıklamak için kullanılmıştır. Daha sonra bu prensibin; iş, ekonomi ve hatta kişisel verimlilik gibi birçok alanda geçerli olduğunu keşfetmiştir (Backhaus, 1980; Şişik, 2022).

Pareto Yasası yaşamın birçok alanında, verimliliği ve etkinliği artırmak için kullanılabilir. Ekonomi, iş dünyası ve insan davranışı gibi birçok farklı alanda uygulanabilir olduğu savunulmuştur. (Reh, 2017). İş dünyasında, müşteri hizmetleri, pazarlama ve ürün geliştirmek için Pareto ilkesi uygulanabilmektedir. Örneğin: şikayetlerin %80'ini müşterilerin %20'sinin oluşturduğu tespit edilmiştir. Örneğin işletmeler Pareto Yasası'nı kullanarak en önemli müşterilerini belirleyebilir ve pazarlama çabaları onlara odaklanabilir (Şişik, 2022). İnsan davranışını, motivasyonunu, karar vermeyi ve öğrenmeyi anlamak için kullanılabileceği öne sürülmüştür (Chang, 2000). Bireyler Pareto Yasası'nı kullanarak en önemli görevlerini belirleyerek zaman ve enerjilerini yönetebilirler Pareto Yasası yaşamın birçok alanında sonuçları görüp, iyileştirmek için kullanılabilecek güçlü bir araç gibi görünse de unutulmaması gereken önemli bir nokta ise mutlak bir kural olmadığına bilinmesidir. (Şişik, 2022).

2.2. Bibliyometri Uygulamaları

Bibliyometrik analizler, birçok farklı alanda uygulanabilmektedir. Bibliyometri, çeşitli disiplinler ve sektörlerde bilimsel bilgi üretiminin ölçülmesi ve değerlendirilmesi için bir araç olarak geniş bir şekilde kullanılmaktadır. (Hicks, Wouters, Waltman, de Rijcke, ve Rafols, 2015). Örneğin, bilim ve teknoloji politikası ve yönetimi, kütüphanecilik, akademik yayınlar ve değerlendirme, bilimsel iş birliği ve ağlar ve bilgi yönetimi gibi birçok alanda yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir. (Bornmann ve Mutz, 2015). Aşağıda başlıklar kısaca açıklanmaktadır.

2.2.1. Bilim-Teknoloji Politikası ve Yönetimi

Bibliyometri, bilim ve teknoloji çalışmalarında yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bu alandaki araştırmalar genellikle belirli bir bilimsel alanın yapısını ve gelişimini anlamak için bibliyometrik analizleri kullanır. Özellikle, bibliyometri bilim politikası ve bilim yönetimi bağlamında genellikle araştırma çıktılarının değerlendirilmesinde faydalanılır. (Milojević, 2015). Bibliyometri, bilim politikası ve yönetimi alanında önemli bir araçtır. Bibliyometrik analizler, bir ülkenin, bir bölgenin veya kurumun bilimsel etkinliklerinin ve etkisinin ölçümünde ve karşılaştırılmasında kullanılabilir. Ayrıca, bilimsel yayınlar ve atıflar üzerinde yapılan bibliyometrik

analizler, bilim politikalarının oluşturulmasında ve değerlendirilmesinde önemli bir araç olmaktadır. (Narin, 1976). Bibliyometrik analizler genellikle bilimsel etkinliklerin ve etkilerin ölçümünde ve karşılaştırılması ile bilim politikalarının oluşturulmasında ve değerlendirilmesinde kullanılabilir (Hicks vd., 2015).

2.2.2. Akademik Yayınlar ve Değerlendirme

Bibliyometrik analizler, bir yayının etkisini ve önemini değerlendirmek için kullanılabilir. Özellikle atıf sayısı, yayınlar arasında en çok kullanılan bibliyometrik göstergelerden biridir. Bu bir yayının, akademik topluluk tarafından ne derece kabul gördüğünün göstergesi olarak kabul edilebilmektedir. (Garfield, 2006).

2.2.3. Kütüphanecilik ve Bilimsel Bilgi

Kütüphanecilik ve Bilimsel Bilgi alanında ise; koleksiyon geliştirme ve yönetimi, bilgi erişimi ve kullanımı ayrıca bilgi hizmetlerinin değerlendirilmesi gibi konularda önemli bir araç olarak kullanılabilir. Bu alanda bibliyometri, bilgi arama ve kullanım davranışları, bilgi kaynakları ve hizmetlerin kullanımı ve etkisi ile bilgi politikalarının etkilerinin analizi gibi konularda da genellikle kullanıldığını belirtmekte fayda vardır (Aksnes, 2003).

2.2.4. Bilimsel İş Birliği ve Ağlar

Bibliyometrik analizler, bir araştırma alanındaki araştırmacılar arasındaki iş birliğini ve aralarındaki ağı incelemek için kullanılabilir. Ko-otoyazarlık analizi ve atıf analizi, bu tür analizler için kullanılan temel bibliyometrik yöntemlerden bazıları olarak sayılmaktadır (Newman, 2004).

2.3. Bibliyometrik Yöntemler

Bibliyometrik araştırmalar için birkaç farklı analiz yöntemi kullanılabilir. Bunlar: atıf analizi, bibliyografik eşleştirme, ortak atıf analizi ve bibliyometrik haritalama olarak sıralanabilir. Burada sırasıyla kısaca değinmekte fayda vardır.

2.3.1. Atıf Analizi

Atıf analizi, bir bilimsel makalenin diğer bilimsel makaleler tarafından kaç kez atıfta bulunduğunu ölçen bir yöntemdir. Bu, bir makalenin etkisini veya önemini belirlemek için genellikle kullanılır (Garfield, 1979). Atıf analizi, bir yayının etkisini ve önemini belirlemek için kullanılan temel bibliyometrik yöntemlerden biridir (Leydesdorff, 1998). Atıf analizi, bir yayının alıntı yaptığı ve alıntı aldığı diğer yayınları incelemek için kullanılır. Bu teknik, bir yayının bilimsel topluluk üzerindeki etkisini ve belirli bir konu üzerindeki literatürün gelişimini anlamak için genellikle kullanılır (Waltman ve Van Eck, vd. 2010).

2.3.2. Eş Kelime Analizi

Eş Kelime (Co-word) analizi ise belirli bir konuda yayınlanan makalelerin kelimelerini analiz ederek kavramsal ilişkileri ortaya çıkarmada kullanılır (Callon vd., 1991). Bu yöntemde, makalelerin içerdiği anahtar kelimeler veya özet bölümü kullanılarak kavramsal ilişkiler haritalanır. Eş Kelime analizi, araştırma alanlarındaki kavramsal yakınlıkları ve ilişkileri gösteren ağ haritalarını oluşturmak için kullanılabilir (Leydesdorff ve Vaughan, 2006).

2.3.3. Bibliyografik Eşleştirme

Bibliyografik eşleştirme, bir makalenin bibliyografyasının, başka bir makale veya makale grubunun bibliyografyasıyla ne ölçüde benzer olduğunu belirlemek için kullanılır. Bu, genellikle belirli bir alandaki araştırmaların ilişkilerini anlamak için kullanılır (Small, 1973).

2.3.4. Ortak Atıf (Co-citation) Analizi

Ortak atıf analizi, iki makale veya makale grubunun aynı esere atıfta bulunma sıklığını inceler. Bu, genellikle belirli bir alanda hangi çalışmaların birbiriyle en yakından ilişkili olduğunu belirlemek için kullanılır (Marshakova, 1973). Co-citation analizi, benzer çalışmaları alıntılaman yayınlardan arasındaki ilişkileri belirlemek için kullanılmaktadır (White ve Griffith, 1981). Bu yöntemde, yayınların alıntılanıldığı diğer yayınlar incelenerek ortak alıntılanan yayınlar arasındaki bağlantılar haritalanır.

Bir başka ifadeyle iki kaynağın birlikte alıntılandığı sıklığa bakılır. Bu teknik genellikle belirli bir konunun literatüründeki farklı çalışmaların birbirleriyle nasıl ilişkili olduğunu belirlemek için kullanılabilir (Small, 1973). Yayın sayıları, belirli bir dönemde belirli bir konuda, yazar tarafından veya belirli bir yerde kaç yayın yapıldığını belirlemektedir. Bu tekniğin genellikle belirli bir araştırma konusu ya da alanının veya kurumun verimliliğini ölçmek için kullanıldığı ifade edilmektedir. (Zupic ve Čater, 2015).

2.3.5. Bibliyometrik Haritalama-Görselleştirme

Bibliyometrik haritalama, bibliyometri ve bilgi görselleştirme tekniklerinin birleşimi olan bir araştırma yöntemidir (Adams, Black, vd, 2005; Börner, Chen, vd, 2003).

Bibliyometrik haritalama, belirli bir araştırma alanındaki yayınların ve atıfların görsel olarak fotoğrafını sunar. Bu, genellikle bir alanın genel yapısını ve alt alanlarını anlamak için kullanılır (White ve McCain, 1998). Genellikle veriler büyük yığınlar halindedir. Bu programlarla veri yığınları daha anlamlı hale gelir ve gelecek çalışmalar için yol göstermede yardımcı olabilmektedir. Bibliyometrik haritalama, araştırma alanlarının gelişimini izlemek, literatürdeki eğilimleri belirlemek, araştırma ağlarını ortaya çıkarmak ve yeni keşiflere yönelik ipuçları sağlamak gibi birçok farklı amaç için kullanılabilir.

Analizlerde kullanılan Görsel Analiz programları şunlardır:

- CiteSpace,
- SciMat,
- Gephi,
- Ucinet,
- Pajek,
- VantagePoint
- Bibexel
- Vosviewer olarak sıralanabilir (uzgoru.ikcu.edu.tr, 2022).

Bu programlar içinde en fazla kullanılan haritalama araçları; Bibexcel ve Vosviewer tercih edilmektedir.

Bibexcel, bibliyometrik verileri analiz etmek ve görselleştirmek için kullanılan bir yazılım aracıdır (Aström, 2009). “BibExcel aracılığıyla: bibliyografik verilerin analizi yapılabilmekte; yıllara, ülkelere, araştırma konularına göre yayın analizleri yapılmakla birlikte; atıf, ortak atıf, ortak yazarlık, kümeleme analizleri de yapılabilmektedir.” Ayrıca bu program ile “yapılan analiz türüne göre farklı uzantılı dosyalar da veren programın verdiği araçlar, elde edilmek istenilen sonuç veya sonuçlara göre farklı kombinasyonlar ile birleştirilebilmektedir” (uzgoru.ikcu.edu.tr, 2022). Ücretsiz ve sınırsız kullanım imkânı sunan çok yönlü analizlerin gerçekleştirildiği program birçok kullanıcı tarafından tercih edilmektedir (uzgoru.ikcu.edu.tr, 2022).

VOSviewer, bilimsel haritalama alanında en fazla başvuru alan, bibliyometrik verileri analiz etmek ve görselleştirmek için kullanılan diğer bir yazılım aracıdır (Van Eck ve Waltman, 2010). VOSviewer araştırmacılara; bilimsel alanlardaki eğilimleri belirleme, anahtar araştırmacıları ve en etkili yayınları tespit etme, araştırma ağlarını keşfetme ve yeni keşiflere yönelik ipuçları sağlama gibi birçok farklı amaç için kullanılabilir. Bu program, literatür analizlerini kolaylaştırır ve büyük miktardaki veriyi etkileşimli bir şekilde görselleştirerek anlaşılmasını sağlamaktadır. Başka bir ifadeyle bibliyometrik ağların görselleştirilmesi için tasarlanmış bir bilimsel haritalama programı olarak tarif edilmektedir (<https://uzgoru.ikcu.edu.tr/S/15018/vosviewer>). Program; “anahtar kelime, eş-bulunma analizi ve eş-yazarlılık analizlerinin yanı sıra atıf ağlarının görselleştirilmesi gibi birçok bibliyometrik ağ analizini gerçekleştirebilmektedir.” (Uzgoru.ikcu.edu.tr, 2022).

VOSviewer, kendi internet sayfasında: bibliyometrik ağları oluşturmak ve görselleştirmek için kullanılan bir yazılım aracı olduğunu, dergileri, araştırmacıları veya bireysel yayınların ağlarını içerebileceğini, alıntı, bibliyografik eşleştirme, ortak alıntı veya ortak yazarlık ilişkilerine dayalı olarak sonuçlar verebileceği ifade edilmektedir. VOSviewer ayrıca, bir bilimsel literatürden çıkarılan önemli terimlerin; birlikte, oluşum ağlarını oluşturmak ve görselleştirmek için kullanılacak metin madenciliği işlevi de sunmaktadır. (vosviewer.com, 2022)

VOSviewer, uzaklık temelli görselleştirme yaklaşımına dayalı ile bibliyometrik ağları görselleştirmekte, bilgi görselleştirmesinde programa özel geliştirilmiş olan VOS (Visualization of Similarities-benzerliklerin görselleştirilmesi) algoritması ile

çalışmaktadır. “Bu algoritmayla bibliyometrik veri setleri içinde oluşturduğu belirlenen parametrelere bağlı olarak küme ve kümeler arasında bağlantıları ile ağ ve yoğunluk haritaları (heat map) oluşturmaktadır.” Bilimsel haritalama için Web of Science, Scopus ve Pubmed veri setlerinin yanı sıra Pajek görselleştirme programlarında ağ dosyalarını kullanabilmektedir. (Uzgoru.ikcu.edu.tr, 2022)

VOSviewer, bibliyometri ve bilgi görselleştirme alanında kullanılan önemli kullanımı kolay bir analiz aracıdır. Araştırmacılar, VOSviewer aracılığıyla bilimsel literatürdeki kavramsal ilişkileri, konuyla ilgili kilit konumdaki araştırmacıları ve en etkili yayınları belirleyebilir. Ayrıca, araştırma ağlarını görselleştirerek disiplinler arası iş birliklerini keşfedebilirler. VOSviewer, kullanıcı dostu bir arayüze sahiptir ve çeşitli analiz seçenekleri sunmaktadır. Görsel çıktılar, haritalama, verinin daha anlaşılır hale gelmesini sağlar ve gelecekte keşiflere yönelik ipuçları sunarak yeni gelişmelere katkı sağlayabilir.

2.4. Bibliyometrik Analizlerde Kullanılan Veri tabanları

Dünya genelinde hem belirli alanlara özel hem de multidisipliner birçok akademik araştırmaların tutulduğu veri tabanları mevcuttur. Burada araştırmacıların ve bu araştırmanın verilerinin derlendiği WOS ve diğer en sık başvuru alan birkaç veri tabanından bahsedilmiştir.

- **Web of Science:** Multidisipliner bir veri tabanı olup çeşitli disiplinlerdeki bilimsel yayınlara erişim sağlamaktadır. Temel olarak, sosyal bilimler, sağlık bilimleri ve teknoloji araştırmalarının kaynaklarını sunmaktadır. Veri tabanının en önemli özelliklerinden biri, yüksek kaliteli indekslenmiş yayınlara erişim imkânı sağlayarak, alanın uzman ve araştırmacılarına güvenilir ve saygın kaynak sağlamasıdır. Bünyesinde; kitaplar, makale, kitap bölümleri, incelemeli dergiler, konferans bildirileri ve patentler gibi birçok farklı bilimsel yayınları bulunmaktadır.
- **Scopus:** Multidisipliner bir veri tabanı olup en geniş özet ve atıf veri tabanına sahiptir. Bilimsel literatür ve diğer akademik çıktılarını kapsayan küresel bir veri tabanıdır.
- **ISI Essential Science Indicators:** Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin izlendiği bibliyometrik veri tabanıdır.

- **Dimensions:** Bibliyometrik veriler de dahil olmak üzere çeşitli araştırma verilerine erişim sağlayan veri tabanıdır.
- **Medline:** Sağlık Bilimleriyle ilgili araştırmalara ait geniş bir veri tabanıdır
- **Science Direkt:** Multi disiplinler sıklıkla başvuru alan veri tabanlarından biridir.
- **DergiPark:** Ulusal yazındaki makalelere tam erişim sağlayan veri tabanıdır.
- **PubMed:** Biyomedikal ve sağlık bilimleri alanında uzmanlaşmış bir veri tabanıdır. Tıbbi literatürü kapsayan makaleleri, dergi yayınlarını ve kitapları içerir.
- **Google Scholar:** Çeşitli kaynaklardan akademik literatürü tarayan ve araştırmacıların erişimine sunan ücretsiz bir arama motorudur. Farklı disiplinlerdeki açık kaynaklı yayınlara erişim (makaleler, kitaplar, tezler ve patentler gibi) bilimsel yayınları içerir.

Yukarıdaki veri tabanları sıklıkla başvuru alan veri tabanlarından sadece birkaç tanesidir. Özellikle sağlık ve mühendislik alanlarda olmak üzere alan bazlı veri tabanları sayısı oldukça yüksektir. (Baker, 2005; Bekele, 2009; Dergipark, 2022; PAU, 2022)

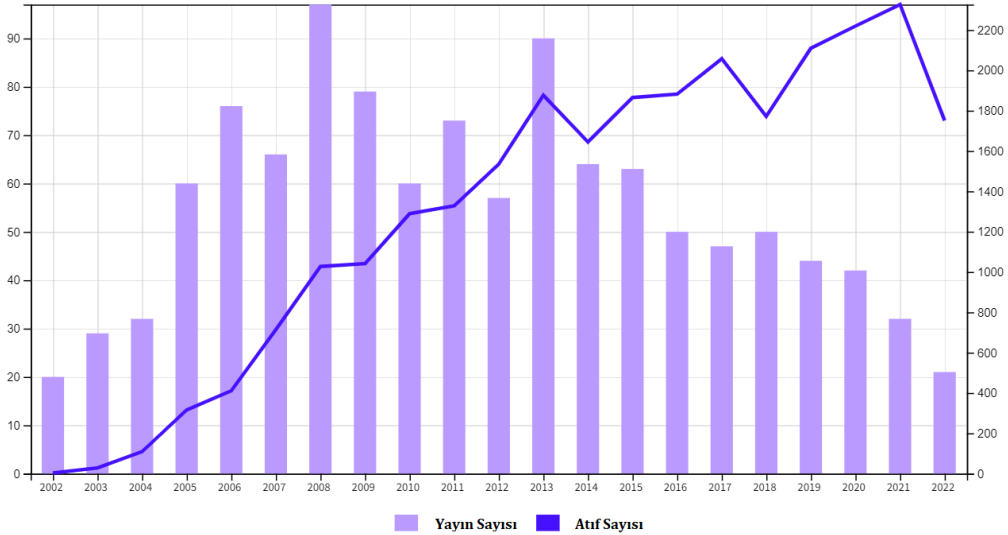
3. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

3.1. Yayınların ve Atıfların Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 1, 2002-2022 dönemini kapsayan yayın ve atıf sayılarını içermekte olup, yıllar içerisindeki eğilimleri ortaya koymaktadır. Ele alınan dönem dikkate alındığında analize göre en yüksek yayın sayısı 2008 yılında kaydedilmiş olup, bu yıl Kurumsal Kaynak Planlama (KKP) alanındaki literatürün önemli bir yoğunluk yaşadığını göstermektedir. En yüksek ikinci yayın yılı olarak 2013 yılı gelmektedir, bu da literatürün o dönemdeki dinamikliğini yansıtmaktadır.

Özellikle 2021 yılının, KKP alanındaki araştırmalara en fazla atıf yapılan yıl olduğu görülmüştür. Bu durum KKP araştırmalarında artış olmamasına rağmen birçok farklı alandan atıf alarak, farklı akademik çalışmalarda ilgi alanının içinde güncelliğini koruduğuna işaret etmektedir.

Bu çerçevede, Şekil 1'in sunduğu veriler, KKP alanındaki seçilen dönem itibariyle üretilen çalışmaların zaman içindeki gelişimini anlamamıza olanak tanımaktadır. Bu analize göre araştırmacılar, gelecekteki çalışmalarını planlamak değişen önceliklere uyum sağlamak konusunda yol gösterici olarak yorumlayabilecektir.



Şekil 1: Yayın ve Atıfların Yıllara Göre Dağılımı

3.2. Atıfların Dağılımı

Girilen parametreler neticesinde elde edilen, 2002-2022 dönemini kapsayan 20 yıllık süre zarfında yayınlanan 1152 araştırmanın toplamda 16548 atıf yapıldığını

göstermektedir. Ancak, bu atıfların içerisinde kendine yapılan atıflar (self-citation) çıkarıldığında, geriye 15919 atıf kaldığı tespit edilmiştir.

Ayrıca, 1152 araştırmaya toplamda 27310 atıfın geldiği görülmüş, bu atıfların içerisinde kendine atıflar çıkarıldığında 24413 atıfın olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, araştırmacıların çalışmalarının alanlarındaki çeşitli bağlamlarda ne kadar sıklıkla referans alındığını yansıtmaktadır.

Elde edilen bu veriler doğrultusunda, 1152 makaleye ilişkin ortalama atıf sayısı 23,71 olarak hesaplanmıştır. Bu değer ile her bir makalenin ortalama olarak bu süre zarfında yaklaşık 24 kez referans alındığını söylemek mümkün olabilmektedir. Bu istatistik yayınlanan her makalenin genel olarak akademik camiada etkili bir şekilde alıntılandığını ve literatürde önemli bir iz bıraktığını göstermektedir. Bu değer yayınların geniş bir araştırmacı kitlesi tarafından referans alındığını ve literatürde aktif bir şekilde kullanıldığının önemli bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 2: Genel Görünüm

	n
Toplam Yayın Sayısı	1152
Atıf Yapılan Makale Sayısı	16548
Kendine Atıflar Harici Atıf Yapılan Makale Sayısı	15919
Verilen Atıf Sayısı	27310
Kendine Atıflar Harici Verilen Atıf Sayısı	24413
Ortalama Atıf Sayısı	23,71

3.3. Yayın Yapılan Dergiler

Tablo 3'te Kurumsal Kaynak Planlaması alanında 10 ve üzeri makale yayınlayan dergilerin analiz sonucu yer almaktadır. Analiz sonucunda öne çıkan dergiler arasında Journal of Enterprise Information Management 55 araştırmayla ve Business Process Management Journal 53 araştırmayla başı çekmektedir. Bu iki dergiyi 21'er araştırmayla European Journal of Information Systems ve International Journal of Operations Production Management dergileri takip etmektedir. Bu dergiler için KKP alanındaki araştırmalarda önemli bir rol aldığı ve bu alandaki güncel araştırmalara ev sahipliği yaptığı görülmektedir. Bu dergilere odaklanmak, KKP alanındaki önemli gelişmeleri takip etmek ve akademik katkı sağlamak adına stratejik bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir.

Dolayısıyla KKP alanında yayın yapmayı hedefleyen akademisyenler ve araştırmacılar için bu dergilere yönelmek, çalışmalarını geniş bir kitleye duyurmak ve alandaki güncel gelişmeleri takip etmek açısından önemli bir strateji olabilir. Bu dergiler, etkili bir bilgi paylaşımı platformu olmalarıyla birlikte, yüksek sayıda makaleye ev sahipliği yaparak araştırmacılara geniş bir perspektif sunma potansiyeline sahip olduğu söylenebilir.

Dolayısıyla, KKP alanında yayın yapmayı hedefleyen akademisyenler ve araştırmacılar için bu dergilere yönelmek, çalışmalarını geniş bir kitleye duyurmak, literatürde etkili bir şekilde yer almak adına doğru bir tercih ile alandaki güncel gelişmeleri takip etmek açısından önemli bir strateji olacağı söylenebilir. Bu dergiler, yüksek sayıda makaleyi barındırdığı için araştırmacılara geniş bir perspektife hızlıca ulaşabilme imkânı sunma potansiyeli olduğu söylenebilir.

Tablo 3: 10'dan Fazla Makale Yayınlayan Dergiler

Dergi Adı	n
Journal of Enterprise Information Management	55
Business Process Management Journal	53
European Journal of Information Systems	21
International Journal of Operations Production Management	21
European Journal of Operational Research	19
Journal of Management Information Systems	14
Journal of Manufacturing Technology Management	14
Journal of Information Technology	13
Benchmarking: An International Journal	10
Journal of Strategic Information Systems	10

3.4. Yayın Yapılan Konferanslar

Araştırmanın kapsamına giren 1152 yayının 431'i konferans bildirisidir (bkz Tablo 1). Tablo 4'te en fazla yayın yapılan konferanslar görülmektedir. En yüksek katılım oranına sahip konferans, International Conference of The Information Resources Management Association'dır. Bu konferansa toplamda 12 bildiri (%2,78) sunulmuştur. İkinci sırada ise 2nd International Conference on Research and Practical Issues of

Enterprise Information Systems yer almaktadır. Bu konferansa 11 bildiri (%2,55) sunulmuştur. 17th International Business Information Management Association Conference ise 8 bildiri ile (%1,86) üçüncü sırada yer almaktadır.

Diğer bazı konferanslar da benzer oranlara sahiptir. IEEE International Engineering Management Conference, International Conference on Enterprise Information Systems, Centeris International Conference on Project Management, Projman International Conference on Health and Social Care Information Systems and Technologies Hcist ve Information Systems and Technologies Hcist konferansları, her birine 7 bildiri (%1,62) sunulmuştur.

Diğer konferanslar arasında 19th International Business Information Management Association Conference, 7th International Conference on Management of Technological Changes ve International Conference on Industrial Engineering and Engineering Management'a 6'şar bildiri (%1,39) sunulmuştur. Ayrıca 12th International Business Information Management Association Conference ve 12th International Conference on Business Information Systems konferanslarının her birine de 5'er bildiri (%1,16) sunulmuştur.

Bu analiz sonucunda; KKP alanındaki araştırmaların hangi konferanslarda yoğun ele alındığı ve hangi konferansların disiplin içindeki önemli rolü olduğu anlaşılabilir. Bu veriler çeşitli konferanslardaki araştırmaların yayın oranlarını içermekte ve konferansların disiplin içindeki önemini vurgulamaktadır.

Araştırmacılar ve akademisyenlerin bu konferanslara yönelerek; alandaki güncel gelişmeleri takip edip, yeni çalışmalarını bu konferanslar aracılığıyla geniş kitlelere ulaştırabileceği söylenebilir.

Tablo 4: 10'dan Fazla Yayın Yapılan Konferanslar

Konferans Adı	n	%
International Conference of The Information Resources Management Association	12	2,78
2nd International Conference on Research and Practical Issues of Enterprise Information Systems	11	2,55
17th International Business Information Management Association Conference	8	1,86
IEEE International Engineering Management Conference	7	1,62
International Conference on Enterprise Information Systems	7	1,62
Centeris International Conference on Project Management	7	1,62
Projman International Conference on Health and Social Care	7	1,62

Information Systems and Technologies Hcist	7	1,62
19th International Business Information Management Association Conference	6	1,39
7th International Conference on Management of Technological Changes	6	1,39
International Conference on Industrial Engineering and Engineering Management	6	1,39
12th International Business Information Management Association Conference	5	1,16
12th International Conference on Business Information Systems	5	1,16
Diğer	358	83,06
Toplam	431	100,00

3.5. En Fazla Yayın Yapan Yazarlar

Tablo 5'te yer alan verilere göre, en az beş yayın yapmış yazarların kimler olduğu ve literatüre kaç adet yayımla katkı sağladıkları görülmektedir.

Patel KK ve Vij S, 15 yayımla en üretken yazarlar olarak öne çıkmaktadır. Bu iki ismi; Anbuudayasankar SP, Ganesh K, Mohapatra S ve Sivakumar P ise her biri 14 yayımla; Sudzina F, 12, Sodomka P 10 yayımla takip etmiştir. Grabski S, 9 yayımla sıralamada kendine yer bulurken, Bendoly E, Caserio C, Klčova H, Leech S, Sangster A, Tavana M ve Trucco S her biri 8 yayımla; Pucihar A ve Somers TM, her biri 7 yayımla; Dezdar S ve Lenart G 6 yayımla; Edelhauser E, Garg P, Gunasekaran A, Ionica A ve Kumar U ise her biri 5 yayımla yer almaktadırlar. Bu isimlerin KKP alanındaki literatürde önemli isimler oldukları, yoğun olarak alanda üretkenlikleri olması sebebiyle KKP/ERP alanındaki araştırmalarıyla literatürü zenginleştirdikleri söylenebilir.

Tablo 5: En Fazla Yayın Yapan Yazarlar

Yazar	n	%
Patel KK	15	1,30
Vij S	15	1,30
Anbuudayasankar SP	14	1,22
Ganesh K	14	1,22
Mohapatra S	14	1,22
Sivakumar P	14	1,22
Sudzina F	12	1,04
Sodomka P	10	0,87
Grabski S	9	0,78
Bendoly E	8	0,69

Caserio C	8	0,69
Klcova H	8	0,69
Leech S	8	0,69
Sangster A	8	0,69
Tavana M	8	0,69
Trucco S	8	0,69
Pucihar A	7	0,61
Somers TM	7	0,61
Dezdar S	6	0,52
Lenart G	6	0,52
Edelhauser E	5	0,43
Garg P	5	0,43
Gunasekaran A	5	0,43
Ionica A	5	0,43
Kumar U	5	0,43

3.6. En Fazla Yayına Katkı Sunan Yazarlar

Tablo-6 ile elde edilen bulgular incelendiğinde Kurumsal Kaynak Planlaması alanında eserleri yayınlanıp en az 1 atıf alan yazarların sayısı 1347'dir. Sadece bir araştırmada yer alarak katkıda bulunan 1347 yazar, alandaki geniş uzmanlık alanlarını temsil etmekte ve farklı bakış açılarını literatüre sunduğu savunulabilir. Bu sonuçlardan hareketle çok farklı araştırmacıların atıf alırken alandaki çeşitliliğin ve zenginliğin fazla olduğunu söylemek mümkün olabilmektedir. Bu veriler KKP alanındaki yayınların, yazar katılımı açısından çeşitlilik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu alandaki temel konulara odaklanan araştırmacıların yanı sıra çeşitli alt alanlarda da çalışan birçok araştırmacının bulunduğu varsayımında bulunabilir; ayrıca bu dağılım genel bir bakış açısı sunarak KKP alanındaki araştırmalara katılan yazarların çeşitliliğini gösterdiği söylenebilir.

2 atıf alarak araştırmalara katkı sunan 179 yazar olduğu görülmektedir. 3 araştırmada yer alan 38 yazar, 4 araştırmada yer alan 18 yazar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 2, 3 ve 4 araştırmada yer alan yazar sayılarındaki azalma, daha spesifik ve derinlemesine konulara odaklanan uzman araştırmacıları temsil ettiği söylenebilir. Daha fazla atıf alan yazar sayısında belirgin bir düşüş olmasına rağmen bu yazarlar hakkında da KKP alanındaki araştırmalara önemli konulara yönelik nitelikli katkılarda buldukları kabul edilebilir. Farklı bir ifadeyle bu yazarlar, alandaki belirli konularda derin bir anlayışa sahip olarak uzmanlık düzeylerini artırmış ve literatürde daha özgün

ve derinlemesine çalışmaların sahipleri olduğu ifade edilebilir. Böylece farklı seviyelerdeki katkıları değerlendirirken, KKP alanındaki literatürün çeşitliliğini ve derinliğini anlamak açısından önemli olduğu sonucu çıkarılabilir.

Bu analiz KKP alanındaki araştırmacıların katkı düzeylerini anlamak ve alandaki uzmanlık alanlarını belirleyerek yeni çalışmalardaki trendleri belirleme açısından önemlidir. Ayrıca, bu dağılımın gelecekteki araştırmalara ve literatür gelişimine nasıl katkı sağlayabileceği konusunda bir perspektif sunmaktadır.

Tablo 6: Makalelere Katkı Sunan Yazar, Atıf ve Ortalama Atıf Sayıları

... Makalesi olan yazar sayısı	n	%
1 adet	1347	84,08
2 adet	179	11,17
3 adet	38	2,37
4 adet	18	1,12
5 adet	5	0,31
6 adet	2	0,12
7 adet	4	0,25
8 adet	2	0,12
9 adet	1	0,06
10 adet	1	0,06
11 adet	1	0,06
14 adet	4	0,25
Toplam	1602	100,00

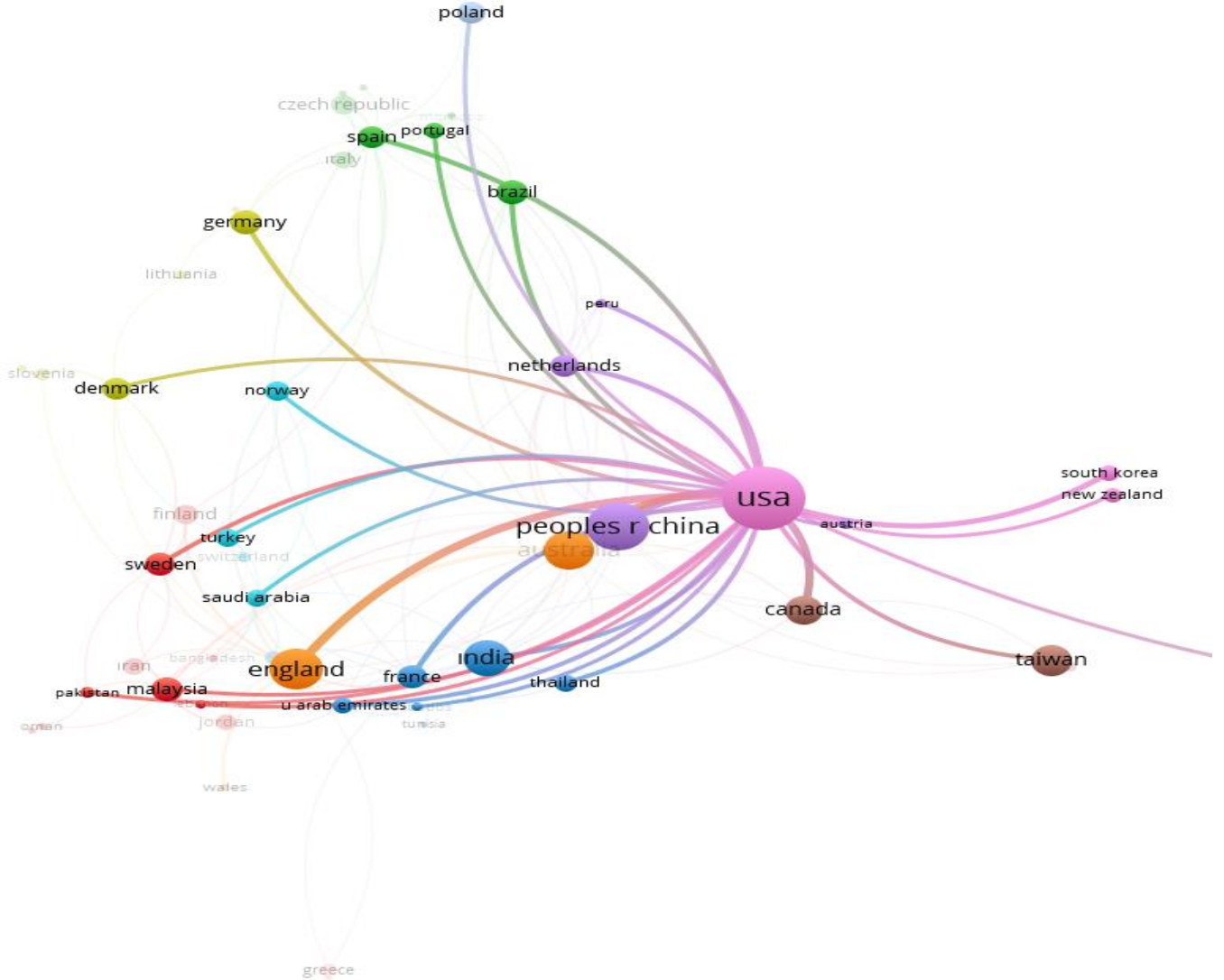
3.7. Ortak Yazarlık: Ülke Analizi

Şekil 2'de sunulan görsel haritada en az bir akademik makale yayınlamış olan, 82 farklı ülke arasındaki ortak yazarlık (co-authorship) ilişkileri gösterilmektedir. Bu analiz ile küresel ölçekte bilimsel iş birliği ağları görselleştirilerek KKP/ERP (Kurumsal Kaynak Planlaması/Enterprise Resource Planning) alanındaki uluslararası akademik etkileşimleri anlamamızda kolaylık sağlamaktadır.

Görsel harita, özellikle ABD, Çin ve İngiltere arasındaki ortak yazarlık ilişkisinin yoğun olduğuna odaklanarak dikkat çekmektedir. Bu ülkeler arasındaki iş birliği,

KKP/ERP konusunda önemli bir küresel etkileşimi ifade etmektedir. ABD'li yazarlar, özellikle İngiliz ve Çinli yazarlar ile yoğun bir şekilde iş birliği yapmıştır, bu da küresel düzeyde bilgi paylaşımının ve ortak araştırmaların farklı kıtalara yayılmış olduğunu göstermektedir.

Bu durum, KKP/ERP alanındaki bilimsel gelişmelerin sadece tek bir ülke veya bölge perspektifinden öte uluslararası bir çerçevede ele alındığını ortaya koymaktadır. Bu üç ülke arasındaki güçlü iş birliği bu yöndeki araştırmaların gelişiminde ve geleceğinde önemli katkıları olduğu söylenebilir. Aynı zamanda bu analiz, gelecekteki araştırmacılara, KKP/ERP konusundaki çalışmalarını farklı coğrafyalardan, kültürlerden ve perspektiflerden gelen ortaklarla güçlendirmeleri konusunda ilham verici bir bakış sunabilir.



Şekil 2: Ülke Analizi

Not 1: Renkler kümeleri, çizgiler bağlantıları, çemberlerin ve etiketlerin boyu makalenin ağırlığını ve mesafelerin uzaklığı iki makale arasındaki ilişkinin yakınlığını / uzaklığını ifade etmektedir.

Not 2: Okunaklı olması için görsel yaklaştırılmıştır.

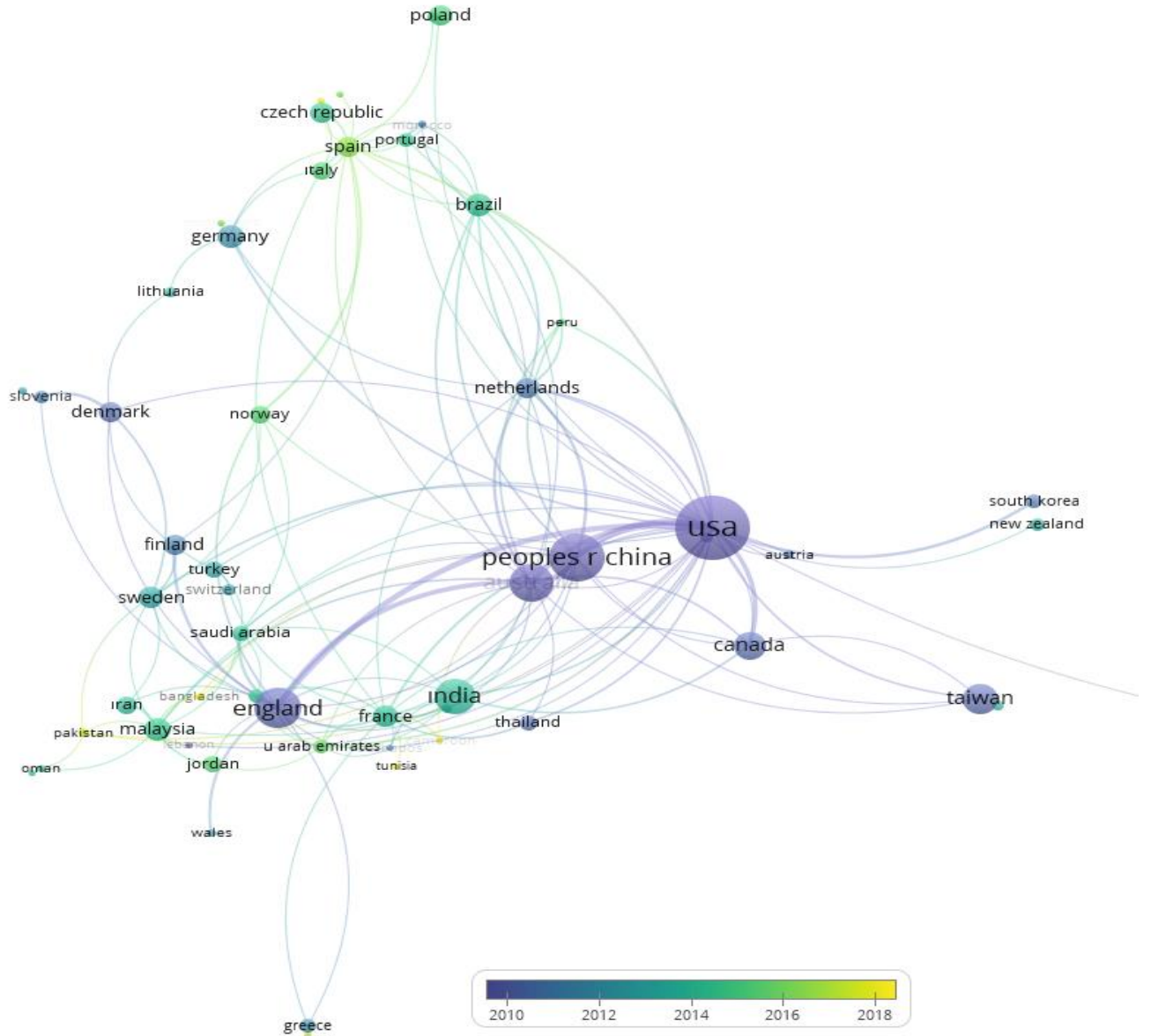
3.8. Yıllara Göre Ortak Yazarlık: Ülke Analizi

Şekil 3'te sunulan görsel harita, en az bir akademik makale yayınlamış olan 82 farklı ülke arasındaki ortak yazarlık (co-authorship) ilişkilerini yıllar bazında göstermektedir. Bu analiz, uluslararası bilimsel iş birliği ağlarını ve bu ağların zaman içindeki evrimini anlamamıza katkı sağlamaktadır.

Görsel harita, özellikle ABD, İngiltere ve Çin arasındaki çalışmaların 2010'lu yılların başında yoğunlaştığını göstermektedir. Ancak zamanla bu ülkeler arasındaki iş birliği dinamikleri değişmiş ve yeni oyuncular sahneye çıkmıştır. Analiz, bu evrimi dikkat çekici bir şekilde ortaya koymaktadır.

Görsel haritada dikkate değer bir eğilim, zamanla çalışmaların sırasıyla Hindistan, Malezya, Fransa, Brezilya, Norveç, İspanya ve Pakistan gibi ülkelerle genişlediğini göstermektedir. Bu durum, bilimsel araştırmalarda çeşitliliğin arttığını ve küresel ölçekte daha geniş bir co-authorship ağının oluştuğunu göstermektedir.

Bu analiz, bilimsel araştırmalardaki co-authorship ilişkilerinin sadece belirli bir coğrafyaya değil, zaman içinde dinamik bir şekilde değişen küresel iş birliği ağlarına da bağlı olduğunu vurgulamaktadır. Bu nedenle, uluslararası bilim topluluğunun araştırma alanlarını genişletme ve farklı bakış açılarından zenginleştirme potansiyeli bulunmaktadır.



Şekil 3: Yayın Yıllarına Göre Ülke Analizi

Not 1: Renkler kümeleri, çizgiler bağlantıları, çemberlerin ve etiketlerin boyu makalenin ağırlığını ve mesafelerin uzaklığı iki makale arasındaki ilişkinin yakınlığını / uzaklığını ifade etmektedir.

Not 2: Okunaklı olması için görsel yaklaştırılmıştır.

3.9. En Fazla Yayın Yapan Ülkeler

Kurumsal Kaynak Planlaması alanında makale yayınlayan yazarların ülkelerine göre dağılımları, 10'dan fazla yayın yapan ülkeler ve bu ülkelerin atıf sayıları ile ortalama atıf değerleri Tablo-7'de incelenmiştir.

ABD 228 yayınlara en fazla yayına sahip ülke olarak öne çıkmaktadır. Bu yayınlar toplamda 15,067 atıf almış olup, ortalama atıf sayısı 66.08'dir. Çin, 128 yayınlara ikinci sırada yer alırken atıf sayısı 1,847 ve ortalama atıf sayısı 14.43 olduğu, İngiltere'nin 90 yayınlara üçüncü sırada bulunduğu ve yayınlarının 2,321 atıf aldığı, ortalama atıf sayısının ise 25.79 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer ülkeler arasında Avustralya, Hindistan, Tayvan, Kanada, Romanya, Almanya, Malezya, Brezilya, İsveç, Fransa, Danimarka, Finlandiya, İspanya ve Çekya gibi ülkeler yer almaktadır. Bu ülkelerin yayın sayıları, atıf sayıları ve ortalama atıf değerleri büyük ölçüde değişkenlik göstermektedir. Örneğin Kanada sadece 43 yayına sahip olmasına rağmen 4,025 atıf almış ve ortalama atıf sayısı 93.60 olarak kaydedilmiştir. Güney Kore ise sadece 11 yayına sahip olmasına rağmen 820 atıf almış ve ortalama atıf sayısı 74.55 olarak belirlenmiştir. Türkiye ise 15 yayına gelen 293 atıf ile 19,53 atıf ortalaması yakalamıştır.

Tablodaki veriler incelendiğinde; KKP alanındaki yayınlara ülkeler bazında bir bakış sunarak, hangi ülkelerin literatüre daha fazla katkı sağladığı ve atıf performansları görülebilmektedir. Ülkeler arasındaki farklılıklar, KKP alanındaki makalelerin küresel çapta nasıl dağıldığını ve hangi ülkelerin bu alanda öne çıktığını anlamamıza yardımcı olmaktadır. ABD'nin en fazla yayın yapmış ve atıf almış olması, bu ülkenin KKP konusundaki öncü rolünü vurgulamaktadır. Çin'in ikinci sırada yer alması, Asya-Pasifik bölgesindeki etkinliğini, İngiltere'nin üçüncü sırada olması ise Avrupa'daki öncü konumunu ve bu alandaki önemlerini yansıtmaktadır. Diğer ülkeler ele alındığında özellikle Kanada'nın düşük yayın sayısına rağmen yüksek atıf alması, bu ülkenin kaliteli ve etkili araştırmalar ürettiğini göstermektedir. Benzer şekilde, Güney Kore ve Türkiye gibi ülkelerin düşük yayın sayılarına rağmen yüksek ortalama atıf değerleri, bu ülkelerin de kaliteli araştırmalar gerçekleştirdiğini göstermektedir.

Tablo 7: 10'dan Fazla Yayın Yapan Ülkeler

Ülke	n	Atıf	Ortalama Atıf	Ülke	n	Atıf	Ortalama Atıf
ABD	228	15067	66,08	Polonya	23	87	3,78
Çin	128	1847	14,43	Hollanda	22	975	44,32
İngiltere	90	2321	25,79	İtalya	19	478	25,16
Avustralya	77	1370	17,79	Norveç	17	215	12,65
Hindistan	71	716	10,08	Güney Afrika	17	46	2,71
Tayvan	49	816	16,65	İran	17	193	11,35

Kanada	43	4025	93,60	Ürdün	15	94	6,27
Romanya	42	46	1,10	Türkiye	15	293	19,53
Almanya	30	468	15,60	Suudi Arabistan	14	577	41,21
Malezya	29	405	13,97	Endonezya	14	52	3,71
Brezilya	28	126	4,50	Tayland	13	196	15,08
İsveç	27	356	13,19	Mısır	12	138	11,50
Fransa	26	701	26,96	Yunanistan	12	241	20,08
Danimarka	24	354	14,75	Portekiz	12	112	9,33
Finlandiya	24	333	13,88	Güney Kore	11	820	74,55
İspanya	24	450	18,75	BAE	11	93	8,45
Çekya	23	11	0,48	Slovenya	10	110	11,00

3.10. En Fazla Atıf Alan Yayınlar

Tablo-8’de Kurumsal Kaynak Planlaması alanında en fazla atıf alan makalelere gösterilmiştir. Bu atıf analizi KKP alanındaki belirli makalelerin önemini ve etkisini değerlendirmekte ve literatürdeki odak noktalarını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, Liang, Saraf, Hu ve Xue (2007) tarafından gerçekleştirilen araştırma, 1937 atıf alarak en yüksek atıf sayısına ulaşan çalışmadır. Onu sırasıyla 670 atıf ile Umble, Haft ve Umble (2003); 620 atıfla Ko, Kirsch ve King (2005) takip etmektedir. Liang, Saraf, Hu ve Xue (2007) tarafından yapılan araştırmanın, yaklaşık iki bin atıf alarak en yüksek etkiye sahip olması, bu çalışmanın alanındaki temel referanslardan biri olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde, Umble, Haft ve Umble (2003) ile Ko, Kirsch ve King (2005) tarafından yapılan çalışmalar da önemli bir atıf sayısına ulaşarak bu alanın temel eserleri arasında yer almaktadır.

Bu veriler ışığında, en fazla atıf alan yayınların tamamının 2002-2007 yılları arasında yapılan çalışmalara ait olduğu gözlemlenmektedir. Bu durum, Şekil-1’de de görüldüğü üzere 2007 yılından sonraki dönemde yayın sayısındaki hızlı artışın etkisiyle ortaya çıktığını söylemek mümkündür. Yayın sayısındaki artış hızının 2014 yılından itibaren azalmasına rağmen, yeni çalışmalardaki atıf sayılarındaki artış, 2007 ve öncesine ait araştırmaların hala yüksek atıf almasının temel nedeni olarak

değerlendirilebilir. Bu durum KKP alanındaki literatürün geçmiş çalışmalara sürekli bir referans sağladığını ve bu eserlerin önemini sürdürdüğünü göstermektedir.

Ayrıca KKP alanındaki yeni araştırmacıların, bu makalelere sıkça atıfta bulunarak çalışmalarını temellendirdiğini ve bu eserlerin alandaki gelişmelere yön veren temel kaynaklar olduğunu göstermektedir. Ayrıca, 2007 yılı ve öncesine ait bu çalışmaların hala güncelliğini koruyarak literatürde geniş bir etki yaratmış olduğu söylenebilmektedir. Bununla birlikte, atıf sayılarındaki bu yüksek değerler, ERP alanındaki yeni çalışmaların hala geçmiş araştırmalara dayandığını ve literatürdeki sürekliliğin devam ettiğini işaret etmektedir. Bu durum, gelecekteki araştırmacıların, bu temel eserlere ek olarak yeni perspektifler ve bulgular sunarak alandaki bilgi birikimine katkıda bulunmaya devam etmeleri gerekliliğini de ortaya koyduğu ifade edilebilir.

Tablo 8: En Fazla Atıf Alan İlk 10 Araştırma

Atıf Sayısı	
1937	Liang, H., Saraf, N., Hu, Q., & Xue, Y. (2007). Assimilation of enterprise systems: the effect of institutional pressures and the mediating role of top management. <i>MIS quarterly</i> , 59-87.
670	Umble, E. J., Haft, R. R., & Umble, M. M. (2003). Enterprise resource planning: Implementation procedures and critical success factors. <i>European journal of operational research</i> , 146(2), 241-257.
620	Ko, D. G., Kirsch, L. J., & King, W. R. (2005). Antecedents of knowledge transfer from consultants to clients in enterprise system implementations. <i>MIS quarterly</i> , 59-85.
565	Hong, K. K., & Kim, Y. G. (2002). The critical success factors for ERP implementation: an organizational fit perspective. <i>Information & management</i> , 40(1), 25-40.
490	Boudreau, M. C., & Robey, D. (2005). Enacting integrated information technology: A human agency perspective. <i>Organization science</i> , 16(1), 3-18.
487	Robey, D., Ross, J. W., & Boudreau, M. C. (2002). Learning to implement enterprise systems: An exploratory study of the dialectics of change. <i>Journal of management information systems</i> , 19(1), 17-46.

-
- 420 Al-Mashari, M., Al-Mudimigh, A., & Zairi, M. (2003). Enterprise resource planning: A taxonomy of critical factors. *European journal of operational research*, 146(2), 352-364.
-
- 405 Amoako-Gyampah, K. (2004). ERP implementation factors: a comparison of managerial and end-user perspectives. *Business Process Management Journal*.
-
- 400 Hitt, L. M., Wu, D. J., & Zhou, X. (2002). Investment in enterprise resource planning: Business impact and productivity measures. *Journal of management information systems*, 19(1), 71-98.
-
- 381 Hendricks, K. B., Singhal, V. R., & Stratman, J. K. (2007). The impact of enterprise systems on corporate performance: A study of ERP, SCM, and CRM system implementations. *Journal of operations management*, 25(1), 65-82.
-

3.11. En Fazla Atıf Alan Yayınlar Arası Bağlantılar

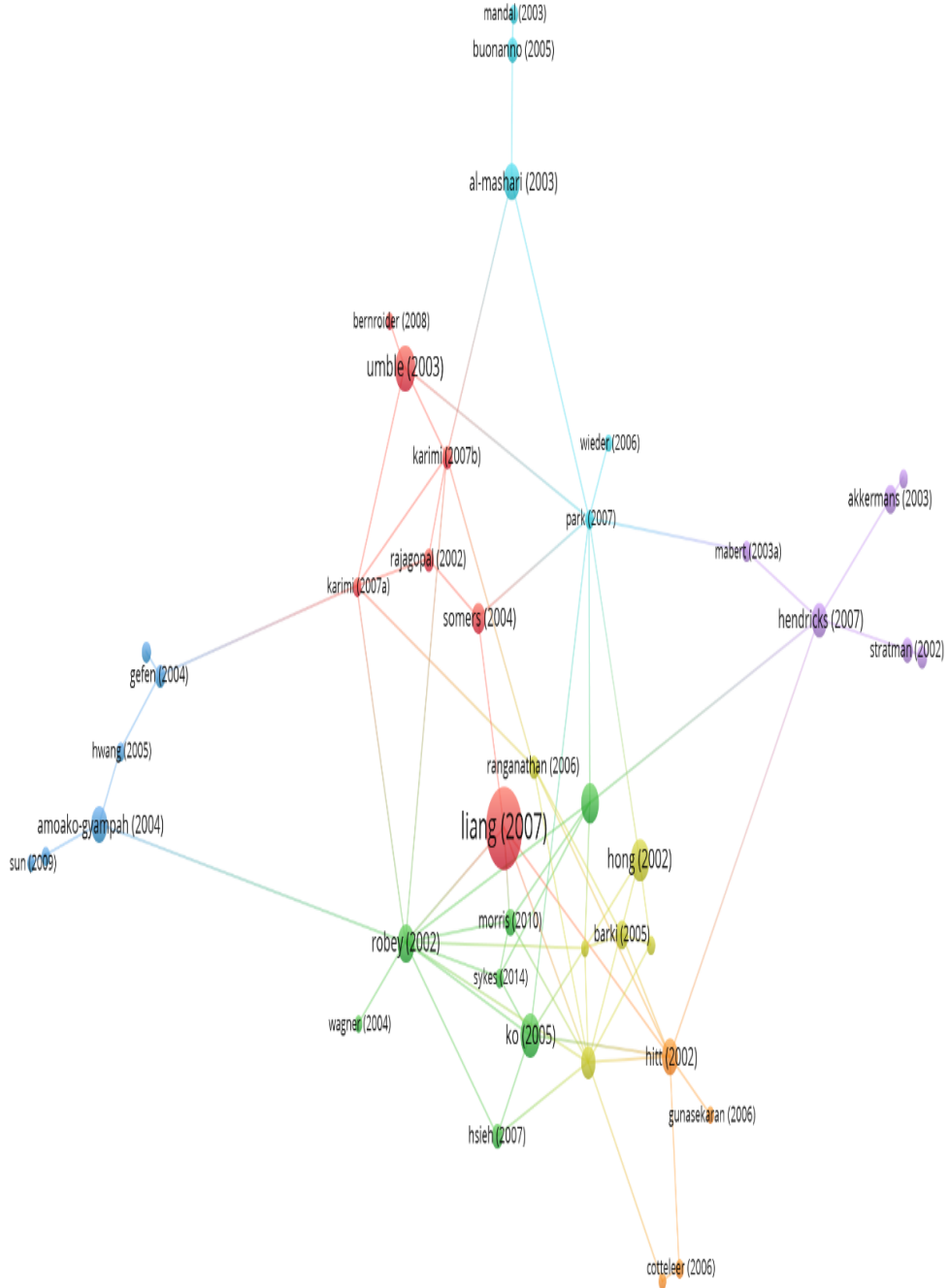
Şekil 4'te gösterilen bağlantı haritası en az 100 atıf alan yayınlar arasındaki etkileşimleri ortaya koymaktadır. Bu görsel analiz, Tablo-8'de sunulan verilerle birleştirildiğinde, Kurumsal Kaynak Planlaması (KKP) alanında küresel iş birliğini, bilgi paylaşımını ve etkileşimini gösterdiğini söylemek mümkündür.

Görsel harita, yüksek atıf alan yayınlar arasındaki yoğun etkileşimleri vurgulayarak, bu alandaki önemli çalışmalar arasında bir bağlantı ağı olduğunu göstermektedir. Bu durum, araştırmacıların ve akademisyenlerin KKP konusundaki gelişmeleri ve önemli bulguları kullanma ve paylaşma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, görsel harita üzerindeki yoğun bağlantılar, belirli yayınların diğerlerine olan referanslarını ve etkileşimlerini temsil etmektedir. Yüksek atıf alan yayınların birbirleriyle güçlü bir şekilde bağlantılı olması, bu eserlerin literatürde öne çıkan ve sıklıkla başvuru alan çalışmalar olduğunu göstermektedir.

Analiz sonucunda, KKP alanındaki küresel iş birliği ve bilgi paylaşımının, araştırmacıların ve karar vericilerin bu alandaki gelişmeleri daha iyi anlamalarına olanak tanıdığı sonucuna varılabilir. Bu görsel ile ayrıca ülkeler arası etkileşimleri göstererek, KKP konusundaki bilgi ve deneyimlerin sınırları aşarak küresel etkisini gözler önüne sermektedir. Bu nedenle KKP konusundaki araştırmalarda küresel iş birliği ve bilgi paylaşımının devam etmesi, alandaki gelişmelerin daha kapsamlı bir şekilde ele alınmasına katkı sağlayabilir.

Ayrıca bu görsel analiz KKP konusundaki önemli temaların ve konuların belirlenmesine de yardımcı olabilir. Yoğun etkileşimin olduğu araştırmalar bu alandaki

odak noktalarını ve popüler araştırma konularının merkezinde olduğunu göstermektedir. Bu bilgi araştırmacılara ve akademisyenlere, hangi konuların daha fazla ilgi gördüğünü ve nereye odaklanmaları gerektiğini belirleme konusunda rehberlik edebilir.



Şekil 4: En Az 100 Atıf Alan Yayınlar Arası Bağlantılar

Sonuç olarak, Şekil 4'teki bağlantı haritası, KKP alanında küresel bir iş birliği ağının varlığını gösterirken aynı zamanda bu alandaki önemli yayınları ve diğer araştırmaların aralarındaki ilişki yoğunluğunu vurgulamaktadır. Araştırmacılar bu analiz sonuçlarına dayanarak, mevcut literatürü anlamak ve gelecekteki çalışmalarını planlamak için önemli bilgiler elde edebilirler.

3.12. Anahtar Kelime (Keyword) Analizi

Tablo-9 yayınların yazarları tarafından belirlenen anahtar kelimelerin dağılımını sunmaktadır. Bu analiz en az 10 kez tekrarlanan anahtar kelimelerin frekanslarını ortaya koymak suretiyle literatürdeki odak konularını belirlemeye yöneliktir.

İncelenen yayınların yazarları tarafından en sık tercih edilen anahtar kelime, toplamda 656 kez tekrarlanan "Enterprise Resource Planning (Kurumsal Kaynak Planlama)" ve 96 defa ERP türevleridir. Bu durum, literatürdeki yayınların genellikle kurumsal kaynak planlama ifadesi etrafında odaklandığını göstermektedir. Ayrıca, uygulama süreçleri üzerine yoğunlaştığını ifade eden "Implementation / ERP Implementation (Uygulama / Kurumsal Kaynak Planlama Uygulaması)" anahtar kelimesi 78 kez, bilgi teknolojilerinin ve sistemlerinin rolünü vurgulayan "Information Systems / Information Technology (Bilgi Sistemleri / Bilgi Teknolojileri)" anahtar kelimesi 67 kez, tedarik zinciri yönetiminin önemini belirten "Supply Chain Management (Tedarik Zinciri Yönetimi)" anahtar kelimesi 56 kez ve kritik başarı faktörlerinin incelendiğini ifade eden "Critical Success Factors (Kritik Başarı Faktörleri)" anahtar kelimesi ise 55 kez kullanılmıştır. Araştırmacılarca belirlenen anahtar kelimelerin sıklığı KKP alanındaki literatürün vurgulanan önceliklerini yansıtmaktadır. "Enterprise Resource Planning (Kurumsal Kaynak Planlama)" anahtar kelimesinin en yüksek frekansla kullanılması, bu anahtar kelimenin araştırmacılar ve yazarlar tarafından yoğun ilgi gördüğünü ve bu araştırmaların temel anahtar kelimesi olduğunu vurgulamaktadır. Uygulama süreçlerine odaklanan "Implementation / ERP Implementation (Uygulama / Kurumsal Kaynak Planlama Uygulaması)" anahtar kelimesinin sıkça kullanılması, KKP sistemlerinin etkili bir şekilde hayata geçirilmesi ve yönetilmesi üzerindeki vurguyu göstermektedir.

Benzer şekilde, "Information Systems / Information Technology (Bilgi Sistemleri / Bilgi Teknolojileri)" anahtar kelimesinin sıkça kullanılması, bilgi teknolojilerinin KKP süreçlerinin temel ve ayrılmaz bir parçası olarak karşımıza

çıkarak, etkileşiminin yoğun araştırıldığına işaret etmektedir. Diğer anahtar kelimeler olan; "Supply Chain Management (Tedarik Zinciri Yönetimi)" ve "Critical Success Factors (Kritik Başarı Faktörleri)" anahtar kelimelerinin öne çıkması, literatürde tedarik zinciri yönetiminin ve başarı faktörlerinin vurgulandığı konuların önemini ortaya koymaktadır.

Bu analiz, literatürdeki anahtar kelimelerin dağılımından çıkarılan sonuçlar ile KKP alanındaki araştırmaların yoğunlaştığı odak noktaları açıkladığı söylenebilir. Bu çerçevede yayınların genellikle; kurumsal kaynak planlama uygulamaları, bilgi teknolojileri, tedarik zinciri yönetimi ve kritik başarı faktörleri gibi temel konular çevresinde yoğunlaştığı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak bu anahtar kelimelerin sıklığı, KKP alanındaki yayınların odak noktalarını ve vurgulanan konularını anlamamıza katkı sağlamaktadır. Bu analiz, literatürdeki eğilimleri belirleyerek araştırmacılara, akademisyenlere ve karar vericilere, KKP alanındaki gelişmeleri daha derinlemesine anlama ve gelecekteki çalışmalarını planlama fırsatı sunmaktadır.

Tablo 9: Yayınlar En Sık Verilen Anahtar Kelimeler*

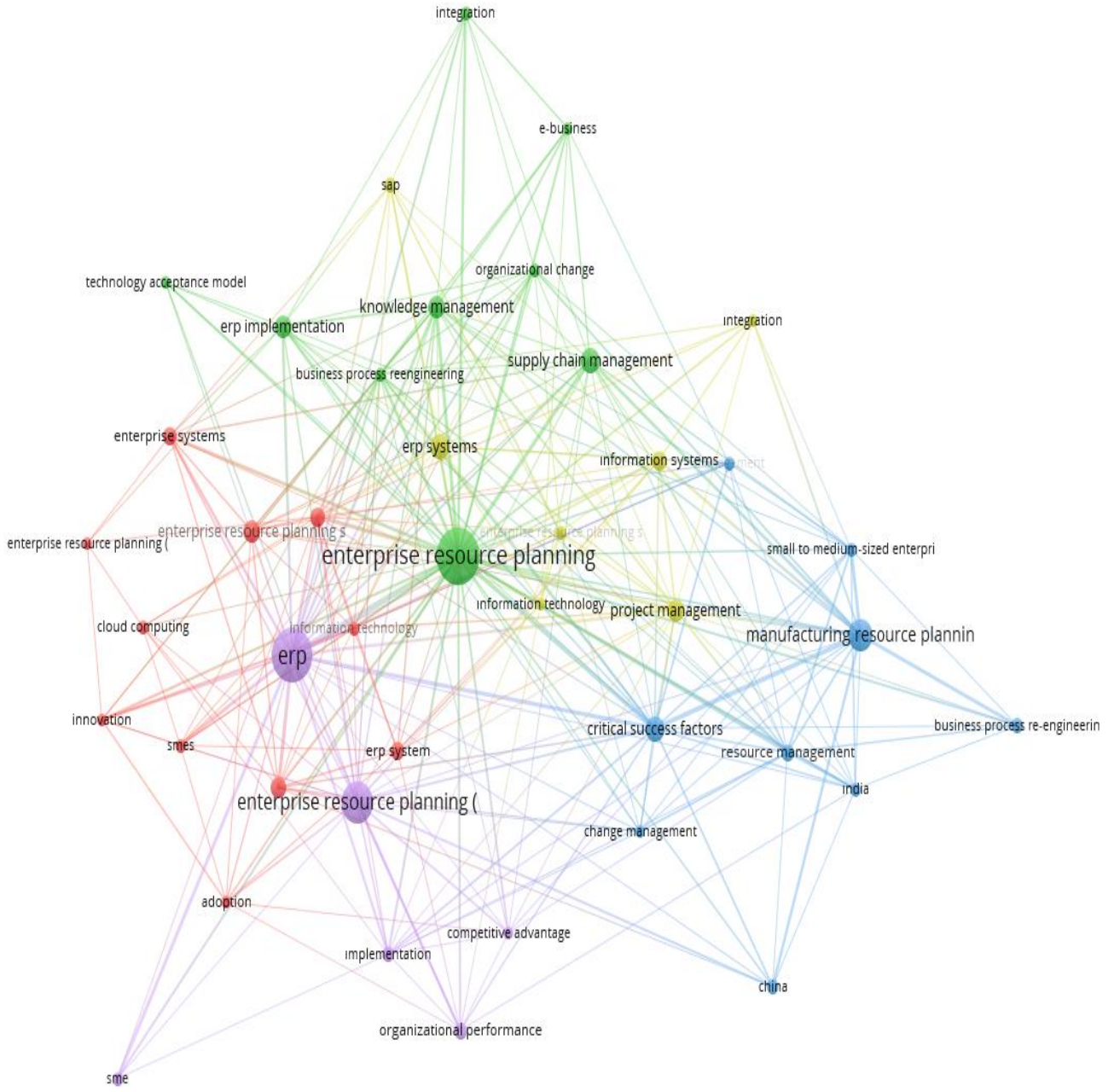
Anahtar Kelime	Türkçesi	n
ERP / ERP Systems	ERP / ERP Sistemleri	656
ERP Implementation	ERP Uygulaması	78
Information Systems / Technology	Bilgi Sistemleri / Bilgi Teknolojileri	67
Supply Chain Management	Tedarik Zinciri Yönetimi	56
Critical Success Factors	Kritik Başarı Faktörleri	55
Business Process / Management / Reengineering	Süreç Yönetimi / Süreç Mühendisliği	47
SME	KOBİ'ler	45
Case Study	Olay Analizi	30
ERP / Adoption	ERP Uyarlama	17
CRM	Müşteri İlişkileri Yönetimi	16
Business Intelligence	İş Zekâsı	14
Decision Making / Decision Support Systems	Karar Destek / Sistemleri	12

*Benzer nitelik taşıyan anahtar kelimeler birleştirilmiştir.

Şekil 5'teki anahtar kelimelerin bağlantı haritasında her renk, belirli bir konu kümeyi temsil etmektedir, bu nedenle renkler içindeki bağlantılar anahtar kelimelerin hangi çalışmalarda ortak olarak kullanıldığını yansıtmaktadır. Kümeler detaylı bir şekilde incelendiğinde:

- **Yeşil Küme:** Bu kümedeki çalışmalar, tedarik zinciri yönetimi, süreç yönetimi ve ERP uygulamalarına odaklanmaktadır.
- **Kırmızı Küme:** Bu kümedeki çalışmalarda, KOBİ'lerde ERP uyarlaması, yenilikçilik ve bulut tabanlı işlemler öne çıkmaktadır.
- **Mavi Küme:** Hindistan ve Çin'deki KOBİ'lerde üretim kaynak planlaması ve kritik başarı faktörleri gibi konular mavi kümede dikkat çekmektedir.
- **Mor Küme:** Bu kümedeki çalışmalar, KOBİ'lerde örgütsel performans ve rekabetçilik gibi unsurlara odaklanmaktadır.
- **Sarı Küme:** Bu küme, ERP'nin proje yönetimi ve bilgi sistemleri yönüne dikkat çeken araştırmaları kapsamaktadır.

Bu bağlamda, her renk bir konu kümesini temsil eder ve bu kümelerin içerdiği anahtar kelimeler, o konu üzerine yoğunlaşan çalışmaları yansıtmaktadır. Bu analiz, literatürdeki farklı odak noktalarını renklendirerek görselleştirir ve araştırmacılara belirli konulara odaklanan çalışmalar arasındaki ilişkileri anlama fırsatı sunmaktadır.



Şekil 5: Anahtar Kelime Analizi

3.13. Yıllara Göre Keyword (Anahtar Kelime) Analizi

Araştırmaların yıllar bağlamındaki bağlantıları incelendiğinde, mavi kümede yer alan çalışmaların genellikle 2000'li yılların ikinci yarısında gerçekleştirildiği, sarı kümedeki araştırmaların ise günümüze daha yakın tarihlerde yapıldığı gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, mavi kümede öne çıkan araştırmaların yoğunluğunun

3.14. Web of Science (WoS) Kategorilerine Göre Analiz

Tablo-10’da elde edilen 1152 yayının Web of Science (WOS) kategorilerine göre dağılımı görülmektedir. Bu tablo, yayınların WOS kategorilerine göre sınıflandırılmasını içerir. Analiz sonuçlarına göre en yaygın kategori "Yönetim"dir ki bu kategoriye ait 976 makale bulunmaktadır ve toplam makalelerin %84,72'sini kapsamaktadır. En çok yayının "Yönetim" kategorisine ait olması, bu alanın kurumsal kaynak planlaması üzerine odaklanan birçok çalışmaya ev sahipliği yaptığını göstermektedir. İkinci sırada ise "İşletme" kategorisi gelmektedir ve bu kategoriye ait 500 makale, toplam makalelerin %43,40'ını oluşturmaktadır. Bu sonuçtan hareketle "İşletme" kategorisinin yüksek frekansı, işletmelerin ve organizasyonların kaynak planlama süreçleriyle ilgili olarak yaygın ilgi gördüğünü vurgulamaktadır. "Bilgi Bilim / Kütüphanecilik" kategorisi ise 246 makale ile üçüncü sırada yer almaktadır ve toplam makalelerin %21,35'ini temsil etmektedir.

Sırasıyla 243 ve 158 makale içeren "Bilgisayar Bilimi Bilgi Sistemleri" ve "Operasyonel Araştırmalar Yönetimi Bilimi" kategorileri de önemli paya sahiptir. Diğer kategoriler arasında ise "Ekonomi", "Disiplinler arası Bilgisayar Bilimi Uygulamaları", "Mühendislik", "İşletme Finansı" ve "Bilgisayar Bilimi Kuram ve Metotları" bulunmaktadır. Bu kategoriler, 35 ile 130 makale arasında değişen sayılara sahiptir ve toplam makalelerin %3,04 ila %11,28'ini temsil etmektedir.

Kategorilerdeki bu çeşitlilik ise KKP alanındaki araştırmaların; Yönetimden, İşletmeye, Bilgi Bilim/Kütüphanecilikten, mühendisliğe, ekonomiden, finans ve bilgisayar bilimi teorilerine kadar uzandığını göstermektedir. Bu geniş kapsam, KKP/ERP alanındaki araştırmaların multidisipliner bir perspektife sahip olduğunu ve farklı uzmanlık alanlarından gelen katkıları gösterdiği rahatlıkla söylenebilmektedir.

Tablo 10: WoS Kategorilerine Göre Dağılım*

Web of Science Kategorisi	Türkçesi	n	%
Management	Yönetim	976	84,72
Business	İşletme	500	43,40
Information Science Library Science	Bilgi Bilim / Kütüphanecilik	246	21,35
Computer Science Information Systems	Bilgisayar Bilimi Bilgi Sistemi	243	21,09
Operations Research Management Science	Operasyonel Araştırmalar Yönetimi Bilimi	158	13,71

Economics	Ekonomi	130	11,28
Computer Science Interdisciplinary Applications	Disiplinlerarası Bilgisayar Bilimi Uygulamaları	123	10,68
Engineering Industrial	Mühendislik	84	7,29
Business Finance	İşletme Finansı	73	6,34
Computer Science Theory Methods	Bilgisayar Bilimi Kuram ve Metotları	35	3,04

* Her bir makale Web of Science tarafından birden fazla kategoriye işlenmesi sebebiyle; toplam kategori sayısı toplam makale sayısından fazladır.

3.15. Araştırma Alanlarına Göre Analiz

Tablo 11’de sunulan araştırmaların alanlara göre dağılımını incelediğimizde, en geniş kapsamlı araştırma alanının "Business Economics" yani "İşletme Ekonomisi" olduğunu görmekteyiz. Bu kategoride toplam 1152 araştırma yer almakta olup, tüm araştırmaların %100’ünü temsil etmektedir. İkinci sırada ise "Computer Science" yani "Bilgisayar Bilimleri" alanı gelmektedir ki bu alanda 327 araştırma bulunmaktadır ve toplam araştırmaların %28,38’ini oluşturmaktadır. Üçüncü sıradaki "Bilgi Bilimi / Kütüphanecilik" alanı 246 araştırma ile dikkat çekerken, dördüncü sırada "Operasyonel Araştırma Yönetimi Bilimi" alanı 158 araştırma ile yer almaktadır. Diğer araştırma alanları arasında "Mühendislik", "Eğitim Araştırmaları", "Kamu Yönetimi", "Sosyal Bilimler Diğer Alanlar", "Telekomünikasyon" ve "Bilim Teknolojileri Diğer Alanlar" yer almaktadır. Bu alanlar, her biri 11 ile 122 arasında değişen araştırmayı içermekte olup, toplam araştırmaların %0,95 ila %10,59’unu kapsamaktadır. Bu geniş kapsam, KKP/ERP araştırmalarının çeşitli disiplinlerde ve alanlarda önemli bir etki yarattığını göstermektedir.

Bu geniş araştırma yelpazesi, KKP/ERP konusundaki literatürün sadece işletme ekonomisi açısından değil, aynı zamanda bilgisayar bilimleri, bilgi bilimi/kütüphanecilik, operasyonel araştırma yönetimi ve diğer birçok alandan da beslendiğini göstermektedir. Özellikle "Business Economics" başlığı altındaki yoğun ilgi, bu konunun iş dünyası ve ekonomik faktörlerle sıkı bir bağ içinde olduğunu göstermektedir. "Computer Science" kategorisindeki artan araştırmalar, teknolojik gelişmelerin ve bilişim sistemlerinin KKP/ERP üzerindeki etkilerine vurgu yapmaktadır.

Araştırma alanlarına göre dağılım incelendiğinde, bu çeşitlilik ve geniş perspektif, KKP/ERP'nin sadece bir sektör veya disiplinle sınırlı olmayan kapsamlı bir

konu olduğunu göstermektedir. Bu durum, KKP/ERP konusundaki araştırmaların iş dnyasının farklı y6nlerini ve çok çeşitli disiplinleri içerdiğini ortaya koymakta ve bu alandaki literatürün zengin ve kapsamlı olduğunu vurgulamaktadır. Bu geniş araştırma alanları, KKP/ERP konusundaki gelecekteki çalışmaların daha da eşitlenebileceğine ve farklı disiplinler arası yaklaşımların benimsenebileceğine işaret etmektedir.

Tablo 11: Araştırma Alanlarına G6re Dağılım*

Araştırma Alanları	Türkçesi	n	%
Business Economics	İşletme Ekonomisi	1152	100.000
Computer Science	Bilgisayar Bilimleri	327	28.385
Information Science Library Science	Bilgi Bilimi / Kütüphanecilik	246	21.354
Operations Research Management Science	Operasyonel Araştırma Y6netimi Bilimi	158	13.715
Engineering	Mühendislik	122	10.590
Education Educational Research	Eğitim Araştırmaları	29	2.517
Public Administration	Kamu Y6netimi	28	2.431
Social Sciences Other Topics	Sosyal Bilimler Diğer Alanlar	23	1.997
Telecommunications	Telekomünikasyon	13	1.128
Science Technology Other Topics	Bilim Teknolojileri Diğer Alanlar	11	0.955

3.16. Yayın Dillerinin Dağılımı

Tablodaki verilere dayanarak yapılan araştırmaların dili analizinden; İngilizcenin en yaygın dil olduğu g6r6lmektedir. İngilizce olarak yapılmış olan 1131 yayın, toplam yayımların %98,18'ini oluşturmaktadır. Portekizce ikinci sırada gelerek 14 yayımla toplam yayımların %1,22'sini temsil etmektedir. İşpanyolca diline ait 4 yayın bulunurken, bu yayınlar toplam yayımlardaki oranı %0,35'tir. ince dilindeki 2 yayın ve Almanca diline ait tek bir yayın ise sırasıyla toplam yayımların %0,17'sini ve %0,09'unu oluşturmaktadır. Sonuç olarak, İngilizce yayınlar KKP alanında yapılan yayımların neredeyse tamamına sahip olduğu s6ylenbilir.

Bu yayın dili analizi ile araştırmaların/yayımların genel dağılımını değerlendirirken dil tercihlerindeki eğilimlere ışık tutmaktadır. İngilizcenin baskın konumunu g6r6lmesi, uluslararası akademik iletişimde yaygın dil olarak tercih edildiğini bunun da evrensel anlaşılabilirlik açısından normal bir sonuç olduğunu g6sterir. Portekizcenin ikinci sırada ve diğer dillere g6re sayısının fazla olması, belirli

bir alanın veya bölgenin özel gereksinimlerine göre hazırlanmış araştırmalar olabileceğini işaret edebilir. Diğer dillerin daha düşük yayın sayılarıyla temsil edilmesi, bu dillerin belirli bir uzmanlık alanında veya belirli bir araştırma alanında daha sınırlı bir rol oynadığını düşündürebilir.

Bu sonuçlar her ne kadar belirli bir zaman dilimindeki verilere dayansa da gelecekte de uluslararası yayınlarda kabul gören dil olarak İngilizcenin devam edeceğine ve yeni araştırmacıların anadil ya da farklı dillerde yayınlar yapmak yerine İngilizce yayın üretmesinin her zaman gerekli olduğunu da göstermektedir.

Tablo 12: Yayın Yapılan Diller

Dil	n	%
İngilizce	1131	98,18
Portekizce	14	1,22
İspanyolca	4	0,35
Çince	2	0,17
Almanca	1	0,09

3.17. Yayıncıların Dağılımı

Tablo 13'te seçilen parametreler sonucunda elde edilen 1152 yayının yayıncılara göre dağılımı gösterilmektedir. En fazla yayına sahip olan yayıncının "Emerald Group Publishing" olduğu görülmektedir. Bu yayıncıya ait 231 yayın bulunmakta ve toplam yayınların %20.052'sini temsil etmektedir. İkinci sırada "Elsevier" yayıncısı bulunmakta olup, 124 yayın ile toplam yayınların %10.764'ünü kapsamaktadır. Üçüncü sırada ise "Springer Nature" yayıncısı yer almaktadır; 91 yayın ile bu yayıncı toplam yayınların %7.899'unu temsil etmektedir. "Int. Business Information Management Assoc-IBIMA", "Taylor & Francis" ve "IGI Global" yayıncıları da önemli birer paya sahiptir, sırasıyla 78, 71 ve 50 yayın ile. Diğer yayıncılar arasında ise "Acad Conferences Ltd", "IEEE", "Wiley" ve "Sage" bulunmaktadır. Bu yayıncıların her biri 21 ile 43 yayın arasında değişim göstermekte olup, toplam yayınların %1,82 ila %3,73'ünü temsil etmektedir. Bu analizde belirli yayıncıların akademik yayın alanında ne kadar etkili olduklarını ve genel yayın dağılımına olan katkılarını değerlendirme açısından önemli bir bakış sunmaktadır.

Bu yayıncıların elde ettiği yayın sayıları, ilgili alanlarda uzmanlık veya belirli konulara odaklanma derecelerini yansıtabilir. Örneğin, "Emerald Group Publishing" gibi belirgin bir liderin yüksek yayın sayısı, belirli bir konuda ya da alanda derinlemesine uzmanlaşma veya geniş bir araştırma yelpazesine hitap etme yetenekleri olarak değerlendirilebilir. "Elsevier" ve "Springer Nature" gibi büyük yayıncılar ise geniş bir konu yelpazesine odaklanma kabiliyetini yansıtabilir, bu da çeşitli disiplinlerde önemli katkılarda bulunma yetenekleri anlamına gelebilir.

Öte yandan, "Int. Business Information Management Assoc-IBIMA", "Taylor & Francis" ve "IGI Global" gibi diğer yayıncılar da önemli bir etkiyle belirginleşmektedir. Bu yayıncılar, belirli konu alanlarında veya disiplinlerde yoğunlaşmış olabilir ve bu da belirli bir uzmanlık veya odaklanma alanında kaliteli içeriğin üretilmesine işaret edebilir.

Bu yayıncıların yayın profilleri, akademik topluluklar tarafından güvenilir ve kapsamlı kaynaklar olarak kabul edilmelerine ilişkin değerlendirmelere katkı sağlamaktadır. Nihayetinde, bu yayıncıların yayın sayıları, akademik literatürdeki çeşitlilik, derinlik ve kapsam hakkında bilgi edinmemize katkı sağlamaktadır. Bu analiz, araştırmacılar, akademisyenler ve diğer ilgili paydaşlar için, güvenilir kaynakları belirleme ve ilgili konularda literatür taraması yapma konusunda bir kılavuz olarak kullanılabilir.

Sonuç olarak, bu yayıncıların yayın sayıları, akademik literatürdeki çeşitliliği, derinliği ve kapsamı anlamamıza yardımcı olmaktadır. Bu analiz, araştırmacılar, akademisyenler ve diğer paydaşlar için ilgili yayıncılara olan güveni ve ilgili konularda kaynakları belirleme konusunda bir rehber sağlamaktadır.

Tablo 13: Yayıncılara Göre Dağılım*

Yayıncı	n	%
Emerald Group Publishing	231	20,05
Elsevier	124	10,76
Springer Nature	91	7,89
Int. Business Information Management Assoc-IBIMA	78	6,77
Taylor & Francis	71	6,16
IGI Global	50	4,34
Acad Conferences Ltd	43	3,73
IEEE	41	3,56
Wiley	31	2,69

3.18. Yayınların İlişkili Olduğu Kurumlara Göre Dağılım

Tablo 14'te en az 5 yayın gerçekleştiren üniversitelerin dağılımı incelenmiştir. Tablodaki verilere dayanarak yapılan analiz, belirli üniversitelerin bilimsel yayın profillerini ve bu yayınların alandaki etkisini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu analiz her bir üniversitenin yayın sayısı, ortalama atıf sayısı ve coğrafi konumu gibi kriterlere odaklanarak akademik performanslarını ortaya koymaktadır. Böylece analizde yer alan üniversitelerin yayın profillerini ve alandaki etkileşimlerini daha kapsamlı bir şekilde değerlendirmemize olanak tanımaktadır.

Bucharest University of Economic Studies (Romanya), 16 yayımla en fazla yayına sahip olan üniversite olup, ortalama atıf sayısı 1,38'dir. Australia'dan University of Melbourne, 14 yayına sahip olup, ortalama atıf sayısı 4,79'dur. Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan Michigan State University, 11 yayına sahipken ortalama atıf sayısı 10,36'dır. İngiltere'deki University of Sheffield ise 11 yayın ve ortalama 25,45 atıf ile dikkat çekmektedir. Danimarka'daki Copenhagen Business School, 10 yayına sahip olup, ortalama atıf sayısı 11,4 olarak belirlenmiştir. Middlesex University ve Monash University, sırasıyla İngiltere ve Avustralya'da yer alan üniversitelerdir ve her ikisi de 10 yayına sahiptir. Ortalama atıf sayıları ise sırasıyla 7,3 ve 7,2'dir. Diğer önemli üniversiteler arasında Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan Wayne State University, 8 yayın ve ortalama 115,38 atıf sayısı ile öne çıkmaktadır. Indiana University'nun ortalama atıf sayısı 194,63 iken University of Manchester'inki 27'dir.

Diğer önemli üniversiteler arasında Wayne State University, Indiana University ve University of Manchester gibi tanınmış kurumlar yer almaktadır. Wayne State University, Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunurken 8 yayına sahiptir ve ortalama atıf sayısı 115,38'dir. Bu durum, üniversitenin nitelikli araştırmalara ve akademik katkılara sahip olduğunu göstermektedir. Indiana University'nun ortalama atıf sayısı 194,63 iken bu durum üniversitenin yüksek düzeyde akademik etkiye ve alandaki önemli çalışmalara olan katkısını yansıtmaktadır. Benzer şekilde University of Manchester'ın ortalama atıf sayısı 27'dir ve bu durum üniversitenin belirli bir konuda öne çıkan çalışmalar gerçekleştirdiğini işaret etmektedir. Bu veriler belirli

üniversitelerin yayın performansını ve alandaki etkileşimini değerlendirirken çeşitli kriterlerin göz önüne alınmasını sağlamaktadır.

Bütün üniversitelerin yayın sayısı ve atıf sayısına bakarak yapılan karşılaştırma ile: Bucharest University of Economic Studies (Romanya) en yüksek yayın sayısına sahipken, ortalama atıf sayısı düşüktür. Bu durum, üniversitenin niceliksel açıdan yoğun bir bilimsel çıktıya sahip olduğunu, ancak bu yayınların genelde sınırlı bir akademik etki yarattığını göstermektedir. University of Melbourne (Avustralya), yayın sayısı bakımından ikinci sırada yer almasına rağmen, yüksek ortalama atıf sayısı ile dikkat çekmektedir. Bu durum, üniversitenin nitelikli ve etkili araştırmalara odaklandığını ve bu çalışmaların geniş bir akademik kitle tarafından değer gördüğünü işaret etmektedir. Michigan State University (ABD) ve University of Sheffield (İngiltere) gibi diğer üniversiteler, ortalama atıf sayılarıyla ön plana çıkmaktadır. Bu durum, belirli üniversitelerin sadece yayın sayısı değil aynı zamanda bu yayınların niteliği ve etkisi açısından da değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Diğer taraftan, Wayne State University (ABD) ve Indiana University'nun (ABD) yüksek ortalama atıf sayıları, bu üniversitelerin belirli alanlarda öncü çalışmalar gerçekleştirdiğini göstermektedir. Bu durum bu üniversitelerin uluslararası düzeyde etkili araştırmalara liderlik ettiği şeklinde yorumlanabilir. University of Manchester'ın (İngiltere) ortalama atıf sayısının daha düşük olması, yoğun rekabetin olduğu belirli bir konuda odaklanmış olabileceğini gösterebilir. Bu durum, üniversitenin belirli bir uzmanlık alanında etkili olduğunu ancak genel akademik etkisinin belirli konularla sınırlı olabileceğini düşündürmektedir.

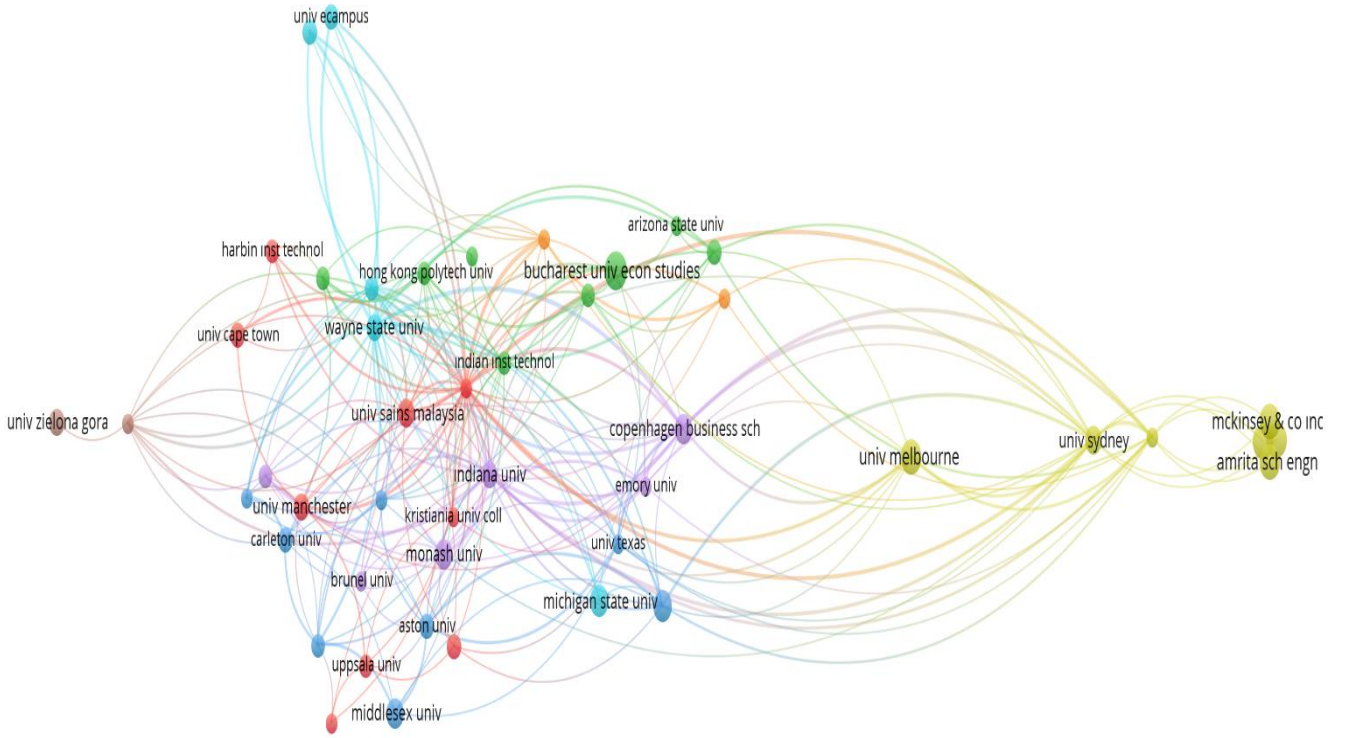
Sonuç olarak, bu analiz, her bir üniversitenin yayın performansını anlamak ve değerlendirmek adına çeşitli ölçütleri içermekte olup, akademik araştırmalarda ve literatür taramalarında kullanılacak önemli bir kaynak sağlamaktadır. İlgili üniversitelerin akademik başarılarını, araştırma yoğunluklarını ve alandaki önde gelen konulardaki katkılarını anlama konusunda önemli bir rehber olmaktadır.

KKP alanında yapılacak olan araştırmalarda Üniversitelerin etkinliğine bakarak güncel trendler belirlenebilecektir.

Tablo 14: Yayınların İlişkili Olduğu Üniversitelere Göre Dağılım

Üniversite	Ülke	n	Atf	Ortalama Atf
Bucharest University of Economic Studies	Romanya	16	22	1,38
University of Melbourne	Avustralya	14	67	4,79
Michigan State University	Amerika Birleşik Devletleri	11	114	10,36
University of Sheffield	İngiltere	11	280	25,45
Copenhagen Business School	Danimarka	10	114	11,4
Middlesex University	İngiltere	10	73	7,3
Monash University	Avustralya	10	72	7,2
Universiti Sains Malaysia	Malezya	9	77	8,56
University of Sydney	Avustralya	9	163	18,11
University of Manchester	İngiltere	8	216	27
University of Zielona Gora	Polonya	8	27	3,38
Wayne State University	Amerika Birleşik Devletleri	8	923	115,38
Indiana University	Amerika Birleşik Devletleri	8	1557	194,63
Aston University	İngiltere	7	45	6,43
Carleton University	Kanada	7	292	41,71
University of Cape Town	Güney Afrika	7	7	1
University Ecampus	İtalya	7	5	0,71
University of Maribor	Slovenya	7	27	3,86
Western Sydney University	Avustralya	7	71	10,14
University International of Rome	İtalya	7	5	0,71
Hong Kong Polytechnic University	Hong Kong	6	475	79,17
National Chiao Tung University	Tayvan	6	108	18
University of Colorado	Amerika Birleşik Devletleri	6	525	87,5
University of Maryland	Amerika Birleşik Devletleri	6	188	31,33
Uppsala University	İsveç	6	44	7,33
Xi'an Jiaotong University	Çin	6	132	22
Aarhus University	Danimarka	5	17	3,4
Alexandru Ioan Cuza University	Romanya	5	3	0,6
Arizona State University	Amerika Birleşik Devletleri	5	203	40,6
Brunel University	İngiltere	5	72	14,4
Emory University	Amerika Birleşik Devletleri	5	324	64,8
Kristiania University College	Norveç	5	38	7,6
National Central University	Tayvan	5	169	33,8
Open University	İngiltere	5	116	23,2
Tomas Bata University in Zlin	Çek Cumhuriyeti	5	3	0,6
University of Arkansas	Amerika Birleşik Devletleri	5	464	92,8
University of Georgia	Amerika Birleşik Devletleri	5	1490	298
University of New South Wales	Avustralya	5	117	23,4
University of São Paulo	Brezilya	5	11	2,2
University of South Australia	Avustralya	5	76	15,2

University of Texas	Amerika Birleşik Devletleri	5	336	67,2
Universiti Utara Malaysia	Malezya	5	47	9,4
Victoria University	Avustralya	5	9	1,8



Şekil 7: En az 5 Yayın Yapan Üniversiteler

SONUÇ

Kurumsal Kaynak Planlaması sistemlerinin temelleri, 1960'lı yıllarda Amerika'da kullanılmaya başlanan Envanter Yönetim sistemleri ile atılmıştır. Bu sistemler yaklaşık 60 yıllık bir geçmişe sahipmiş gibi görünse de, antik dönemlerde tutulan, tarımsal envanterlere kadar dayandığına inanılmaktadır. Bu bağlamda KKP sistemlerinin temeli kabul edilen envanter yönetim sistemleriyle beraber, çıkış noktasının antik çağlara dayandığını söylemek de mümkün olabilmektedir.

İşletmelerin en etkin ve verimli şekilde yaşamlarını sürdürebilmeleri için makineleşmeye, yeni teknolojilere ve yazılımlara ihtiyaç duymaları günümüz koşullarının gerçekliği olarak karşımıza çıkmaktadır. Teknolojik gelişimler son 30-40 yıllık süreçte çok hızlı bir şekilde artış göstermiş ve devam etmektedir. KKP sistemleri bu bağlamda işletmelerin, satın alma süreçlerinden başlamak üzere, makine, insan kaynakları, finansman, muhasebe, üretim, pazarlama, satış, müşteri ilişkileri gibi tüm süreçlerindeki bilgilere hızlıca ulaşılmasına, farklı bölümlerden gelen bilgilerin derlenmesine yardımcı olmaktadır. Bu veriler üzerinden sonuçlar ve öneriler sunarak yönetici ve kullanıcılarına hızlı müdahale fırsatı vererek hem zaman hem para kazandırabilmektedirler. Ayrıca KKP uygulamaları birçok departmanla ilgili çözümler sunması sebebiyle birçok farklı disiplinin araştırma alanına girmektedir. Özetle hem mühendislik hem de sosyal bilimler alanından araştırmacıların her zaman ilgisini çekmektedir.

Bu araştırmada: Web Of Science veri tabanında yer alan; İşletme ve Yönetim Bilimleri alanlarında KKP anahtar kelime parametresi ve 2002-2022 yılları arasındaki yapılmış yayınların analizi, VOSviewer görselleştirme programı kullanılarak bibliyometrik analizi yapılmıştır. Böylelikle sonraki araştırmacıların; konunun geçmişten günümüze durumunu, trendleri ve gelecek araştırmalarda nasıl bir yol izlenebileceği konularında başvuru kaynakları arasında bulunacak bir eser olacağı düşünülmektedir.

Yapılan analiz bulguları neticesinde, sonraki araştırmacıların analiz, yorum ve eleştirilerine açık olarak, bir dizi tespitle bulunularak ve öneriler sunulmuştur. Bu öneriler başlık maddeleri ile aynı sıralamaya göre yapılmıştır:

İşletme ve Yönetim Bilimleri alanlarında, analizde ulaşılan makale sayısına bakarak üretilen sayı, alanın her zaman ilgi gördüğünü bundan sonraki çalışmalarda da kullanılmak üzere güncel bir başlık olacağını göstermektedir. İşletme ve Yönetim Bilim

dallarındaki araştırmacıların KKP alanındaki yayınlara katılmasının, teknolojik gelişmeler ışığında sürekli değişen yazılım ve sistemlerle paralel olması açısından ve araştırmacıların, İşletme ve Yönetim alanında güncel eserler vermesini sağlayacağı düşünölmektedir.

Elde edilen bulgulara göre, yıllar içerisinde araştırma sayıları değişkenlik göstermesine, son yıllarda düşüş eğiliminde olmalarına rağmen bu alana yapılan atıf sayıları gittikçe artmaktadır. Bu da gösteriyor ki alanda yeni ve özel çalışmalara ihtiyaç vardır. Son dönemlerdeki yeni eser miktar azalışına rağmen atıf sayısının artışıyla ilgili yeni araştırmalar yapılabilir. Hangi alanlarda ihtiyaç olduğu araştırılarak, bu alanlara yönelmek isabetli olabilir.

Atıfların dağılımı ele alındığında ise: kendine yapılan atıflar çıksa bile mevcut yapılan araştırmaların 10 katı kadar bir atıf aldığı açıktır. Buradan hareketle de sonraki araştırmacıların alan içinde veya dışında farklı konular için yeni bir bakış açısıyla yenilik yaratmaları beklenebilir.

KKP sistemleri alanında üretilen makalelerin dergilere göre dağılımına baktığımızda 2 dergi ön plana çıkmaktadır. Bunlardan en fazla atıf alan dergi içeriğine bakıldığında anlaşılacağı üzere teknolojik yeniliklerle ilgili çokça kaynak eserler bulunmaktadır. Bu sebeptendir ki yeni araştırmacıların, alanda atıf alan bir eser sunabilmeleri açısından ve yeni güncel konu alt araştırmaları için bu dergilerden yola çıkarmaları önerilebilir. Ayrıca yine bu dergilerde yayın yapmaları sonraki araştırmacıların temel kaynaklar içerisinde yararlanabileceği ve akademik kariyerlerinde olumlu dönüş sağlayacağı rahatlıkla ifade edilebilir.

Analiz sonucu ulaşılan toplam yayın sayısının yaklaşık 1/3'ü konferans bildirisi olduğu görölmüştür. Bu sayılar kendi içinde ele alındığında, uzak ara öne çıkan bir konferans olduğunu söylemek mümkün olamamaktadır. Elde edilen bulgular neticesinde neredeyse tüm dağılım oranları birbirine yakın olduğundan, yeni araştırmacılara konferans odaklı seçimi yerine alanda ilgi çekecek alt başlıklarda araştırmaları önermek yanlış olmayacaktır. Özetle belirli konferans seçiminden ziyade güncel konu seçimi akademik etki bakımından daha faydalı olabilir.

En fazla yayın yapan yazarlar analizi sonucuna göre; alanda çalışan yazarların aynı konu bağlamında yeni eserler üretmeye devam ettiği, çıkarımını yapmak mümkün olmaktadır. Bu KKP özelinde sürekli yayın yapılabilecek her zaman güncel bir başlık

olduğunu göstermektedir. Yeni araştırmacıların bunu göz önünde bulundurması, birçok eser üretme fırsatı verebilecek bir başlık olduğu önerilebilir.

KKP alanında eser vermiş ve eseriyle diğer araştırmalarda atıf alarak katkı sunan araştırmacılara baktığımızda, büyük oranın 1 makalede kaldığına ulaşılmıştır. Ancak 4 araştırmaya katkı sunan araştırmacı sayısı da alandaki sayıya oranla düşük kalmıştır. Buradan hareketle alanda araştırma yapacakların en azından 4 atıf alan yazarları bulup hangi fark ile fazla atıf aldığını öğrenmeye çalışmalarını nitelikli eser ortaya çıkarmak için faydalı olabilecektir. Fazla atıf alabilen yayın üreten yazar olabilmek, akademik kariyer ve alandaki popülarite için gerekli olabilir. Bunun yanı sıra yine konu içi doğru seçim de ön plana çıkmaktadır.

Bir diğer analiz alt başlığı da ortak yazarlıklar ilgili olan ülkeler arası ilişkidir. Bu bölümdeki veriler bize bazı ülkelerin aralarındaki eserlerin ortaya çıkışında yoğun bir iş birliği içinde olduğunu göstermiştir. ABD, İngiltere ve Çinli yazarlar arası ortak çalışmaların çok yoğun olduğu görülmüştür. Yeni araştırmacılar için buradan hareketle, ülke-yazarlar arası ilişkilerin sebebini araştırmak ayrı bir konu başlığı olarak ele alınabilir.

Bir sonraki analiz başlığında en az 1 makale yayınlanmış ülkelerin birbiriyle olan etkileşimi yıllara göre ortaya konmuştur. Bu bulgu ile yıllar içerisinde araştırma eksenindeki ülkelerin değiştiği görülmüştür. Sonraki araştırmalar için, yeni bir konu başlığı olabilecek güzel bir veridir. Çünkü yayın sayılarına bakarak alanda, bazı ülke araştırma sayılarının azalması, bunun yanı sıra başka ülke araştırmalarında artış göstermesi başlı başına yeni araştırma alanları ve başlıkları olduğu söylenebilir. Araştırmaların coğrafi yayılım ve değişim göstermesi trendin sürekli gelişi ve değişim gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Bir diğer analiz sonucu da en fazla eser veren yazarların ülkeleri ve diğer yayınlara katkılarıyla ilgilidir. Bu analizden görüleceği gibi gelişmiş ve gelişmekte olan önemli ülkeler çokça yayın verip atıf almışlardır. Bu da KKP/ERP sisteminin önemini gözler önüne sermektedir. Yine tablonun incelenmesinden hareketle yayın sayısı az olup atıf oranları yüksek olan ülkeler vardır ve bunlar gelişmiş ekonomilere sahip ülkelerdir. Bunun yanı sıra Türkiye ise yayın konusunda üretken olmasına rağmen atıf alma oranında düşük kalmıştır. İşte bu bağlamda nitelikli ve yenilikçi bakış açılarıyla eser vermenin önemi tekrar ön plana çıkmıştır Yeni gelecek araştırmacıların buna dikkat

etmesine, özellikle tekrar vurgu yapmakta fayda olabilir. Araştırmacıların en g¼ncel ve en fazla atıf alan yayınlardan hareketle çalışmalarını oluşturmaları ¼nerilebilir.

Bir sonraki analiz verileri bize, girilen parametrelere g¼re, en fazla atıf alan yayınları vermektedir. Dikkat edileceği gibi en fazla atıf alan yayınlara sadece 5 yıllık s¼rete verilen yayınlardır. G¼ncel yayınlara gelen atıflar eserlerin ilk 10’da yer almasına yetmemiştir. Bu da yeni araştırmaların dikkat çekici veya yenilikçi olmadığı d¼ř¼ncesine sebep verebilir. Ancak her yeni araştırmanın ¼nceki yayınlara atıfta bulunulduğu da g¼z ardı edilmemelidir. Ancak yeni araştırmalarda tekrara d¼řmek yerine yeni ve g¼ncel konuların seçimi ile yakın d¼nem çalışmalarına olan akademik ilgiliyi arttırması ve alana olumlu katkı yapması beklemek, doğru bir yaklaşım olacaktır. Ayrıca en fazla atıf alan eserlerin incelenerek birçok başlıkta yeni ve g¼ncel konuların ¼retilmesi yeni araştırmacılar için bir yol g¼sterici olacağı ifade edilebilir.

En fazla atıf alan yayınlara bağlantılara baktığımızda yine en çok atıf alan yayın merkezde olmak ¼zere diğer en fazla atıf alan yayınlara bağlantıları haritalanmıştır. Buradan hareketle en çok atıf alan ilk 10 listesinde yer almayan çalışmalara da bakılarak bunlar ¼zerinden yeni araştırma konuları da belirlenebilir. En azından ierilerinden yakın tarihli araştırmalar gelecek araştırmaların seyri konusunda fikir verebilir.

Keyword/Anahtar Kelime analiziyle yazarları tarafından KKP anahtar kelimesi ve diğer anahtar kelime birlikteliklerinin ne olduğuna ulaşılmaya çalışılmıştır. B¼ylece yayınlara KKP ile hangi diğer anahtar kelimelerle eşleştirilip, hangi alanlarda eserlerin olduğu ve çalışmaların y¼n¼ algılanmaya çalışılmıştır. Bu analizle de yeni araştırmacılar, konu belirlemede yardımcı olabilecek bulgular barındırmaktadır.

Bir sonraki bulgu ise anahtar kelimelerin yıllar bağlamındaki verilerinin g¼rselleřtirilmesidir. Buradan hareketle KKP araştırmalarının yıllar içerisindeki trendinin hangi araştırmalara odaklandığını g¼stermektedir. Yeni araştırmacılar bu bulgu ile g¼ncel başlıklarda araştırma ve yeni eser vermede yol alabilirler.

KKP anahtar kelimesinin WOS veri tabanından belirli parametreler girilerek elde edilen 1152 adet yayının kategorilerine g¼re analizinin sonucunda en yaygın kategorinin ‘‘Y¼netim’’ olduğu g¼r¼lm¼řt¼r. Bu bağlamda analiz sonuçlarını inceleyecek yeni araştırmacıların kendi alanlarındaki yoğunluklarını da g¼rm¼ř olacaklardır. ¼zellikle daha az yayının olduğu kategori alışmacıları; ¼nceki adımlardan da elde edecekleri

veriler ile güncel ve alanda ilk olabilecek yayınlar üretmesi kesinlikle gelecek yıllardaki akademik konumlarına olumlu etkisi olacaktır.

Araştırma alanlarına göre dağılıma geldiğimizde en yaygın alan; İşletme Ekonomisi alanıdır ve bizim de ulaştığımız 1152 yayın bu alan içindedir. İkinci Sırada Bilgisayar Bilimleri sonrasında da Bilgi Bilimleri/Kütüphanecilik çalışmaları geldiği görülmüştür. Buradan hareketle hangi alanların yoğun olduğu görülerek daha az eser verilen alanlarda araştırma yaparak akademik çeşitliliğe katkı sunulabilir.

Yayın dillerine göre analiz sonucunda doğal olarak en yaygın dil İngilizce olarak çıkmıştır. Elde edilen yayınların neredeyse tamamına yakını İngilizce dilindedir. Bu sebeple alanda uluslararası yayın yapmak isteyen yeni araştırmacıların da aynı dilden eser yayınlaması hem atıf alması bakımından hem de daha geniş kitlelere ulaşabilmesi bakımından yararlı olacaktır.

Bir diğer araştırma bulgusu yayınların yayıncısı konusunda bilgi vermektedir. KKP alanındaki en fazla yayını yapan yayıncılarda yer alabilmek, araştırmacılar için faydalı olabilir. Yeni araştırmacıların özellikle bu yayıncılardaki eserleri inceleyerek güncel ve gelecek araştırma başlıklarına yönelmesine imkân verebilir.

En az 5 yayının olduğu ilişkili kurumlar verisi, araştırmaların dağılımını göstermektedir. Bu da alandaki yeni araştırmacılara, yayıncıların hangi üniversitelerde yoğunlaştığını görmesi açısından önemlidir. Bu analiz ile alanda ve yerinde çalışma yapmak isteyen araştırmacılar için güzel bir fotoğraf ortaya koymaktadır.

Son olarak, Kurumsal Kaynak Planlaması sistemleri, işletmelerin geçmişten günümüze yaşadığı evrimle birlikte; makineleşme ve dijitalleşme sürecinde önemli bir yer edinmiş ve gelecekte de işletmelerin stratejik planlamalarında kilit rol oynamaya devam edecektir. Bu sistemler; robot, bulut sistemleri, yapay zekâ ve diğer gelişmiş teknolojilerle entegre olarak, işletmelerin daha rekabetçi, verimli ve sürdürülebilir bir şekilde faaliyet göstermelerine katkı sağlayacağı açıktır. İşte bu sebeplerle ki KKP alanında, hem mühendislik hem de sosyal bilimler alanında her zaman yoğun araştırmalara ihtiyaç duyulacağını söylemek mümkündür. Bu bağlamda yeni araştırmacıların bu çalışmada sunulan veriler aracılığıyla, alandaki tekrarlara düşmeyerek, alanda etkin ve ihtiyaçlara uygun çalışmalar yaparak alanın gelişimine katkı sağlayacaklarına ümit edilmektedir.

Bu eserin, akademik camiada yararlı olmasını ümit eder, tüm araştırmacılara başarılar diler teşekkür ederim.

KAYNAKÇA

- Adams, J. D., Black, G. C., Clemmons, J. R., Stephan, P. E. (2005). Scientific teams and institutional collaborations: Evidence from US universities, 1981–1999. *Research policy*, 34(3), 259-285.
- Adams, J. D., Gurney, K., Hook, D., Leydesdorff, L., (2013). International collaboration clusters in Africa. *Scientometrics* 98, 547–556 (2014). <https://doi.org/10.1007/s11192-013-1060-2>
- Akkermans, H., Van Helden, K. (2002). Vicious and virtuous cycles in ERP implementation: a case study of interrelations between critical success factors. *European Journal of Information Systems*, 11(1), 35-46.
- Aksnes, D. W. (2003). A macro study of self-citation. *Scientometrics*, 56(2), 235–246.
- Al-Mashari, M. (2003). Enterprise Resource Planning (ERP) systems: a research Agenda. *Industrial Management and Data Systems*, 103(7), 894-910.
- Al-Mashari, M., Al-Mudimigh, A., Zairi, M. (2003). Enterprise resource planning: a taxonomy of critical factors. *European Journal of Operational Research*, 146(2), 352-364.
- Al-Mudimigh, A., Zairi, M., Al-Mashari, M. (2001). ERP software implementation: an integrative framework. *European Journal of Information Systems*, 10(4), 216-226.
- Aloini, D., Dulmin, R., Mininno, V. (2007). Risk management in ERP project introduction: Review of the literature. *Information and Management*, 44(6), 547-567.
- Alparslan, Fatih Frank (2022), İşletmelerde kurumsal kaynak planlaması uygulamalarının işletmelerin rekabet gücüne ve performansına etkileri: Türkiye'de faaliyet gösteren özel hava yolları şirketlerinde bir uygulama, (Tez No:791501) [Doktora Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi] [file:///C:/Users/Acer/Downloads/791501%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Acer/Downloads/791501%20(2).pdf). (E.T.14.02.2023)
- Altın, Meltem (2022), UMS/UFRS dönüşümünde kurumsal kaynak planlaması sisteminin benimsenmesi ve etkisi, (Tez No: 730002), [Doktora Tezi, Sakarya

- Üniversitesi] [file:///C:/Users/Acer/Downloads/730002%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Acer/Downloads/730002%20(3).pdf). (E. T. 26.12.2022)
- Åström, F., Danell, R., Larsen, B., Schneider, J. (2009). Foreword. In F. Åström, R. Danell, B. Larsen, & J. Schneider (Eds.), *Celebrating Scholarly Communication Studies: A Festschrift for Olle Persson at his 60th Birthday* (Vol. 05-S June 2009, pp. 5-7). International Society for Scientometrics and Informetrics. <http://www.issi-society.info/ollepersson60/>
- Aşan, Hakan (2022), Kurumsal kaynak planlama yazılımlarında yapay zekâ teknikleri kullanılarak kullanıcı destek sistemine yönelik model tasarımı ve geliştirilmesi, (Tez No: 745471) [Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi] [file:///C:/Users/Acer/Downloads/745471%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Acer/Downloads/745471%20(1).pdf) (E. T. 02.02.2023)
- Backhaus, J. (1980). The pareto principle. *Analyse & Kritik*, 2(2), 146-171.
- Baker, M. J. (2005). *Bibliometrics: An introduction*. London: Facet Publishing.
- Bekele, A., Price, D. J. S. (Eds.). (2009). *The handbook of bibliometrics and informetrics*. New York, NY: Springer.
- Bibliyometri Nedir? (2022). <https://cabim.ulakbim.gov.tr/bibliyometrik-analiz/bibliyometrik-analiz-sikca-sorulan-sorular> (E. T. 14.11.2022).
- Bibexel nedir? <https://Uzgoru.İkcü.Edu.Tr/S/15052/Bibexcel> (E. T. 14.11.2022).
- Bingi, P., Sharma, M. K., Godla, J. K. (1999). Critical issues affecting an ERP implementation. *Information Systems Management*, 16(3), 7-14.
- Bornmann, L., Mutz, R. (2015). Growth rates of modern science: A bibliometric analysis based on the number of publications and cited references. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 66(11), 2215–2222.
- Boztaş, M., Özmızrak, M. (2012). Kurumsal kaynak planlaması (erp) yazılımları kurulum ve kullanım sürecinin bilgi yönetimi kavramıyla etkileşimi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 11 (21), 65-79. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ticaretfbid/issue/21361/229135> (E.T. 08.07.2022)
- Börner, K., Chen, C., Boyack, K. W. (2003). Visualizing knowledge domains. *Annual Review of Information Science and Technology*, 37(1), 179-255.
- Bradford, M., Florin, J. (2003). Examining the role of innovation diffusion factors on the implementation success of enterprise resource planning systems. *International Journal of Accounting Information Systems*, 4(3), 205-225.

- Broadus, R. (1987). Toward a definition of "bibliometrics". *Scientometrics*, 12(5-6), 373-379.
- Callon, M., Courtial, J. P., Laville, F. (1991). Co-word analysis as a tool for describing the network of interactions between basic and technological research: The case of polymer chemistry. *Scientometrics*, 22(1), 155-205. <https://doi.org/10.1007/BF02019280>
- Chang, H. F. (2000). A liberal theory of social welfare: fairness, utility, and the Pareto principle. *The Yale Law Journal*, 110(2), 173-235.
- Chen, I. J. (2001). Planning for ERP systems: analysis and future trend. *Business Process Management Journal*.
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., Herrera, F. (2011). Science mapping software tools: Review, analysis, and cooperative study among tools. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 62(7), 1382-1402.
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., & Herrera, F. (2011a). An approach for detecting, quantifying, and visualizing the evolution of a research field: A practical application to the Fuzzy Sets Theory field. *Journal of informetrics*, 5(1), 146-166.
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., Herrera, F. (2011b). Science mapping software tools: Review, analysis, and cooperative study among tools. *Journal of the American Society for information Science and Technology*, 62(7), 1382-1402.
- Çark, Özgür (2019), Kurumsal kaynak planlama uygulama ve sonrasında sistem başarısını ve kullanıcı değerini etkileyen faktörler: borsa İstanbul 100 araştırması, (Tez No:548550), [Doktora Tezi, İstanbul aydın Üniversitesi], [file:///C:/Users/Acer/AppData/Local/Temp/MicrosoftEdgeDownloads/fb9198d7-350d-4ee9-a685-7424936f2d0b/548550%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Acer/AppData/Local/Temp/MicrosoftEdgeDownloads/fb9198d7-350d-4ee9-a685-7424936f2d0b/548550%20(2).pdf). (E.T. 06.09.2022)
- Davenport, T. H. (1998). Putting the enterprise into the enterprise system. *Harvard business review*, 76(4), 121-131.
- De Bellis, N. (2009). *Bibliometrics and citation analysis: From the Science Citation Index to Cybermetrics*. Scarecrow Press.

- Deep, A., Guttridge, P., Dani, S., Burns, N. (2008). Investigating factors affecting ERP selection in made to order SME sector. *Journal of Manufacturing Technology Management*, 19(4), 430-446.
- Diem, A., Wolter, S. C. (2013). The use of bibliometrics to measure research performance in education sciences. *Research in higher education*, 54(1), 86-114.
- Diem, A., & Wolter, S. C. (2013). The use of bibliometrics to measure research performance in education sciences. *Research in higher education*, 54(1), 86-114.
- Esteves, J., Pastor, J. (2001). Enterprise resource planning systems research: an annotated bibliography. *Communications of the association for information systems*, 7(1), 8.
- Flink, T., Kaldewey, D. (2018). The new production of legitimacy: st1 policy discourses beyond the contract metaphor. *research policy*, 47(1), 14-22.
- Garcia-Buendia, N., Moyano-Fuentes, J., Maqueira-Marín, J. M. (2021). Lean supply chain management and performance relationships: what has been done and what is left to do. *CIRP Journal of Manufacturing Science and Technology*, 32, 405-423.
- Garg, P., Garg, A. (2013). An empirical study on critical failure factors for enterprise resource planning implementation in Indian retail sector. *Business Process Management Journal*, 19(3), 449-469.
- Garfield, E. (2006). The history and meaning of the journal impact factor. *jama*, 295(1), 90–93.
- Garfield, E. (1979). *Citation indexing: its theory and application in science, technology, and humanities*. New York: Wiley.
- Gunasekaran, A., Ngai, E. W., McGaughey, R. E. (2008). Information technology and systems justification. In *Evaluating information systems* (pp. 1-34). Routledge.
- Helo, P., Anussornnitisarn, P., Phusavat, K. (2008). Expectation and reality in ERP implementation: consultant and solution provider perspective. *Industrial Management and Data Systems*.
- Hicks, D., Wouters, P., Waltman, L., De Rijcke, S., Rafols, I. (2015). The leiden manifesto for research metrics. *nature*, 520(7548), 429–431.
- Hitt, L. M., Wu, D. J., Zhou, X. (2002). Investment in enterprise resource planning: business impact and productivity measures. *Journal of Management Information Systems*, 19(1), 71-98.

- Holland, C. P., Light, B., Gibson, N. (1999). A critical success factors model for ERP implementatiouun. *IEEE Software*, 16(3), 30-36.
- Hong, K. K., Kim, Y. G. (2002). The critical success factors for ERP implementation: an organizational fit perspective. *Information and Management*, 40(1), 25-40.
- Hood, W. W., Wilson, C. S. (2001). The literature of bibliometrics, scientometrics, and informetrics. *scientometrics*, 52(2), 291–314.
- Huang, T., Yasuda, K. (2016). Comprehensive review of literature survey articles on ERP. *Business Process Management Journa*, 2-32.
- Keçek, G. Yıldırım, E. (2009). Kurumsal kaynak planlaması (erp) ve işletme açısından önemi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (29) , 240-258 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/esosder/issue/6143/82456> (E.T.10.08.2022)
- Klaus, H., Rosemann, M., Gable, G. G. (2000). What is ERP? *Information systems frontiers*, 2(2), 141-162.
- Kant, B., Odabaş, M. S. (2019). Erp sistemlerinin farklı uygulama alanlarında kullanımının kronolojik incelenmesi. *Black Sea Journal of Engineering and Science*, 2(3), 106-111. <https://doi.org/10.34248/bsengineering.502366>
- Karabaş, S., Uysal, D., Karkacier, O. (2017). Kurumsal kaynak planlamasının işletme performansı üzerine etkisi: bir alan araştırması. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13), 129-145. <https://doi.org/10.17828/yalovasosbil.333894>
- Koh, S. C. L., & Simpson, M. (2007). Could enterprise resource planning create a competitive advantage for small businesses? *Benchmarking: An International Journal*, 14(1), 59-76.
- Kumar, K., Hillegersberg, J. V. (2000). ERP experiences and evolution. *Communications of the ACM*, 43(4), 23-26.
- Leon, A. (2014). *Enterprise resource planning*. McGraw-Hill Education (India) Pte Limited.
- Leydesdorff, L. (1987). Various methods for the mapping of science. *Scientometrics*, 11(5-6), 291–320.
- Leydesdorff, L. (1998). Theories of citation scientometrics, 43(1), 5–25.
- Leydesdorff, L. (2006). Can scientific journals be classified in terms of aggregated journal-journal citation relations using the Journal Citation Reports? *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 57(5), 601-613

- Leydesdorff, L., Vaughan, L. (2006). Co-Occurrence matrices and their applications in information science: extending aca to the web environment. *journal of the american society for information science and technology*, 57(12), 1616-1628. <https://doi.org/10.1002/Asi.20467>.
- Leydesdorff, L., Rafols, I. (2011). Indicators of the interdisciplinarity of journals: diversity, centrality, and citations. *journal of informetrics*, 5(1), 87-100.
- Liang, H., Saraf, N., Hu, Q., Xue, Y. (2007). Assimilation of enterprise systems: The effect of institutional pressures and the mediating role of top management. *MIS Quarterly*, 31(1), 59-87. doi:10.2307/25148732.
- Lotka, A. J. (1926). The frequency distribution of scientific productivity. *Journal of the Washington Academy of Sciences*, 16(12), 337–342.
- Madapusi, A., D'Souza, D. (2012). The influence of ERP system implementation on the operational performance of an organization. *International Journal of Information Management*, 32(1), 24-34.
- Marshakova, S. I. (1973). System of document connections based on references. *Scientific and technical information serial of VINITI*, 6(2), 3.
- Milojević, S. (2015). Quantifying the cognitive extent of science. *Journal of Informetrics*, 9(4), 962-973.
- Mingers, J., Leydesdorff, L. (2015). A review of theory and practice in scientometrics. *European journal of operational research*, 246(1), 1–19.
- Monk, E. F., & Wagner, B. J. (2006). *Concepts in Enterprise Resource Planning*. 2nd edn. Boston: Thomson Course Technology.
- Monk, E. F., Wagner, B. J. (2013). *Concepts in enterprise resource planning*. Course Technology, Cengage Learning.
- Muscatello, J. R., Small, M. H., Chen, I. J. (2003). Implementing enterprise resource planning (ERP) systems in small and midsize manufacturing firms. *International Journal of Operations and Production Management*.
- Nah, Fui-Hoon, F., Lee-Shang Lau, J. and Kuang, J. (2001), "Critical factors for successful implementation of enterprise systems", *Business Process Management Journal*, Vol. 7 No. 3, pp. 285-296. <https://doi.org/10.1108/14637150110392782>.
- Narin, F. (1976). *Evaluative Bibliometrics: The use of publication and citation analysis in the evaluation of scientific activity*. national science foundation.

- Newman, M. E. (2004). Coauthorship networks and patterns of scientific collaboration. *proceedings of the national academy of sciences*, 101(suppl 1), 5200–5205.
- Nicolaou, A. I. (2004). Firm Performance Effects in Relation to the Implementation and Use of Enterprise Resource Planning Systems. *Journal of Information Systems*, 18(2), 79-105.
- Pareto, V. (1896). *Cours d'économie politique*. Lausanne: Rouge.
- Paşaoğlu Baş, D. (2017). Türkiye'deki işletmelerde kurumsal kaynak sistemlerinin kullanımı. *İşletme araştırmaları dergisi*, 9 (1) 23-44.
- Price, D. J. de Solla. (1965). Networks of scientific papers. *Science*, 149(3683), 510-515. doi:10.1126/science.149.3683.510.
- Poston, R., Grabski, S. (2001). Financial impacts of enterprise resource planning implementations. *International Journal of Accounting Information Systems*, 2(4), 271-294.
- Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics. *journal of documentation*, 25(4), 348–349.
- Ptak, C. A., Schragenheim, E. (2004). *ERP: Tools, Techniques, and Applications for Integrating the Supply Chain*, Second Edition. CRC Press.
- Ranganathan, C., Brown, C. V. (2006). ERP investments and the market value of firms: Toward an understanding of influential ERP project variables. *Information Systems Research*, 17(2), 145-161.
- Reh, F. J. (2017). Understanding Pareto's principle-the 80-20 rule. *The Balance*, 8.
- Salini, S. (2016). An Introduction to Bibliometrics. In book: *Research Methods for Postgraduates: Third Edition* (pp.130-143) <https://doi.org/10.1002/9781118763025.ch14>.
- Shehab, E. M., Sharp, M. W., Supramaniam, L., Spedding, T. A. (2004). Enterprise resource planning: an integrative review. *Business process management journal*.
- Small, H. (1973). Co-Citation in the scientific literature: a new measure of the relationship between two documents. *journal of the American society for information science*, 24(4), 265-269. <https://doi.org/10.1002/Asi.4630240406>
- Small, H. (1999). Visualizing science by citation mapping. *journal of the american society for information science and technology*, 50(9), 799-813. [https://doi.org/10.1002/\(S1c1\)1097-4571\(1999\)50:9](https://doi.org/10.1002/(S1c1)1097-4571(1999)50:9).

- Stefansson, G. (2002). Business-to-business data sharing: A source for integration of supply chains. *International Journal of Production Economics*, 75(1-2), 135-146.
- Sugimoto, C. R., Larivière, V. (2018). *Measuring Research: What Everyone Needs To Know*. Oxford University Press.
- Şişik, Leyla, (2022), Gastroonomi alanındaki uluslararası araştırma eğilimleri: web of science veri tabanında yer alan 1995-2018 yıllarına ait makalelerin bibliyometrik analizi, (Tez No:725636) [Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi] Yök Tez Merkezi file:///C:/Users/Acer/Downloads/725636%20(3).pdf. (E.T.06.01.2023).
- Tepebilisim, <https://www.tepebilisim.com/Blog/turkiyede-kullanilan-erp-programlari-nelerdir/>. (E.T. 24.07.2022)
- Thelwall, M. (2008). Bibliometrics to webometrics. *journal of information science*, 34(4), 605-621.
- Umble, E. J., Haft, R. R., Umble, M. M. (2003). Enterprise resource planning: Implementation procedures and critical success factors. *European Journal of Operational Research*, 146(2), 241-257.
- Van Eck, N. J., Waltman, L. (2010). Software survey: vosviewer, a computer program for bibliometric mapping. *scientometrics*, 84(2), 523-538. <https://doi.org/10.1007/S11192-009-0146-3>
- Van Eck, N. J., Waltman, L. (2019). *VOSviewer manual*. Universiteit Leiden. https://www.vosviewer.com/documentation/ManualZ_VOSviewer_1.6.10.pdf, (E.T.14.02.2023)
- Velcu, O. (2007). Exploring the effects of ERP systems on organizational performance: Evidence from Finnish companies. *Industrial Management and Data Systems*.
- Vosviewer Nedir? <https://uzgoru.ikcu.edu.tr/S/15018/Vosviewer> (E.T. 14.11.2022).
- Wallace, T. F. ve Kremzar, M.H. (2001): *ERP: Making It Happen: The Implementers' Guide to Success with Enterprise Resource Planning*, John-Wiley.
- Waltman, L., Van Eck, N.J., Noyons, E.C.M. (2010). A unified approach to mapping and clustering of bibliometric networks. *Journal of Informetrics*, 4(4), 629-635. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2010.07.002>.
- White, H. D., Griffith, B. C. (1981). Author Cocitation: A literature measure of intellectual structure. *journal of the american society for information science*, 32(3), 163-171. <https://doi.org/10.1002/Asi.4630320302>

- White, H. D., McCain, K. W. (1998). Visualizing a discipline: an author co-citation analysis of information science, 1972–1995. *journal of the american society for information science*, 49(4), 327–355.
- Yanartaş, M., Duman, A. (2021). Kurumsal kaynak planlaması alanında üretilen akademik tez ve makalelerin bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmesi. *Finans ekonomi ve sosyal araştırmalar dergisi*, 6(2), 296-313. <https://doi.org/10.29106/fesa.906232>.
- Yankah, R., Osei, F., Owusu-Mensah, S. and Agyapong, P. (2022) Inventory Management and the Performance of Listed Manufacturing Firms in Ghana. *Open Journal of Business and Management*, 10, 2650-2667. doi: 10.4236/ojbm.2022.105132.
- Yılmaz, M. (2019). Bibliyometriye Eleştirel Bir Bakış. *Türk Kütüphaneciliği*, 43-49. <https://doi.org/10.24146/tkd.2019.47>
- Zan, Burcu U, 2012, “Türkiye’de bilim dallarında karşılaştırmalı bibliyometrik analiz çalışması” (Tez No: 317244), [Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi] YÖK Tez Merkezi, file:///C:/Users/Acer/Downloads/317244.pdf.
- Zipf, G. K. (1949). *Human behavior and the principle of least effort: an introduction to human ecology*. Addison-Wesley Press.
- Zupic, I., Čater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *organizational research methods*, 18(3), 429–472.

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Araştırma Kapsamı	20
Tablo 2: Genel Görünüm	45
Tablo 3: 10'dan Fazla Makale Yayınlayan Dergiler.....	46
Tablo 4: 10'dan Fazla Yayın Yapılan Konferanslar	47
Tablo 5: En Fazla Yayın Yapan Yazarlar	48
Tablo 6: Makalelere Katkı Sunan Yazar, Atıf ve Ortalama Atıf Sayıları.....	50
Tablo 7: 10'dan Fazla Yayın Yapan Ülkeler	54
Tablo 8: En Fazla Atıf Alan İlk 10 Araştırma	56
Tablo 9: Yayınlara En Sık Verilen Anahtar Kelimeler*	60
Tablo 10: WoS Kategorilerine Göre Dağılım*	64
Tablo 11: Araştırma Alanlarına Göre Dağılım*	66
Tablo 12: Yayın Yapılan Diller	67
Tablo 13: Yayıncılara Göre Dağılım*	68
Tablo 14: Yayınların İlişkili Olduğu Üniversitelere Göre Dağılım.....	71

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yayın ve Atıfların Yıllara Göre Dağılımı	44
Şekil 2: Ülke Analizi	51
Şekil 3: Yayın Yıllarına Göre Ülke Analizi	53
Şekil 4: En Az 100 Atıf Alan Yayınlar Arası Bağlantılar	58
Şekil 5: Anahtar Kelime Analizi	62
Şekil 6: Yıllar Bağlamında Anahtar Kelime Analizi.....	63
Şekil 7: En az 5 Yayın Yapan Üniversiteler.....	72

ÖZGEÇMİŞ

İsmail Hakkı KAVAK, Ankara Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi'nden 1998 yılında mezun olduktan sonra; 2001 yılında Adnan Menderes Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu, Konaklama İşletmeciliği Lisans bölümüne başlayıp, 2005 yılında mezun olmuştur. 2006 Şubat ayında; Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Tezli Bölümüne başlayıp, 2007 Aralık ayında; "21. Yüzyılda Kerkük'teki Gelişmeler, Türkiye'ye Yansımaları ve Bölgedeki Türkmen Halkın Durumu" başlıklı yüksek lisans tezini vererek mezun olmuştur. Yine aynı yıl Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi, İşletme Bölümünde ikinci lisans öğrenimine başlayıp, 2013 yılında mezun olmuştur. Şubat 2018'de Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalında doktora öğrenimine başlamıştır.

Turizm alanında çeşitli bölüm ve kademelerde; bankacılık alanında ve Türkiye İstatistik Kurumu'nda farklı zamanlarda profesyonel iş yaşamında yer almıştır. 2014 yılından itibaren kendi adına serbest meslek faaliyetlerine devam etmektedir.